

PORABA ZDRAVIL V SLOVENIJI V LETU 2015

PORABA ZDRAVIL V SLOVENIJI V LETU 2015

Urednika:

Tatja Kostnapfel Rihtar

Tit Albreht

Izdajatelj:

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, Ljubljana

Za izdajatelja:

Ivan Eržen

Elektronski vir:

<http://www.nijz.si>

Kraj in leto izdaje:

Ljubljana, 2016

Publikacija ni lektorirana.

Uporaba in objava podatkov, v celoti ali deloma, dovoljena le z navedbo vira.

ISSN 2385-9741

Strokovni pregled:

Jurij Fürst

PORABA ZDRAVIL
V SLOVENIJI V LETU
2015

KAZALO

KAZALO SLIK.....	5
KAZALO TABEL	7
UVOD.....	9
1 POMEN SPREMLJANJA PORABE ZDRAVIL ZA JAVNO ZDRAVJE.....	12
2 SPLOŠNI PODATKI O PORABI ZDRAVIL V LETU 2015.....	18
2.1 Demografski podatki	18
2.2 Podatki o številu farmacevtov	19
2.3 Poraba zdravil v letu 2015.....	21
2.4 Predpisovanje zdravil glede na razvrstitev na liste	23
2.5 Predpisovanje zdravil po regijah	24
2.6 Predpisovanje zdravil po starostnih skupinah in spolu.....	26
2.7 Najpogosteje predpisana zdravila v Sloveniji v letu 2015.....	26
2.7.1 Zdravila, predpisana na zeleni recept	26
2.7.2 Zdravila, predpisana na beli recept.....	28
3 PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO GLAVNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE V LETU 2015	30
3.1 Splošno.....	30
3.2 Predpisovanje zdravil v letu 2015 po spolu	32
3.3 Predpisovanje zdravil v letu 2015 po listah zdravil.....	35
3.4 Predpisovanje zdravil v letu 2015 po statističnih regijah	36
3.4.1 Število izdanih receptov po ATC skupinah ter vrednost po statističnih regijah in spolu.....	39
3.5 Predpisovanje zdravil po ATC skupinah, starostnih skupinah in spolu	44
3.6 Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine na 5. nivoju ATC klasifikacije	49
3.7 Poraba zdravil po ATC klasifikaciji, prikazana v številu DDD in DID	50
4 PORABA AMBULANTNO PREDPISANIH ZDRAVIL PO POSAMEZNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE.....	53
4.1 A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	53
4.2 B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	59
4.3 C Zdravila za bolezni srca in ožilja	62
4.4 D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	69
4.5 G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni.....	73
4.6 H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov	77
4.7 J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij.....	80
4.8 L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	83
4.9 M Zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema.....	86
4.10 N Zdravila z delovanjem na živčevje	89
4.11 P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	102
4.12 R Zdravila za bolezni dihal	103
4.13 S Zdravila za bolezni čutil	107
4.14 V Razna zdravila	108
5 BOLNIŠNIČNA ZDRAVILA	110
6 ZDRAVILA ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA.....	117
7 LITERATURA IN VIRI	120

Kazalo slik

Slika 2.1: Število prebivalcev na 1 farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2015	20
Slika 2.2: Število izdanih receptov na 1 farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2015	21
Slika 2.3: Rast števila izdanih receptov (v 1000) od leta 2004 do 2015.....	22
Slika 2.4: Vrednost izdanih zdravil v milijonih EUR, Slovenija, 2004 – 2015.....	22
Slika 2.5: Skupni stroški (v 1000 EUR) za ambulantno predpisana zdravila ter stroški za zdravila iz OZZ v letih 2004 – 2015	23
Slika 2.6: Število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po statističnih regijah, Slovenija, 2015	25
Slika 2.7: Povprečna vrednost zdravil na enega prebivalca v EUR po statističnih regijah, Slovenija, 2015	25
Slika 2.8: Število izdanih receptov / 100 prebivalcev po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2015	26
Slika 3.1: Deleži v številu izdanih receptov, Slovenija, 2015.....	31
Slika 3.2: Deleži v vrednosti izdanih receptov, Slovenija, 2015	31
Slika 3.3: Število receptov / 1000 prebivalcev po ATC skupinah in spolu, Slovenija, 2015	33
Slika 3.4: Število receptov /1000 prebivalcev za bolezni prebavil in presnove (skupina A), po regijah in spolu, Slovenija, 2015.....	33
Slika 3.5: Število receptov / 1000 prebivalcev za bolezni srca in ožilja (skupina C), po regijah in spolu, Slovenija, 2015	34
Slika 3.6: Število receptov/1000 prebivalcev za zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), po regijah in spolu, Slovenija, 2015.....	35
Slika 3.7: Trend porabe zdravil po izbranih ATC skupinah v DDD v letih 2009 do 2015	51
Slika 3.8: Trend porabe zdravil po nekaterih ATC skupinah v DID v letih 2009 do 2015	52
Slika 4.1: Odstotek oseb, katerim je bil predpisan zaviralec protonske črpalke v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015	56
Slika 4.2: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana zdravila za zdravljenje diabetesa v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015	57
Slika 4.3: Odstotek oseb, katerim so bili predpisani insulini in analogi v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	58
Slika 4.4: Odstotek oseb, katerim je bila predpisana acetilsalicilna kislina (100 mg) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	60
Slika 4.5: Odstotek oseb, katerim je bil predpisan zaviralec kalcijevih kanalčkov v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	67
Slika 4.6: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.....	68
Slika 4.7: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	69

Slika 4.8: Odstotek oseb, katerim so bila predpisani kortikosteroidi-dermatiki v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	72
Slika 4.9: Odstotek žensk, katerim so bili predpisani hormonski sistemski kontraceptivi v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	75
Slika 4.10: Odstotek moških, katerim so bili predpisana zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	77
Slika 4.11: Odstotek oseb, katerim so bili predpisana zdravila za zdravljenje hipotiroze v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	79
Slika 4.12: Odstotek oseb, katerim so bili predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.....	82
Slika 4.13: Odstotek oseb, katerim so bili predpisana zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	85
Slika 4.14: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	88
Slika 4.15: Odstotek oseb, katerim so bili predpisan antipsihotik v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	94
Slika 4.16: Trend porabe anksiolitikov (N05B) po spolu v številu DDD na 1000 prebivalcev na dan	96
Slika 4.17: Odstotek oseb, katerim so bili predpisani anksiolitiki v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.....	96
Slika 4.18: Odstotek oseb, katerim je bil predpisan zolpidem v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	97
Slika 4.19: Trend porabe antidepresivov (N06A) po spolu v številu DDD na 1000 prebivalcev na dan	98
Slika 4.20: Odstotek oseb, katerim so bili predpisani antidepresivi v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	99
Slika 4.21: Trend porabe morfina, buprenorfina ter kombinacije buprenorfina in naloksone v letih 2013 – 2015	101
Slika 4.22: Trend porabe metadona v 100 ml ter 1000 ml stekleničkah v letih 2013 – 2015	101
Slika 4.23: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana zdravila za obstruktivne pljučne bolezni v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.	105

Kazalo tabel

Tabela 2.1: Prebivalstvo po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015.....	18
Tabela 2.2: Prebivalstvo po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015.....	19
Tabela 2.3: Zaposleni farmacevti v lekarnah po statističnih regijah, Slovenija, 2015.....	19
Tabela 2.4: Število in vrednost receptov, Slovenija, 2014 - 2015.....	21
Tabela 2.5: Število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil, Slovenija, 2009 – 2015	23
Tabela 2.6: Povprečna vrednost enega recepta glede na razvrstitev na liste v EUR, Slovenija, 2009 – 2015	24
Tabela 2.7: Število in vrednost (v EUR) izdanih receptov po vrsti recepta in glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, 2015	24
Tabela 2.8: Deset najpogosteje predpisanih zdravil na zeleni recept, Slovenija, 2015	27
Tabela 2.9: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na zeleni recept, Slovenija, 2015	27
Tabela 2.10: Deset najpogosteje predpisanih zdravil na beli recept, Slovenija, 2015	28
Tabela 2.11: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih belih receptov, Slovenija, 2015	29
Tabela 3.1: Število receptov za glavne anatomske skupine ATC klasifikacije, Slovenija, 2015..	30
Tabela 3.2: Število izdanih receptov ter vrednosti po ATC skupinah ter spolu, Slovenija, 2015 .	32
Tabela 3.3: Število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po anatomskih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, 2015	36
Tabela 3.4: Vrednost recepta na enega prebivalca ter vrednost izdanega zdravila na en recept po statističnih regijah, Slovenija, 2015	37
Tabela 3.5: Število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po ATC skupinah in statističnih regijah, Slovenija, 2015	38
Tabela 3.6: Število izdanih receptov po ATC skupinah in spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2015	40
Tabela 3.7: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2015	42
Tabela 3.8: Število izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2015	45
Tabela 3.9: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2015	47
Tabela 3.10: Najpogosteje predpisane učinkovine, Slovenija, 2015	49
Tabela 3.11: Deset učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2015 ...	50
Tabela 3.12: Število DDD po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2009 do 2015.....	51
Tabela 3.13: Število DID po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2009 do 2015.....	52
Tabela 4.1: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini - zdravil za bolezni prebavil in presnove (A), Slovenija, 2015.....	53

Tabela 4.2: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini - zdravil za bolezni krvi in krvotvornih organov (B), Slovenija, 2015.....	59
Tabela 4.3: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni srca in ožilja, Slovenija, 2015	62
Tabela 4.4: Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine v skupini C po številu receptov (DDD, DID) ter vrednosti (DDD, DID), Slovenija, 2015.....	64
Tabela 4.5: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva, Slovenija, 2015	69
Tabela 4.6: Število predpisanih receptov, vrednost ter število porabljenih DDD in DID za zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	73
Tabela 4.8: Število predpisanih receptov, vrednosti ter porabljenih DDD in DID za hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in insulinov, Slovenija, 2015.....	77
Tabela 4.9: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij, Slovenija, 2015.....	80
Tabela 4.10: Število predpisanih receptov, vrednost ter število porabljenih DDD in DID za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji, Slovenija, 2015	84
Tabela 4.11: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil, porabljenih DDD in DID za zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema, Slovenija, 2015	87
Tabela 4.12: Število predpisanih receptov, vrednosti ter porabljenih DDD in za zdravila z delovanjem na živčevje, Slovenija, 2015	90
Tabela 4.13: Najpogosteje predpisane učinkovine v skupini N, Slovenija, 2015	91
Tabela 4.14: Deset učinkovin iz skupine N, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2015	91
Tabela 4.15: Poraba anksiolitikov (N05B) v številu DDD ter DID po spolu od leta 2002 do 2015	95
Tabela 4.16: Poraba antidepresivov (N06A) po spolu v številu DDD ter DID od leta 2002 do 2015	98
Tabela 4.17: Število predpisanih receptov, vrednosti zdravil ter porabljenih DDD in DID za antiparazitike, insekticide in repelente, Slovenija, 2015	102
Tabela 4.18: Število predpisanih receptov, vrednosti zdravil ter porabljenih DDD in DID za zdravila za bolezni dihal, Slovenija, 2015.....	103
Tabela 4.19: Število predpisanih receptov, vrednost zdravil ter porabljenih DDD in DID za zdravila za zdravljenje očesnih, Slovenija, 2015.....	107
Tabela 4.20: Število predpisanih receptov, vrednosti zdravil ter porabljenih DDD in DID za skupno razna zdravila, Slovenija, 2015	109
Tabela 5.1: Poraba dragih bolnišničnih zdravil (seznam B) v letu 2015.....	111
Tabela 6.1: Število izdanih odmerkov zdravil za izvajanje programa cepljenja v letih 2012, 2013, 2014 in 2015	117

UVOD

Tatja Kostnapfel Rihtar, Irena Krotec

Pred vami je publikacija Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) o porabi zdravil, predpisanih na zelene in bele recepte v Sloveniji v preteklem letu.

V letošnji izdaji je dodatno poleg porabe ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji vključen tudi del porabe dragih bolnišničnih zdravil (Seznam B), v prihodnje pa bomo to poglavje še razširili in dopolnili s podatki o ampuliranih bolnišničnih zdravilih (seznam A). Podatke smo črpali iz baz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, saj zaenkrat še nimamo vzpostavljenega sistema spremljanja porabe zdravil v bolnišnicah in zdravil, izdanih brez recepta, ti podatki pa bi bili nujni za celostno sliko o porabljenih zdravilih v Sloveniji in pripravo ukrepov osveščanja.

V tabelah glavnih ATC skupin je predstavljena poraba vseh zdravil, ki jih zdravniki ambulantno predpisujejo na recepte. Bolj natančno - s številom predpisanih receptov, odstotnim deležem v številu receptov, vrednostjo zdravil v EUR, povprečno vrednostjo zdravila na enem receptu, številom receptov na 1000 prebivalcev, številom DDD in številom DID ter indeksi glede na preteklo leto pa so opisana zdravila, ki se predpisujejo najpogosteje. Dodatno je poraba zdravil predstavljena tudi po starostnih skupinah in po spolu prejemnikov, po regijah ter po listah zdravil. Že tretje leto zapored je prikazana tudi poraba cepiv in trendi. Za nekatere najbolj aktualne skupine je poraba zdravil predstavljena tudi po statističnih regijah prebivališč prejemnikov. Ob tem je potrebno spomniti, da se je v letu 2015 občina Litija priključila Zasavski regiji (prej je bila v Osrednjeslovenski regiji), zato prihaja tudi do nekaterih vidnih razlik pri trendih porabe posameznih zdravil.

V nadaljevanju na kratko predstavljamo glavne ugotovitve po nekaterih glavnih anatomskih skupinah.

V sklopu *zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A)* je bila v letu 2015 poraba za 5 % višja kot leto poprej, za enak odstotek (5%) so bili višji tudi stroški. Podrobneje je opisana poraba zaviralcev protonske črpalke (najvišja poraba teh zdravil v letu 2015 je bila v podravski statistični regiji), poraba zdravil za zdravljenje diabetesa (najvišja poraba je bila v zasavski regiji) ter poraba inzulinov in analogov (najvišja poraba je bila prav tako v zasavski regiji).

Izmed *zdravil za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B)* je natančneje predstavljena poraba acetilsalicilne kisline, z najvišjo porabo le-te v pomurski regiji. Skupna poraba zdravil iz skupine B je bila za 3 % višja kot v letu 2014, stroški pa za 12 % višji.

V okviru *zdravil za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C)* so izpostavljene 3 skupine zdravil: zaviralci kalcijevih kanalčkov z najvišjo porabo v jugovzhodni Sloveniji, zdravila z delovanjem na renin - angiotenzinski sistem z najvišjo porabo v posavski regiji in zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov z najvišjo porabo v zasavski statistični regiji. V celotni skupini C je bila poraba zdravil višja za 1 %, stroški pa so bili za 5 % nižji. Poraba je bila višja v vseh podskupinah z izjemo perifernih vazodilatatorjev (C04), kjer je bila poraba za 13 % nižja kot lani.

Izmed *zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva (skupina D)* je v letošnji publikaciji dodatno slikovno prikazana poraba kortikosteroidov – dermatikov, najvišja poraba le-teh je bila v primorsko-notranjski regiji. Skupna poraba zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva je bila v letu 2015 za 2 % višja kot leto poprej, za enak odstotek (2 %) so bili višji tudi stroški.

V sklopu zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolnih hormonov (skupina G) sta podrobneje predstavljeni porabi dveh skupin zdravil in sicer poraba hormonskih sistemskih kontraceptivov, ki je bila v letu 2015 najvišja v koroški regiji ter poraba zdravil za zdravljenje benigne hipertrofije prostate, ki je bila najvišja v obalno-kraški regiji Slovenije. Poraba zdravil iz skupine G je bila za 3% nižja kot prejšnje leto, stroški pa so bili nižji za 5 %.

Izmed *hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulinov (skupina H)*, je podrobneje predstavljena poraba zdravil za zdravljenje hipotiroze, najvišja poraba teh zdravil je bila ponovno v obalno - kraški regiji. Poraba zdravil iz skupine H je bila v primerjavi s preteklim letom višja za 7 %, za prav tako za 7 % so bili višji tudi stroški.

ATC skupina J predstavlja *zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij*, izmed katerih je natančneje predstavljena poraba zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij, katerih najvišja poraba je bila v preteklem letu v pomurski regiji. Poraba zdravil iz skupine J je bila višja za 2 %, stroški pa za 34 % v primerjavi z letom poprej.

Dodatno je v letošnji publikaciji slikovno prikazana tudi *poraba zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje (ATC skupina L)*, najvišja poraba teh je bila v goriški regiji. Poraba zdravil iz te skupine je bila za 17 % višja kot v letu 2014, stroški pa so bili višji za 8 %.

Pri *zdravilih za bolezni mišično – skeletnega sistema (ATC skupina M)* je podrobneje prikazana poraba derivatov propionske kisline, kije bila najvišja v podravski statistični regiji. V skupini M se je poraba zmanjšala za 2%, stroški pa so ostali enaki kot v preteklem letu.

Prav tako so podrobno predstavljena *Zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N)*. Natančneje je predstavljena poraba antipsihotikov, ki je bila najvišja v zasavski regiji in poraba anksiolitikov z najvišjimi vrednostmi v pomurski regiji ter trend porabe anksiolitikov v zadnjih 14 letih, ki postopno pada. Iz skupine benzodiazepinom podobnih zdravil je podrobneje predstavljena poraba zolpidema, ki je bila najvišja v primorsko-notranjski regiji, natančneje so prikazani tudi antidepresivi s trendom porasta porabe in najvišjo porabo v zasavski regiji. V sklopu zdravil za zdravljenje odvisnosti je prikazan trend porabe zdravil za zdravljenje odvisnosti metadona, morfina, buprenorfina ter kombinacije buprenorfina in naloksona v zadnjih treh letih. Poraba zdravil iz skupine N je bila v letu 2015 v primerjavi z letom poprej za 3 % višja, enako tudi stroški.

Poraba zdravil iz ATC skupine P - *antiparazitiki, insekticidi in repelenti* je bila za 4 % višja kot v letu 2014, stroški zanje pa za 9 % višji.

Izmed *zdravil za bolezni dihal (skupina R)* je bolj podrobno predstavljena poraba zdravil za zdravljenje obstruktivnih pljučnih bolezni, najvišja je bila v posavski regiji. Poraba zdravil iz skupine R je bila za 3% višja kot v letu 2014, stroški zanje pa za 1 % nižji.

Poraba *zdravil za bolezni čutil (skupina S)* je bila v letu 2015 višja za 3 %, stroški pa so bili višji za 4 %.

V skupini V (razna zdravila) je bila poraba v letu 2015 višja kar za 69 %, predvsem na račun porabe osnovnih hranil, stroški pa višji za 9 %.

Za zaključek še nekaj besed o načinu in pomenu spremljanja porabe zdravil v Sloveniji. Spremljanje porabe zdravil je eno izmed pomembnih področij javnega zdravja, ki vse bolj pridobiva na veljavi in katerega najširši cilj je preprečevanje bolezni, varovanje in izboljševanje zdravja ter podaljševanje življenja. Zbiranje in obdelava podatkov o porabi zdravil je torej širšega družbenega pomena.

Na podlagi podatkov o porabi zdravil je potrebno ugotavljati skladnost s strokovnimi smernicami zdravljenja ter pripravljati predloge za bolj učinkovite terapevtske prakse. S pravilno, varno in odgovorno rabo zdravil lahko izvajalci zdravstvenega varstva in bolniki sami izboljšajo učinke zdravljenja ter zmanjšajo tveganja za nastanek neželenih učinkov zdravil.

Pogoj za to pa je dobra komunikacija in sodelovanje med izvajalci zdravstvenega varstva ter informiranje in vzgoja bolnikov oziroma širše javnosti. Prepričani smo, da se bo tudi s pomočjo pričujoče publikacije na področju porabe zdravil okrepilo sodelovanje med NIJZ, strokovno in splošno javnostjo ter mediji.

1 POMEN SPREMLJANJA PORABE ZDRAVIL ZA JAVNO ZDRAVJE

Tatja Kostnapfel Rihtar, Irena Krotec

Spremljanje porabe zdravil je eden od segmentov javnega zdravja, katerega najširši cilj je preprečevanje bolezni, podaljševanje življenja ter varovanje in izboljševanje zdravja. Zbiranje in obdelava podatkov o porabi zdravil je torej širšega družbenega pomena.

Spremljanje porabe zdravil in analizo podatkov o porabi zdravil po **Zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva** za nacionalne namene opravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) kot neodvisna organizacija. Ta dejavnost je pomembna za spremljanje in načrtovanje sistema zdravstvenega varstva, za posredno pridobivanje podatkov o obolevnosti ter za pravilno in odgovorno rabo zdravil (1).

Glavni namen zbiranja podatkov o zdravilih je nudenje informacij za spremljanje in načrtovanje sistema zdravstvenega varstva. Žal še vedno ni vzpostavljenega sistema spremljanja porabe zdravil v bolnišnicah (razen dragih bolnišničnih ter ampuliranih zdravil, ki ju spremlja ZZS) ter zdravil, izdanih brez recepta, ki pa bi bil nujen za celostno sliko o porabljenih zdravilih v Sloveniji.

NIJZ podatke o porabi zdravil analizira z namenom:

- podati informacijo o preskrbi z zdravili,
- oceniti razlike v predpisovanju zdravil po spolu, starostnih skupinah (kar je še posebej pomembno glede na staranje slovenskega prebivalstva), po regijah in po specialnostih zdravnikov, ki zdravila predpisujejo (povezava z bazo podatkov izvajalcev),
- posredno pridobiti podatke o obolevnosti po starostnih skupinah in regijah,
- oceniti odstopanja od terapevtskih smernic in jih ponovno ovrednotiti,
- v strokovni razpravi razložiti razlike v predpisovanju in sprejeti ukrepe za pravilno rabo zdravil ter za učinkovito porabo sredstev za zdravila,
- osveščati o velikem pomenu odgovornega predpisovanja zdravil, s katerim lahko izvajalci zdravstvene dejavnosti in bolniki izboljšajo učinke zdravljenja, zmanjšajo tveganje za nastanek neželenih učinkov in zmanjšajo stroške v zdravstvu,
- zasnovati preventivne dejavnosti.

Resolucija plana zdravstvenega varstva (ResNPZV) 2015-2025 »Skupaj za družbo zdravja« načrtuje zagotovitev pravilne in varne uporabe zdravil ter za vse enako dostopnost do kakovostne in varne zdravstvene oskrbe čim bližje prebivalcem, integrirano in celovito obravnavo, upoštevane zdravstvene potrebe starajoče se populacije, usmerjenost v uporabnika ter njegovo opolnomočenje ob hkratni stroškovni učinkovitosti na področju porabe zdravil (2,3).

V načrtu je optimizacija predpisovanja in izdajanja zdravil ter vzpostavitve sistema preskrbe z redkimi zdravili, ne glede na to, ali gre za nova zdravila s centraliziranim dovoljenjem za promet ali za stara, uveljavljena zdravila, ki so zaradi majhnega obsega prometa v RS nedosegljiva (2).

Z različnimi ukrepi se bo zagotovila racionalna raba zdravil in boljša dostopnost do kakovostne farmacevtske oskrbe. Zagotovila se bo optimizacija predpisovanja in izdajanja zdravil tudi z reševanjem problematike polifarmakoterapije in vključitev kliničnega farmacevta (2).

Analiza podatkov o porabi zdravil

Glavni namen analize podatkov o porabi zdravil je podati informacijo o preskrbi z zdravili, opozoriti na velik pomen in vlogo odgovornega predpisovanja zdravil in s tem osveščati o kakovostnem zdravljenju z zdravili ter vplivati na sprejetje ukrepov za strokovno utemeljeno porabo zdravil in učinkovito porabo sredstev za zdravila. Informacije, ki jih pridobimo, so lahko koristne z več vidikov. Ugotovimo lahko, katerim skupinam bolnikov se predpisujejo posamezna zdravila in ponovno ovrednotimo terapevtske smernice.

Glede na staranje prebivalstva je posebej pomembno spremljanje porabe zdravil po starosti, iz katerega lahko sklepamo na razlike v obolevnosti med starostnimi skupinami.

Z ocenjevanjem razlik v porabi zdravil med regijami lahko ugotavljamo lokalno povečano specifično obolevnost ali odstopanja od terapevtskih smernic. Metodologija spremljanja predpisovanja zdravil pa nam omogoča tudi mednarodno primerljivost podatkov. S povezovanjem z drugimi podatkovnimi bazami, kot je baza podatkov izvajalcev, lahko primerjamo, kako zdravila predpisujejo zdravniki različnih specialnosti in prikažemo trende, ki veljajo pri predpisovanju zdravil za zdravnike posameznih strokovnih usmeritev. Strokovne razprave za določitev vzrokov opisanih razlik in za morebitno usklajitev prakse predpisovanja zdravil lahko omogočijo sprejetje ukrepov za preprečitev neracionalne porabe zdravil, pozitivne spremembe pa se po določenem času odrazijo v informacijah o porabi zdravil.

Z vidika ohranjanja javnega zdravja je še posebej pomembno spremljanje predpisovanja zdravil za *bolezni srca in ožilja* – posebej antihipertenzivov in statinov, *zdravil za bolezni prebavil in presnove* - posebej zaviralcev protonske črpalke, protimikrobnih zdravil – posebej antibiotikov, *zdravil z delovanjem na živčevje* - posebej anksiolitikov in antidepresivov in drugih. Poseben poudarek je potrebno nameniti polifarmakoterapiji.

Dobre informacije o porabi zdravil so lahko temelj za zasnovo preventivnih dejavnosti, s katerimi se je zdravljenju mogoče izogniti in tudi na ta način prispevati k manjšim stroškom v zdravstvu. Vsekakor pa bi za celostno sliko o porabljenih zdravilih potrebovali tudi podatke o porabi zdravil v bolnišnicah ter o porabi zdravil, izdanih brez recepta. Celovitejši prikaz bi pomenil več varnosti za posamezne bolnike, saj bi omogočil boljši nadzor nad neželenimi učinki ter morebitnimi alergijskimi reakcijami zaradi zdravil (4,5,6).

Metodologija

Podatke o izdanih zdravilih, predpisanih na recept, skladno z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, lekarnе pošiljajo Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), od koder zbrane in obdelane podatke pošljejo Nacionalnemu Inštitutu za javno zdravje (NIJZ). V evidenci ambulantne porabe zdravil so podatki zajeti tako iz zelenih kot belih receptov.

Podatke o porabi ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji prikazujemo po ATC/DDD metodologiji, ki jo priporoča Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) za raziskovanje o porabi zdravil (4,7). Porabo zdravil poročamo po statističnih regijah prebivališča prejemnikov, po starostnih skupinah in po spolu.

Anatomsko - terapevtsko – kemična (ATC) klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila, zdravila razvršča glede na njihovo glavno indikacijo, najprej v 14 glavnih (anatomskih) skupin (prva raven). Anatomska skupino označuje velika tiskana črka. Druga raven klasifikacije ATC je lahko glavna terapevtska skupina ali pa glavna farmakološka skupina, označuje jo dvomestno število. Tretja raven je terapevtska oziroma terapevtsko-farmakološka podskupina, označena z veliko tiskano črko. Četrta raven je

terapevtsko-farmakološko-kemična podskupina, ki jo označuje velika tiskana črka. Peta raven je učinkovina (ime INN), ki jo označuje dvomestno število. ATC oznako vsakega zdravila torej sestavlja 7 številsko-črkovnih znakov.

Zdravilo (določajo ga sestava, jakost, farmacevtska oblika in pakiranje) ima lahko le eno oznako ATC, četudi ima več enako pomembnih glavnih indikacij (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino). Če pa obstajajo zdravila z isto učinkovino v dveh ali več različnih jakostih ali različnih farmacevtskih oblikah z namenom, da bi dosegli drugačen terapevtski učinek, imajo tudi različne oznake ATC.

DDD (definirani dnevni odmerek, Defined Daily Dose) je statistična enota, ki jo je SZO opredelila za določitev porabe zdravila. DDD-ji se uporabljajo za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva. DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu za zdravljenje glavne indikacije zdravila. Dejansko odmerjanje, ki je vedno individualno prilagojeno, se lahko zelo razlikuje od teoretično določenih vzdrževalnih odmerkov.

DID (definirani dnevni odmerek na 1000 prebivalcev na dan) je po SZO priporočen prikaz porabe ambulantno predpisanih zdravil. Izračuna se na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu (na dan 30.6.) (4,7).

Razvrščanje zdravil

Upravičenost zavarovanih oseb do zdravil določa obvezno in prostovoljno zdravstveno zavarovanje, ki je določeno z **Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)**. Za razvrščanje zdravil na listo pa je zadolžen Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) (8).

ZZZS iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) v celoti zagotavlja sredstva za zdravila iz prvega odstavka 23. člena ZZVZZ, oziroma jih zagotavlja v ustreznem odstotnem deležu glede na razvrstitev zdravila na pozitivno oziroma vmesno listo. Ob izdaji dovoljenja za promet zdravilo ni razvrščeno na listo.

Zdravilo, ki se predpisuje na recept, ZZZS razvršča na osnovi predloga za razvrstitev in skladno s Pravilnikom o razvrščanju zdravil na liste (9). Pri tem se upoštevajo strokovna, doktrinarna in ekonomska merila:

- pomen zdravila z vidika javnega zdravja,
- prednostne naloge izvajanja programa zdravstvenega varstva,
- terapevtski pomen zdravila,
- relativna terapevtska vrednost zdravila,
- ocena farmakoekonomskih podatkov za zdravilo,
- ocena etičnih vidikov,
- prioritete programov zdravstvenega varstva,
- podatki in ocene iz referenčnih virov.

FARMAKOEKONOMIKA

Spremljanje porabe zdravil ter upravljanje s stroški zdravil je osnova farmakoekonomike. Skupni stroški v zdravstvenem sektorju so v stalnem porastu in znaten del teh stroškov predstavljajo izdana zdravila. Strošek zdravil pa je le eden izmed neposrednih medicinskih stroškov, pomembna je celotna terapija v zdravstvenem sistemu.

Cene zdravil so predmet državne regulacije na podlagi **Zakona o zdravilih** in predmet dogovarjanja o cenah med dobavitelji zdravil ter kupci oziroma plačniki. Število izdanih enot pri zdravilih na recept pa je odraz individualnih strokovnih odločitev oseb, pooblaščenih za predpisovanje zdravil, v določeni meri pa tudi odraz sistemskih odločitev, npr. v okviru sistema medsebojno zamenljivih zdravil in sistema terapevtskih skupin zdravil (10, 11, 12).

Obvezno zdravstveno zavarovanje krije stroške za zdravila v ustreznem odstotnem deležu glede na razvrstitev zdravila na listo, preostali delež krije prostovoljno dopolnilno zdravstveno zavarovanje ali pa ga zavarovana oseba plača sama.

Zdravila in živila za posebne zdravstvene namene, za katere v celoti ali delno stroške krije obvezno zdravstveno zavarovanje, se predpisujejo na zelene recepte. Izdajatelj in formalni lastnik zelenih receptov je ZZS.

ZZS lahko pri razvrstitvi na pozitivno in vmesno listo določi omejitve predpisovanja in/ali izdajanja, kar je v oznaki za listo označeno z zvezdico (*). Skladno s **Pravilnikom o razvrščanju zdravil na listo** se lahko omejitve predpisovanja in/ali izdajanja nanaša na:

- populacijsko skupino, ki lahko zdravilo prejema, določeno s starostjo ali drugimi populacijskimi značilnostmi,
- indikacijsko področje, za katero se zdravilo lahko predpiše; izbere se lahko ena ali več odobrenih terapevtskih indikacij iz povzetka glavnih značilnosti zdravila; v okviru indikacijskega področja se lahko omeji tudi čas zdravljenja,
- stopnjo izraženosti bolezni, za katero se zdravilo lahko predpiše,
- vrsto specializacije zdravnika, ki zdravilo lahko predpiše, to je klinično specialnost ali skupino pooblaščenih zdravnikov, ki lahko predpišejo zdravila,
- obveznost predhodne odobritve strokovne komisije, ki odloča o predpisovanju določenih zdravil, pridobljenih z biotehnološkimi postopki,
- časovno ali količinsko omejitev izdajanja,
- bolnišnico, ki v skladu z dovoljenjem ministrstva, pristojnega za zdravje, izvaja zdravstveni program s tem zdravilom.

ZZS krije v skladu z ZZZV ceno zdravil v:

- 100 % deležu (za zdravila razvrščena na P100 listo, ki se uporabljajo za zdravljenje oseb, bolezni in stanj iz četrte do trinajste alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZZV),
- 70 % deležu (za zdravila razvrščena na P70 listo),
- 10 % deležu (za zdravila razvrščena na V listo).

Nerazvrščena zdravila so v celoti samoplačniška, predpisujejo pa se lahko na beli, samoplačniški recept. Veljavnost tako zelenega kot belega recepta je 30 dni od datuma predpisa zdravila. Če je na zeleni recept predpisan antibiotik, je veljavnost tega recepta samo 3 dni od datuma predpisa.

Celotna vrednost recepta je torej skupna vrednost zdravil na receptu. Sestavljena je iz deleža cene, ki jo pokrije OZZ, deleža cene, ki jo pokrije PZZ oz. pacient, če nima urejenega PZZ, in deleža cene, ki jo doplača pacient v primeru, če je cena zdravila, vključenega v seznam medsebojno zamenljivih zdravil ali seznam terapevtskih skupin zdravil, višja od njegove najvišje priznane vrednosti.

Ne glede na zgoraj navedeno so v celoti oziroma do najvišje priznane vrednosti (NPV) krita zdravila iz OZZ zdravila z oznako P70, ki so potrebna za zdravljenje oseb in stanj iz četrte do trinajste alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZZV, to je npr. zdravljenje in rehabilitacija otrok, učencev in študentov, ki se redno šolajo in otrok in mladostnikov z

motnjami v telesnem in duševnem razvoju, zdravstveno varstvo žensk v zvezi s svetovanjem pri načrtovanju družine, kontracepcijo, nosečnostjo in porodom, preprečevanje, odkrivanje in zdravljenje infekcije HIV in nalezljivih bolezni, obvezna cepljenja, imunoprofilaksa in kemoprofilaksa skladno s programom, zdravljenje in rehabilitacija malignih bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih bolezni, paraplegije, tetraplegije, cerebralne paralize, epilepsije, hemofilije, duševnih bolezni, razvitih oblik sladkorne bolezni, multiple skleroze in psoriaze, itd... (8).

Oznako P70 imajo tudi zdravila z V liste za otroke, učence, dijake, vajence, študente, osebe z motnjami v telesnem in duševnem razvoju (v skladu s petnajsto alinejo 1. točke 23. člena ZVZZ). Preostali delež zavarovana oseba plača sama oziroma prostovoljno dopolnilno zdravstveno zavarovanje (PZZ), v kolikor ga ima zavarovana oseba sklenjenega pri ponudniku tovrstnega zavarovanja.

Najvišje dovoljene cene zdravil v RS oblikuje Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP) skladno s Pravilnikom o določanju cen zdravil za uporabo v humani medicini, glede na cene zdravil, ki so financirane iz javnih sredstev v treh referenčnih državah (Avstriji, Nemčiji in Franciji). Najvišja dovoljena cena zdravil v Sloveniji navadno predstavlja le izhodišče za nadaljnja pogajanja o ceni zdravil, ki jih vodi plačnik-Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZS) (9.13).

Zdravstveno zavarovanje (obvezno in dopolnilno) krije razvrščena zdravila le do najvišje priznane vrednosti, ki jo določa ZZS. **Sistem najvišjih priznanih vrednosti (NPV)** je bil uveden leta 2003 za skupine medsebojno zamenljivih zdravil, ki jih določa Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke. ZZS določa NPV za skupino medsebojno zamenljivih zdravil na ravni najcenejšega zdravila glede na primerljivi odmerek v skupini (14,15,16).

Terapevtske skupine zdravil

Sistem NPV je bil oktobra 2013 na podlagi Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF) razširjen na terapevtske skupine zdravil. Terapevtske skupine zdravil, ki jih določa ZZS, združujejo različna zdravila z enako terapevtsko indikacijo, ki so med seboj primerljiva v učinkovitosti in varnosti. ZZS določa NPV za terapevtsko skupino zdravil na ravni cene primerljivega odmerka zdravila z najugodnejšim razmerjem med stroški in učinki zdravljenja, tako, da krije vse odmerke vsaj enega zdravila v tej terapevtski skupini zdravil. Pri tem ZZS upošteva zadnje dostopne letne podatke o izdanih zdravilih, izražene v definiranih dnevni odmerkih (DDD).

Do konca leta 2014 so bile uvedene naslednje terapevtske skupine zdravil:

- **zaviralci protonske črpalke** – A02BC (1.10.2013)
- **zdravila z imatinibom** – L01XE01 (31.3.2014),
- **zdravila z acetilsalicilno kislino 100 mg** – B01AC06 (31.3.2014)
- **zdravila s triptani** – N02CC (29.9.2014)
- **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje glavkoma** – S01EA, S01EC, S01ED in S01EE (27.11.2014).

V letu 2015 pa so bili pripravljene predlogi za uvedbo terapevtskih skupin zdravil, ki so bile nato uvedene v začetku leta 2016, in sicer:

- **zaviralci angiotenzinske konvertaze**, v katero so uvrščeni zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila in kombinacije - C09AA, C09BA, C09BB in C09BX (26.02.2016)
- **zdravila za zniževanje holesterola**, v katero so uvrščeni vsi statini, kombinacije s statini in ezetimib – C10AA, C10BA in C10BX (26.02.2016)

- **zdravila z lokalnim delovanjem za zdravljenje alergijskega rinitisa – R01AD (26.02.2016)**

Strokovne zdravniške in farmacevtske organizacije že od uvedbe terapevtskih skupin izražajo pomisleke, da večkratna menjava terapije lahko pri bolnikih povzroči podvajanje terapije ali prekinitve jemanja zdravil, oboje pa je za zdravje bolnikov nevarno in posledično stroškovno bolj obremenjujoče. Za oceno vpliva uvedbe terapevtskih skupin zdravil bi bila potrebna natančna analiza, ki bi pokazala, ali je prišlo v preteklem obdobju do sprememb v vedenju bolnikov, ki bi lahko vodile v dolgoročne negativne posledice za zdravje. Z zdravili, ki so vključena v terapevtske skupine, se namreč večinoma zdravi dolgotrajno, njihova poraba pa bi se glede na demografske trende morala povečevati (11).

Vrednotenje zdravstvenih tehnologij

Vrednotenje zdravstvenih tehnologij (VZT) [Health Technology Assessment – HTA] je pomembno orodje za sprejemanje odločitev v zdravstvenih sistemih in za ustvarjanje zdravstvene politike na vseh ravneh. Z javno-finančnega vidika VZT skrbi za transparentno alokacijo sredstev med zdravstvene programe in s tem vpliva na postavljanje prioritete oziroma pomaga pri odločanju o izbiri najučinkovitejših programov. Slednja je pomembna tako za bolnika kakor tudi za zavarovalnice, nenazadnje z zdravstvenega in finančnega vidika.

Sistem VZT za zdravila je pri nas že dobro zaživel. Od zadnje spremembe Pravilnika o razvrščanju zdravil na listo iz leta 2013, pa je za vložitev vloge za razvrstitev novega zdravila ali nove indikacije že razvrščenega zdravila obvezna tudi farmakoeekonomska raziskava. Farmakoeekonomske analize, ki se lahko uporabijo kot temelj za oceno farmakoeekonomskih podatkov, so analiza stroškovne učinkovitosti, analiza stroškovne koristnosti, analiza zmanjševanja stroškov ali analiza stroškov (2,15,17).

2 SPLOŠNI PODATKI O PORABI ZDRAVIL V LETU 2015

Tatja Kostnapfel Rihtar, Tone Hribovšek, Aleš Korošec

2.1 Demografski podatki

Poraba zdravil je odvisna od števila, starosti in spola prebivalcev ter drugih dejavnikov. V tabeli 2.1 je prikazano število prebivalcev v Sloveniji glede na statistične regije. Podatki se nanašajo na stanje z dne 1.1.2015 in so uporabljeni tudi v nadaljnjih izračunih, tabelah in grafih te publikacije.

Po številu prebivalcev je največja osrednjeslovenska regija, v kateri živi dobra četrtina vseh prebivalcev Slovenije (26,6 %), sledi podravska regija, kjer živi dobrih 15 % slovenskega prebivalstva. Najmanjša regija po številu prebivalcev je primorsko-notranjska regija, v kateri živi le dobra dva odstotka vseh prebivalcev Slovenije, sledi zasavska regija, kjer živi skoraj tri odstotke slovenskega prebivalstva.

Tabela 2.1: Prebivalstvo po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2015

Statistične regije	Skupaj	Moški	Ženske
SLOVENIJA	2.062.874	1.022.229	1.040.645
Pomurska	116.670 (5,7 %)	57.345	59.325
Podravska	323.356 (15,7 %)	160.426	162.930
Koroška	71.303 (3,5 %)	35.836	35.467
Savinjska	253.975 (12,3 %)	127.110	126.865
Zasavska	57.711 (2,8 %)	28.385	29.326
Posavska	75.619 (3,7 %)	38.045	37.574
Jugovzhodna Slovenija	142.373 (6,9 %)	71.737	70.636
Osrednjeslovenska	534.518 (25,9 %)	260.881	273.637
Gorenjska	203.850 (9,9 %)	100.930	102.920
Primorsko-notranjska	52.538 (2,5 %)	26.551	25.987
Goriška	118.188 (5,7 %)	59.055	59.133
Obalno-kraška	112.773 (5,5 %)	55.928	56.845

Tabela 2.2 prikazuje število prebivalcev po posameznih starostnih skupinah in spolu. Število moških je največje v starostni skupini 30-39 let, število žensk pa v starostni skupini 50-59 let. Število tako žensk kot moških je najmanjše v starostni skupini 85 let in več, žensk pa je v tej starostni skupini kar tri-krat več. Število moških je višje od števila žensk v vseh starostnih skupinah do 60. leta, ko se začne zmanjševati in je po sedemdesetem letu bistveno manjše od števila žensk.

Tabela 2.2: Prebivalstvo po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2015

Starostne skupine	Skupaj	Moški	Ženske
SKUPAJ	2.062.874	1.022.229	1.040.645
0 – 4 let	109.314	56.253	53.061
5 – 9 let	103.359	53.192	50.167
10 – 14 let	91.637	47.162	44.475
15 – 19 let	94.991	48.982	46.009
20 – 29 let	240.508	124.244	116.264
30 – 39 let	306.249	160.412	145.837
40 – 49 let	300.979	155.189	145.790
50 – 59 let	303.907	154.079	149.828
60 – 69 let	247.181	121.165	126.016
70 – 79 let	165.226	71.173	94.053
80 – 84 let	56.141	19.388	36.753
85 let +	43.382	10.990	32.392

2.2 Podatki o številu farmacevtov

Lekarniška dejavnost je del zdravstvene dejavnosti, ki zagotavlja preskrbo prebivalstva ter zdravstvenih zavodov in drugih organizacij z zdravili. Je javna služba, ki jo opravljajo javni zavodi in na podlagi koncesije tudi zasebniki. Lekarniška dejavnost se opravlja tako v lekarnah kot tudi njihovih podružnicah.

Javno lekarniško službo je 31.12.2015 opravljalo 24 javnih lekarniških zavodov s 184 lekarnami in 44 lekarniški podružnicami, 87 zasebnih lekarn z 9 lekarniški podružnicami ter 2 bolnišnični lekarni, ki opravljata tudi javno lekarniško službo, skupaj 326 lekarniških enot.

Število lekarniških enot se je v primerjavi z letom 2014 povečalo za 2 enoti. Lekarniška enota je v povprečju oskrbovala 6.333 prebivalcev (št. preb. 2.064.623 - stanje na dan 1.10.2015 – podatki SURS).

Bolnišnične lekarnе s stalno zaposlenimi farmacevti so bile organizirane v 26 bolnišnicah s 27 lekarniški enotami.

Tabela 2.3: Zaposleni farmacevti v lekarnah po statističnih regijah, Slovenija, 2015

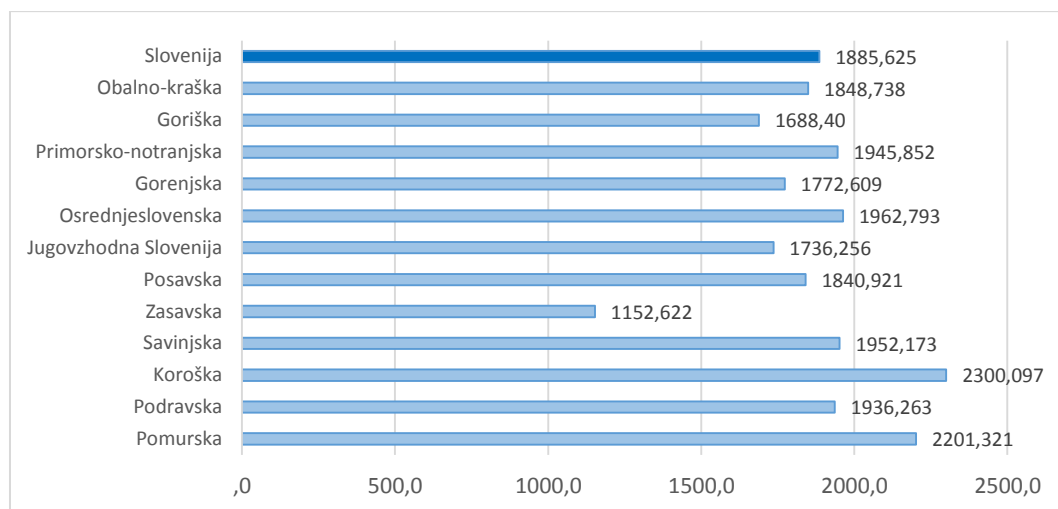
Statistične regije	Javne lekarnе	Zasebne lekarnе	Skupaj
SLOVENIJA	821	273	1.094
Pomurska	41	12	53
Podravska	118	49	167
Koroška	28	3	31
Savinjska	110	23	133
Zasavska	35	2	37

Posavska	31	7	38
Jugovzhodna Slovenija	63	19	82
Osrednjeslovenska	195	85	280
Gorenjska	89	26	115
Primorsko-notranjska	27	0	27
Goriška	40	30	70
Obalno-kraška	44	17	61

V letu 2015 je bilo v slovenskih lekarnah zaposlenih 1094 farmacevtov, od tega 75 % v javnih lekarnah in 24,9 % v zasebnih. Leto prej je bilo zaposlenih 1097 farmacevtov (tabela 2.3).

Največji delež farmacevtov zaposlenih v zasebnih lekarnah je v goriški regiji (42,8 %), v primorsko-notranjsko regiji sploh ni zasebne lekarne, v osrednjeslovenski regiji je delež 23,1 %, v pomurski pa 22,6 %.

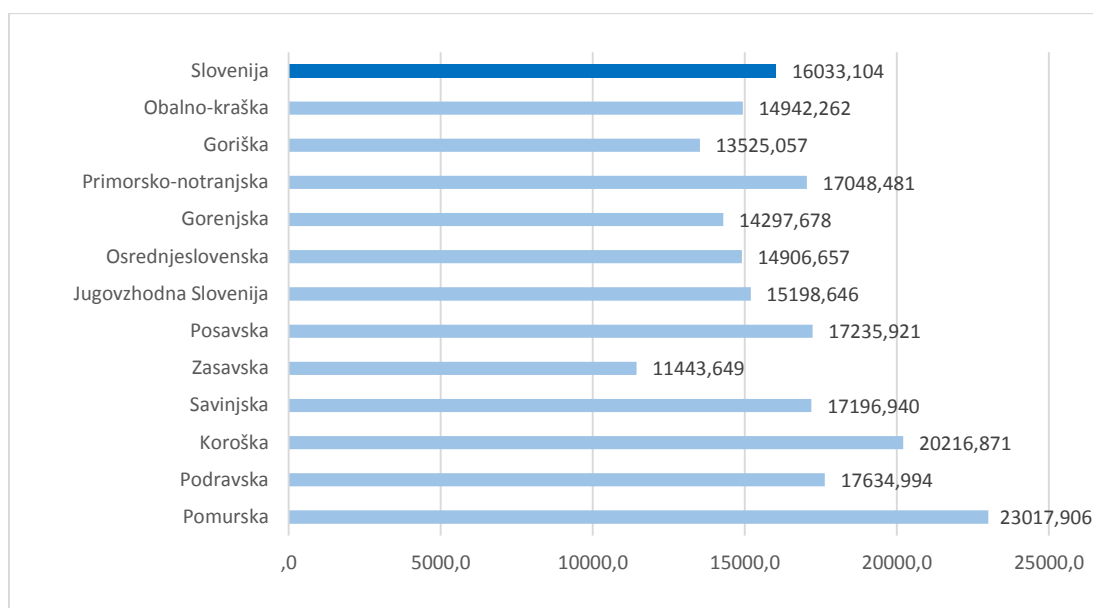
V povprečju je v letu 2015 vsak farmacevt skrbel za 1886 prebivalcev Slovenije, kar je nekoliko več kot leto poprej (1879 prebivalcev). V letu 2015 so bili najbolj obremenjeni farmacevti v koroški regiji, kjer je en farmacevt skrbel kar za 2300 oseb, sledita Pomurska regija s 2201 osebami ter osrednjeslovenska z 1963 osebami. Najmanj so bili obremenjeni v Zasavski regiji, kjer so skrbeli za 1153 prebivalcev (v letu 2014 za 1600, oseb, leta 2013 za 1700 prebivalcev, vendar je treba upoštevati spremenjeno sestavo občin v regiji (slika 2.1)).

Slika 2.1: Število prebivalcev na 1 farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2015

Povprečno število izdanih in obdelanih receptov na enega farmacevta v Sloveniji v letu 2015 je bilo 16.033, kar je nekoliko več kot leto poprej (15.637 receptov).

Število izdanih receptov na enega farmacevta je bilo največje v pomurski regiji – 23.018 receptov in najmanjše v zasavski regiji (11.444 receptov) (slika 2.2).

Slika 2.2: Število izdanih receptov na 1 farmacevta po statističnih regijah, Slovenija, 2015

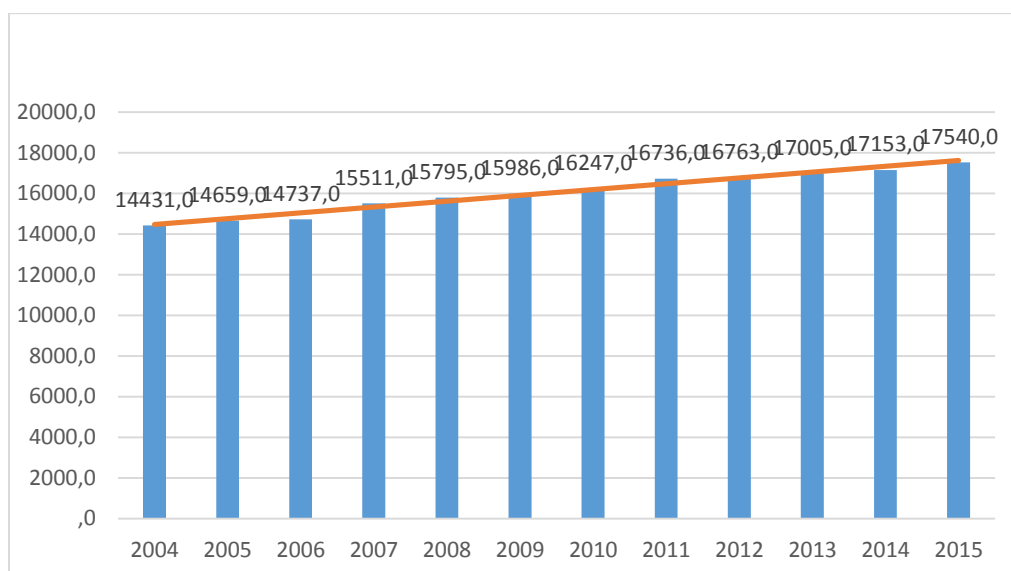
2.3 Poraba zdravil v letu 2015

V letu 2015 je bilo izdanih preko 17,5 milijonov receptov za ambulantno predpisana zdravila v vrednosti 446 milijonov EUR. Vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel 8,5 recepta s predpisanimi zdravili v skupni vrednosti 216 evrov (tabela 2.4).

Tabela 2.4: Število in vrednost receptov, Slovenija, 2014 - 2015

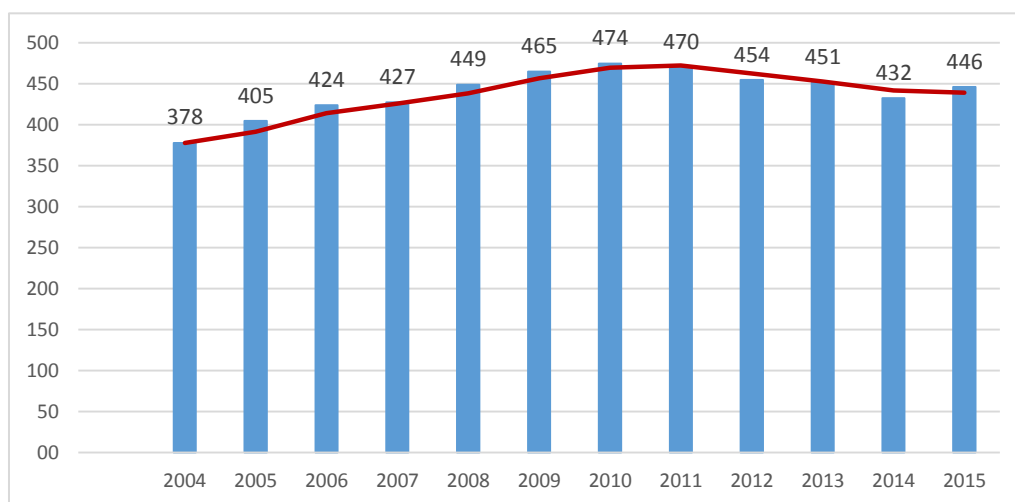
Skupina	Štev. Rp. 2014	Štev. Rp. 2015	Indeks 2015 / 2014	Štev. Rp na 1 prebivalca 2015	Vred. Rp (v EUR) 2015	Indeks 2015 / 2014	Vrednost na 1 Rp (v EUR) 2015
Originalna in generična zdravila	16.815.909	17.191.860	102	8,33	438.643.576	103	25,51
Magistralni pripravki	337.368	348.356	103	0,17	7.398.204	105	21,24
SKUPAJ	17.153.277	17.540.216	102	8,50	446.041.780	103	25,43

V letih 2004 do 2015 je število izdanih receptov poraslo za 21,5 % (slika 2.3).

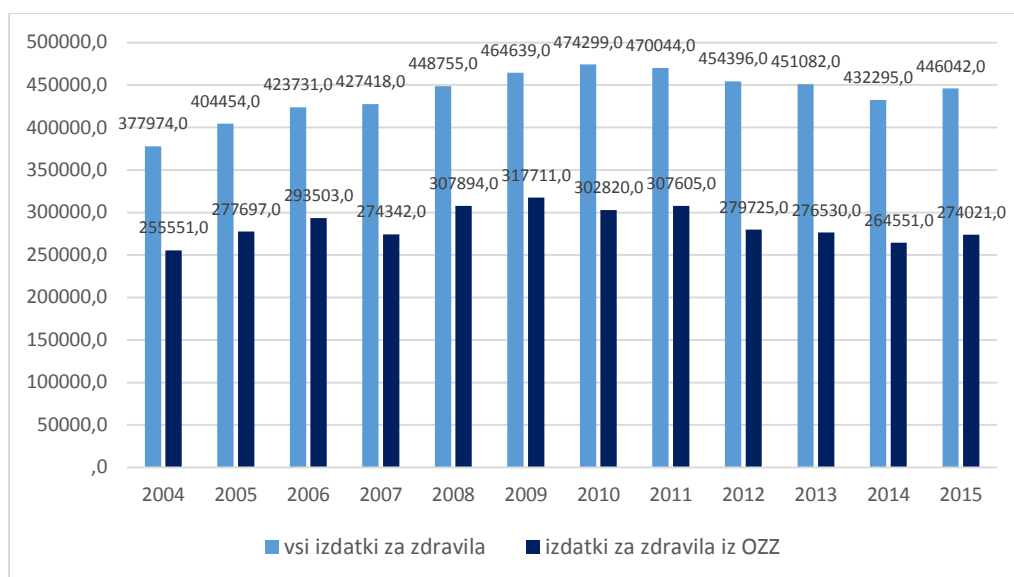
Slika 2.3: Rast števila izdanih receptov (v 1000) od leta 2004 do 2015

Slika 2.4 prikazuje vrednost izdanih zdravil v EUR. Med letoma 2012 in 2013 je prišlo do zmanjšanja vrednosti izdanih zdravil v EUR za 0,73 % (od 454.396 EUR do 451.082 EUR), trend upada se kaže tudi v letu 2014 (4,16 %), v letu 2015 pa je nakazan trend porasta vrednosti zdravil (1,03 %).

Slika 2.4: Vrednost izdanih zdravil v milijonih EUR, Slovenija, 2004 – 2015.

Skupni stroški za zdravila so se v letih 2010 - 2014 zmanjšala, v 2015 pa spet nekoliko povišala. Delež zdravil iz OZZ je prav tako padel od leta 2011 (65,4 % delež) do leta 2014 (61,2 % delež), nato nekoliko narasel (61,4 % delež).

Slika 2.5: Skupni stroški (v 1000 EUR) za ambulantno predpisana zdravila ter stroški za zdravila iz OZZ v letih 2004 – 2015

Na zelene recepte je bilo predpisanih 2432 različnih šifer oz. 2.412 zdravil (639 učinkovin), kar je 3 % zdravil več in 4 % učinkovin več kot leto prej.

Na bele recepte je bilo predpisanih 2169 različnih šifer oz. 2.151 zdravil (739 učinkovin), kar je 3 % zdravil več in 4 % učinkovin več kot leto prej.

Skupno je bilo leta 2015 predpisanih 3010 zdravil (3 % več kot leto prej) z 854 učinkovinami (5% več kot leto prej).

2.4 Predpisovanje zdravil glede na razvrstitev na liste

Število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo v letih od 2009 – 2015 prikazuje tabela 2.5, medtem ko tabela 2.6 za enako obdobje prikazuje povprečne vrednosti enega recepta glede na razvrstitev zdravil. Skupno število receptov za originalna in generična zdravila narašča, medtem ko njihova povprečna vrednost pada.

Tabela 2.5: Število izdanih receptov glede na razvrstitev na listo zdravil, Slovenija, 2009 – 2015

Razvrstitev	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
pozitivna	11.312.910	11.383.683	10.835.180	10.071.702	9.260.346	9.298.880	9.410.682
vmesna	4.099.497	4.284.392	5.094.691	5.874.120	6.943.437	7.057.060	7.316.306
izven OZZ	263.016	276.246	473.767	485.227	470.234	459.969	464.872
SKUPAJ	15.675.423	15.944.321	16.403.638	16.431.049	16.674.017	16.815.909	17.191.860

Tabela 2.6: Povprečna vrednost enega recepta glede na razvrstitev na liste v EUR, Slovenija, 2009 – 2015

Razvrstitev	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
pozitivna	28,73	29,07	28,87	30,09	32,59	30,99	31,62
vmesna	31,51	30,91	28,12	23,43	19,73	18,50	18,39
izven OZZ	16,09	16,69	15,16	13,83	11,51	14,22	14,07
POVPREČJE	29,24	29,35	28,24	27,23	26,64	25,29	25,51

V letu 2015 je bilo izdanih 97,23 % zelenih receptov ter 2,77 % belih receptov (tabela 2.7).

Tabela 2.7: Število in vrednost (v EUR) izdanih receptov po vrsti recepta in glavnih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, 2015

ATC	Število receptov zeleni	Vrednost receptov zeleni	Število receptov beli	Vrednost receptov beli
A	2.103.499	52.242.218	37.968	524.454
B	954.704	34.578.396	28.670	427.372
C	4.522.244	76.210.196	58.194	811.429
D	505.299	6.883.688	122.755	1.051.312
G	811.537	20.957.109	47.195	1.674.736
H	383.995	9.865.837	1.849	48.467
J	1.121.901	26.364.804	19.083	230.256
L	138.226	81.418.627	338	64.652
M	1.179.174	15.476.581	16.099	189.736
N	3.204.442	67.067.603	48.342	774.942
P	54.569	481.528	1.465	17.406
R	1.015.359	25.918.795	53.459	510.829
S	671.751	8.087.440	29.237	207.817
V	60.288	6.550.438	218	6.910
Ostalo	326.980	6.967.521	21.376	430.682
Skupaj	17.053.968	439.070.781	486.248	6.971.000

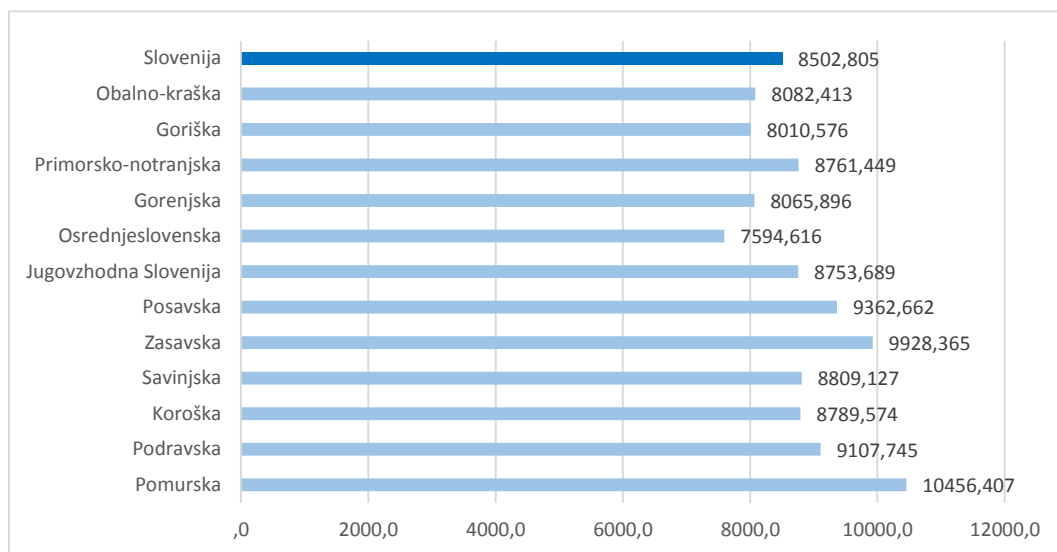
2.5 Predpisovanje zdravil po regijah

Število izdanih receptov je odvisno od stopnje obolevnosti prebivalcev v posamezni regiji, na kar vpliva več dejavnikov (socialno stanje, odstotek starostnikov v regiji, stopnja brezposelnosti, različna zdravstvena obravnava, oskrba z zdravili, ...). Na število izdanih receptov na prebivalca vpliva regija njegovega prebivališča. Največ receptov je bilo predpisanih v pomurski regiji, sledita zasavska ter posavska regija.

V letu 2015 je bilo relativno število izdanih receptov največje v pomurski regiji, kjer so zdravniki predpisali 10.456 receptov/1000 prebivalcev, sledi zasavska regija z 9.928 recepti/1000 prebivalcev in podravska regija s 9.108 recepti/1000 prebivalcev. Najmanj receptov je bilo

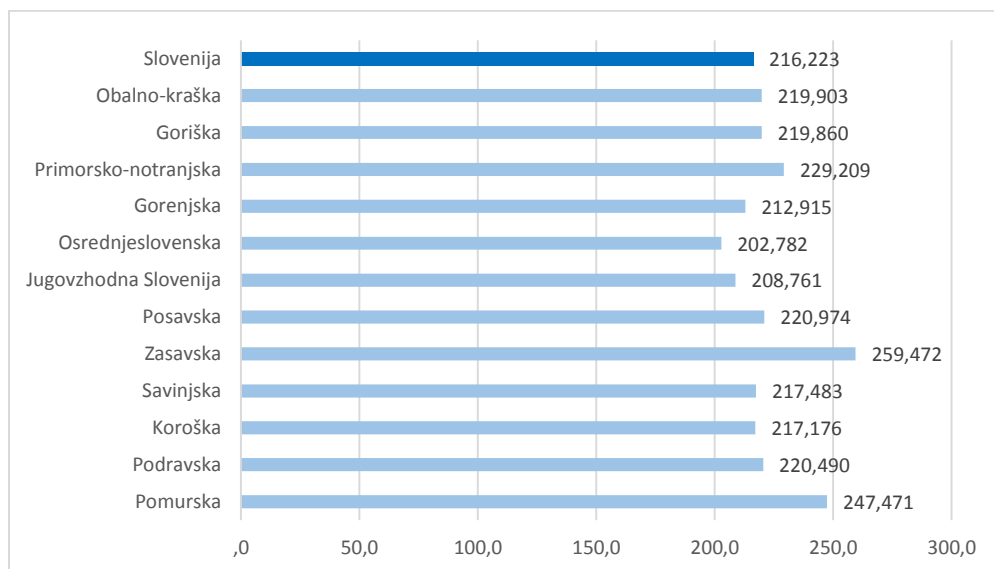

predpisanih v osrednjeslovenski regiji, kjer so zdravniki predpisali 7.595 receptov/1000 prebivalcev. Slovensko povprečje v letu 2015 je bilo 8.503 receptov/1000 prebivalcev (slika 2.6).

Slika 2.6: Število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po statističnih regijah, Slovenija, 2015

Povprečna vrednost izdanih zdravil na prebivalca nam pove ceno posameznih zdravil v statističnih regijah. Že nekaj let zapored je vrednost največja v zasavski regiji (259 EUR/prebivalca). Vrednost je bila v letu 2015 najmanjša v osrednjeslovenski regiji (203 EUR/prebivalca). Slovensko povprečje v letu 2015 je bilo 216 EUR / prebivalca, leta 2014 pa 210 EUR / prebivalca (slika 2.7).

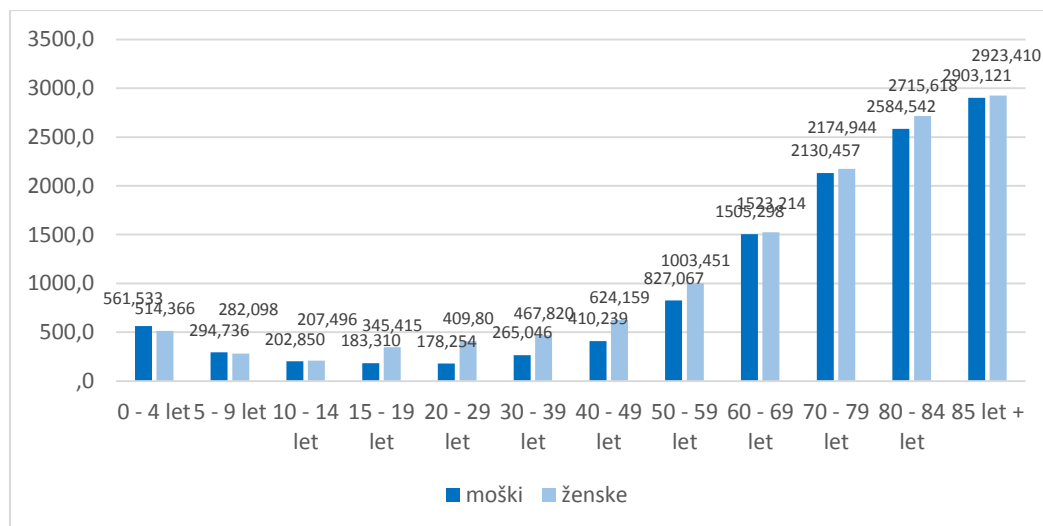

Slika 2.7: Povprečna vrednost zdravil na enega prebivalca v EUR po statističnih regijah, Slovenija, 2015

2.6 Predpisovanje zdravil po starostnih skupinah in spolu

S starostjo pogostost predpisovanja zdravil narašča. Največja je pri starejših od 85 let. Pogostost predpisovanja je najmanjša v starostnih skupinah od 5 - 9, 10 - 14 ter 15 - 19 let.

Do desetega leta starosti so zdravila pogosteje dobili dečki, v ostalih starostnih skupinah pa so pogosteje predpisovali zdravila ženskam (slika 2.8). Razlika v predpisovanju receptov po spolu je bila pri dečkih v starostni skupini 0-4 let večja kot v starostni skupini 5-9 let, pri ženskah pa je bila razlika v predpisovanju receptov po spolu največja v starostni skupini 20-29 let.

Slika 2.8: Število izdanih receptov / 100 prebivalcev po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2015

2.7 Najpogosteje predpisana zdravila v Sloveniji v letu 2015

2.7.1 Zdravila, predpisana na zeleni recept

V letu 2015 je bilo najpogosteje predpisano zdravilo aspirin protect 100 mg, kar predstavlja 2,89 % delež vseh predpisanih receptov in 0,61 % vrednostni delež (analgetik, zaviralec agregacije trombocitov). Na drugem mestu je bilo lekadol, ki je predstavljalo 2,85 % delež vseh predpisanih receptov oziroma 0,66 % vrednostni delež. Sledita analgetik nalgesin ter zdravilo z vitaminom D3 (holekalciferol). Med prvimi desetimi sta dve zdravili iz skupine zdravil za bolezn srca in ožilja sta tudi zdravilo z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem perindopril (C09) ter antagonist adrenergičnih receptorjev beta (C07) ter. Zdravilo concor cor 2,5 mg (antagonist adrenergičnih receptorjev beta bisoprolol. Najpogosteje predpisani antibiotik v letu 2015 je bil amoksiklav 875mg/125mg.

Deset najpogosteje predpisanih zdravil v letu 2015 je predstavljalo 14,79 % vseh izdanih receptov, ki so predstavljala 4,42 % vrednostni delež vseh predpisanih receptov. (tabela 2.8)

Tabela 2.8: Deset najpogostejše predpisanih zdravil na zeleni recept, Slovenija, 2015

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Število Rp	% števila Rp	% vrednosti Rp
B01AC06	Aspirin protect 100 mg gastrorezistentne tablete	10 x 10 tablet v pretisnem omotu	acetilsalicilna kislina	493.574	2,89	0,61
N02BE01	Lekadol 500 mg tablete	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	paracetamol	485.687	2,85	0,66
M01AE02	Nalgesin forte 550 mg filmsko obložene tablete	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	naproksen	275.659	1,62	0,47
A11CC05	Plivit D3 4000 i.e./ml peroralne kapljice	10 ml raztopina	holekalciferol	230.380	1,35	0,25
J01CR02	Amoksiklav 875 mg/125 mg filmsko obložene tablete	2 x 5 tablet v pretisnem omotu	amoksicilin in zaviralci laktamaz beta	198.913	1,17	0,55
C09AA04	Prenessa 4 mg orodisperzibilne tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	perindopril	174.234	1,02	0,44
C07AB07	Concor Cor 2,5 mg filmsko obložene tablete	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	bisoprolol	174.162	1,02	0,43
N02BB02	Analgin 500 mg tablete	1 x 10 tablet v pretisnem omotu	natrijev metamizolat	172.009	1,01	0,31
M01AB05	Naklofen duo 75 mg kapsule	3 x 10 tablet v pretisnem omotu	diklofenak	169.822	1,00	0,33
A02BC02	Nolpaza 20 mg gastrorezistentne tablete	2 x 14 tablet v pretisnem omotu	pantoprazol	147.078	0,86	0,37
SKUPAJ				2.521.518	14,79	4,42

Med zdravili z najvišjo vrednostjo vodi humira 40 mg (adalimumab), ki spada v skupino zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje in zavira imunsko odzivnost kot zaviralec tumorje-nekrotizirajočega faktorja alfa. Med prvimi desetimi zdravili jih je kar pet iz skupine zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje: poleg humire še enbrel (etanercept), stelara (ustekinumab), copaxone (glatiramer acetat) in neulasta (pegfilgrastim).

Od zdravil z delovanjem na živčevje je poleg lekadola med zdravila z najvišjo vrednostjo izdanih receptov uvrščen še antidepresiv cymbalta (duloksetin) (tabela 2.9).

Tabela 2.9: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na zeleni recept, Slovenija, 2015

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Vrednost Rp	% vrednosti Rp	% števila Rp
L04AB04	Humira 40 mg raztopina za injiciranje	v napolnjeni injekcijski brizgi	adalimumab	12.938.245	2,95	0,07
L04AC05	Stelara 45 mg raztopina za injiciranje	škatla z eno 2 ml stekleno vialo	ustekinumab	5.214.415	1,19	0,01
L04AB01	Enbrel 50 mg raztopina za injiciranje	v napolnjenem injekcijskem peresniku (4x)	etanercept	4.694.960	1,07	0,00
A10AB05	NovoMix 30 FlexPen 100 i.e./ml	v napolnjenem injekcijskem peresniku (3 ml peresnik 5x)	insulin aspart	3.986.010	0,91	0,20
M05BX04	Prolia 60 mg raztopina za injiciranje	v napolnjeni injekcijski brizgi (1x)	denozumab	3.402.381	0,77	0,11
B01AF01	Xarelto 20 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	rivaroksaban	3.334.679	0,76	0,15
N02BE01	Lekadol 500 mg tablete	2 x 10 tablet v pretisnem omotu	paracetamol	2.886.428	0,66	2,85
G04CA52	Combodart 0,5 mg/0,4 mg trde kapsule	škatla s 30 kapsulami v plastenki	tamsulozin in dutasterid	2.841.787	0,65	0,26
N06AX21	Cymbalta 60 mg trde gastrorezistentne kapsule	škatla z 28 kapsulami	duloksetin	2.754.504	0,63	0,23
B01AC06	Aspirin protect 100 mg gastrorezistentne tablete	10 x 10 tablet v pretisnem omotu	acetilsalicilna kislina	2.680.674	0,61	2,89
SKUPAJ				44.734.083	10,19	6,77

2.7.2 Zdravila, predpisana na beli recept

V letu 2015 so bila najpogosteje predpisana zdravila na beli recept garamicin (gentamicin), folacin (folna kislina) in folkodin (folkodin monohidrat).

Med prvimi desetimi je kar pet zdravil iz skupine zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva (skupine D).

Med zdravili, ki so najpogosteje predpisana na beli recept, sta tudi antibiotik kloramfenikol ter antiperistaltik seldiar (loperamid).

Deset najpogosteje predpisanih zdravil na beli recept v letu 2015 je predstavljalo 29,69 % vseh izdanih receptov (tabela 2.10).

Tabela 2.10: Deset najpogosteje predpisanih zdravil na beli recept, Slovenija, 2015

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Število Rp	% števila Rp	% vrednosti Rp
D06AX07	Garamycin 1 mg/g	škatla s tubo s 15 g mazila	gentamicin	25.313	5,21	1,68
B03BB01	Folacin 5 mg	škatla z 20 tabletami (2 x 10 tablet v pretisnem omotu)	folna kislina	21.430	4,41	4,35
R05DA08	Folkodin Alkaloid-Int 10 mg trde kapsule	škatla z 20 kapsulami (2 x 10 kapsul v pretisnem omotu)	folkodin monohidrat	13.319	2,74	1,38
D07CC01	Diprogenta 0,5 mg/1 mg v 1 g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	betametazon (0,5 mg/1 g), gentamicin (1 mg/1 g)	12.845	2,64	1,28
S01AA01	Chloramphenical Krka 10 mg/g mazilo za oko	škatla s tubo s 5 g mazila	kloramfenikol	12.726	2,62	0,85
D06AX01	Fucidin 20 mg/g krema	škatla s tubo s 15 g kreme	fusidna kislina	12.311	2,53	1,37
D01AC20	Lotriderm 0,5 mg/g/10 mg/g	škatla s tubo s 15 g kreme	kombinacije	12.234	2,52	1,30
D07CC01	Diprogenta 0,5 mg/1 mg v 1 g mazilo	škatla s tubo s 15 g mazila	betametazon in antibiotiki	11.835	2,43	1,17
C05AD04	Faktu 10 mg/50 mg v 1 g rektalno mazilo	škatla s tubo z 20 g mazila in aplikatorjem	cinhokain (9 mg/1 g), poliketuzulen (50 mg/1 g)	11.614	2,39	1,56
A07DA03	Seldiar 2 mg trde kapsule	škatla s stekleničko z 20 kapsulami	loperamid	10.726	2,21	0,91
SKUPAJ				144.353	29,69	15,85

Izmed zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih receptov na beli recept jih je kar šest za zdravljenje erektilne disfunkcije (tadalafil, sildenafil) v zdravilih toretis, cialis in vizarsin (tabela 2.11).

Deset najpogosteje predpisanih zdravil z najvišjo vrednostjo, izdanih na beli recept v letu 2015 je predstavljalo 22,49 % vseh izdanih receptov (tabela 2.11).

Tabela 2.11: Deset zdravil z najvišjo vrednostjo izdanih belih receptov, Slovenija, 2015

ATC	Zdravilo	Pakiranje	Aktivna učinkovina	Vrednost Rp	% vrednosti Rp	% števila Rp
B03BB01	Folacin 5 mg	škatla z 20 tabletami (2 x 10 tablet v pretisnem omotu)	folna kislina	303.106	4,35	4,41
G04BE03	Tornetis 100 mg tablete	škatla s 4 tabletami (1 x 4 tablete v pretisnem omotu)	sildenafil	203.841	2,92	1,17
G04BE08	Cialis 20 mg filmsko obložene tablete	škatla z 8 tabletami v pretisnem omotu	tadalafil	166.312	2,39	0,34
G04BE08	Cialis 5 mg filmsko obložene tablete	škatla z 28 tabletami v pretisnem omotu	tadalafil	148.724	2,13	0,31
N06BX03	Nootropil 1200 mg filmsko obložene tablete	škatla s 60 tabletami (6 x 10 tablet v pretisnem omotu)	piracetam	141.327	2,03	1,12
G04BE03	Vizarsin 50 mg orodisperz. tablete	škatla z 8 tabletami v pretisnem omotu	sildenafil	138.853	1,99	0,96
G04BE03	Vizarsin 100 mg filmsko obložene tablete	škatla s 4 tabletami v pretisnem omotu	sildenafil	120.386	1,73	0,68
G04BE08	Cialis 20 mg filmsko obložene tablete	škatla s 4 tabletami (2 x 2 tableti v pretisnem omotu)	tadalafil	119.111	1,71	0,38
D06AX07	Garamycin 1 mg/g	škatla s tubo s 15 g mazila	gentamicin	116.974	1,68	5,21
N07CA01	Betaserc 24 mg tablete	škatla s 50 tabletami (2 x 25 tablet v pretisnem omotu)	betahistin	109.384	1,57	1,62
SKUPAJ				1.568.018	22,49	16,20

3 PREDPISOVANJE ZDRAVIL PO GLAVNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE V LETU 2015

Tatja Kostnapfel Rihtar, Aleš Korošec, Irena Krotec, Tone Hribovšek

3.1 Splošno

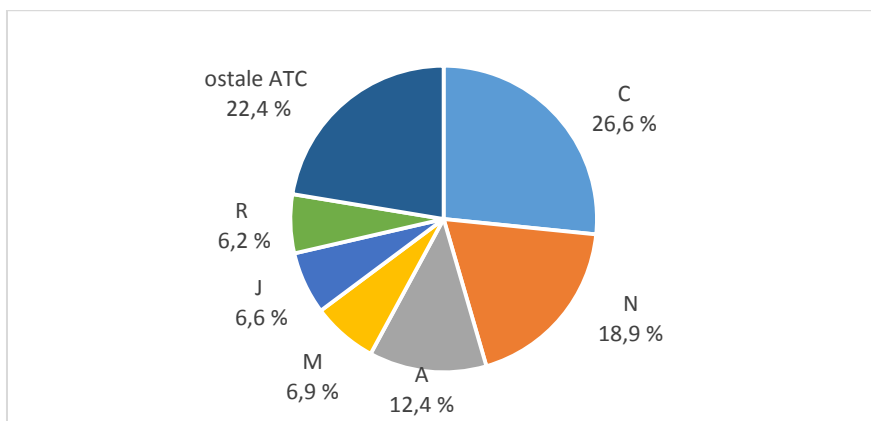
V tabeli 3.1 prikazujemo število in vrednost izdanih receptov za generična in z zdravili v posamezni ATC skupini v letu 2015 in primerjavo z letom 2014.

Tabela 3.1: Število receptov za glavne anatomske skupine ATC klasifikacije, Slovenija, 2015

Glavne anatomske skupine	Naziv skupine	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednost zdravil v EUR	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 Rp	Število Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
A	zdravila za bolezni prebavil in presnove	2.141.467	105	52.766.672	105	24,6	1038	149.355.585	198,3
B	zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	983.374	103	35.005.768	112	35,6	476,7	81.074.966	107,7
C	zdravila za bolezni srca in ožilja	4.580.438	101	77.021.625	95	16,8	2220,2	416.425.659	553
D	zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	628.054	102	7.935.000	102	12,6	304,4	30.608.942	40,6
G	zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	858.732	97	22.631.845	95	26,4	416,2	55.804.848	74,1
H	hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in inzulinov	385.844	107	9.914.303	107	25,7	187	17.695.818	23,5
J	zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	1.140.984	102	26.595.060	134	23,3	553	12.087.031	16,1
L	zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	138.564	117	81.483.279	108	588,1	67,2	8.402.027	11,2
M	zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema	1.195.273	98	15.666.316	100	13,1	579,4	45.961.735	61
N	zdravila z delovanjem na živčevje	3.252.784	103	67.842.545	97	20,9	1576,7	109.549.444	145,5
P	antiparazitiki, insekticidi in repelenti	56.034	104	498.935	109	8,9	27,2	351.160	0,5
R	zdravila za bolezni dihal	1.068.818	103	26.429.624	99	24,7	518,1	54.203.859	72
S	zdravila za bolezni čutil	700.988	103	8.295.257	104	11,8	339,8	15.935.921	21,2
V	razna zdravila	60.506	169	6.557.348	109	108,4	29,3	413.710	0,5
SKUPAJ		17.191.860		438.643.577				997.870.705	1325,2

Število receptov je bilo v letu 2015 največje z zdravili v skupinah:

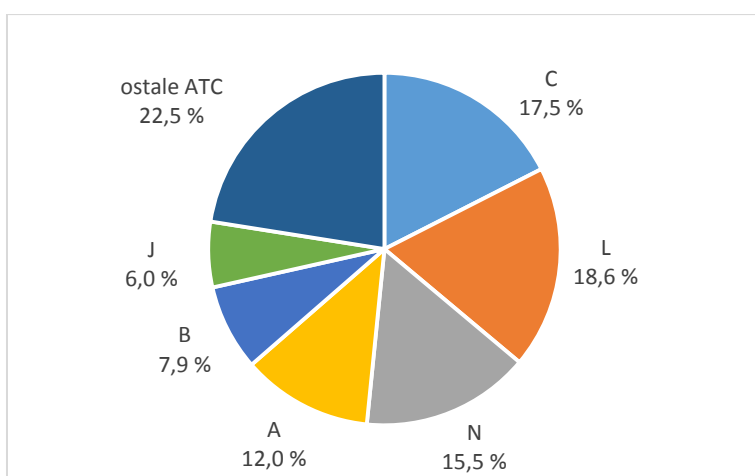
- C zdravila za bolezni srca in ožilja (4.580.438 - 26,6 % vseh receptov)
- N zdravila z delovanjem na živčevje (3.252.784 - 18,9 % vseh receptov)
- A zdravila za bolezni prebavil in presnove (2.141.467 - 12,4 % vseh receptov)
- M zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema (1.195.273 – 6,9 % vseh receptov)
- J zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (1.140.984 - 6,6 % vseh receptov)
- R zdravila za bolezni dihal (1.068.818 - 6,2 % vseh receptov).

Slika 3.1: Deleži v številu izdanih receptov, Slovenija, 2015

Največji vrednostni odstotni deleži so bili porabljeni za zdravila iz skupin:

- L zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (81.481.279 EUR, 18,6 % vseh stroškov za zdravila)
- C zdravila za bolezni srca in ožilja (77.021.625 EUR, 17,5 % vseh stroškov za zdravila)
- N zdravila z delovanjem na živčevje (67.842.545 EUR, 15,5 % vseh stroškov za zdravila)
- A zdravila za bolezni prebavil in presnove (52.766.672 EUR, 12,0 % vseh stroškov za zdravila)
- B zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (35.005.768 EUR, 7,9 % vseh stroškov za zdravila)
- J zdravila za zdravljenje sistemskih infekcij (26.595.060, 6,0 % vseh stroškov za zdravila).

Slika 3.2: Deleži v vrednosti izdanih receptov, Slovenija, 2015

3.2 Predpisovanje zdravil v letu 2015 po spolu

Vsak prebivalec Slovenije je prejel v povprečju 8,5 recepta, vrednost enega recepta je bila 25,43 evrov, skupna vrednost porabljenih zdravil na enega prebivalca je bila 216,2 evrov. Vsa zdravila so pogosteje uporabljale ženske (tabela 3.2).

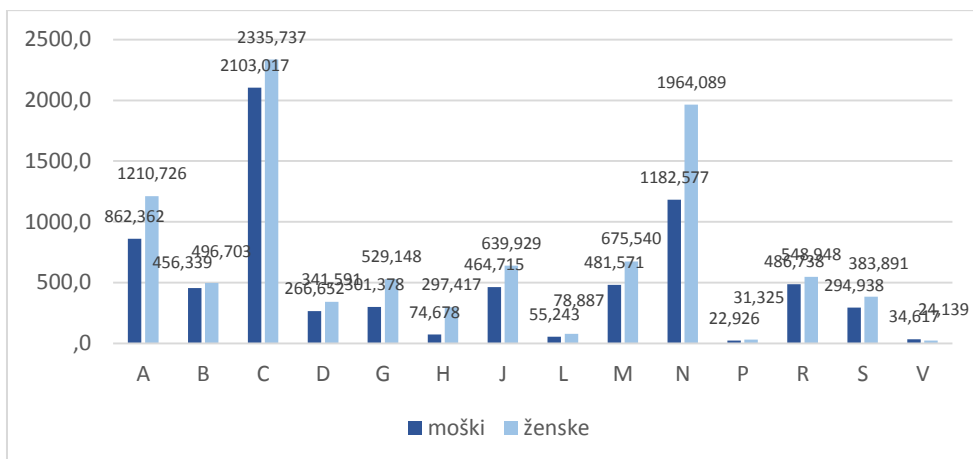
Tabela 3.2: Število izdanih receptov ter vrednosti po ATC skupinah ter spolu, Slovenija, 2015

ATC	SLOVENIJA							
	Število Rp			Vrednost izdanih zdravil			Vrednost Rp / 1 preb.	Povprečna vrednost / 1 Rp
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj		
A	881.531	1.259.936	2.141.467	25.314.699	27.451.973	52.766.672	26	25
B	466.483	516.891	983.374	18.154.606	16.851.162	35.005.768	17	36
C	2.149.765	2.430.673	4.580.438	37.283.160	39.738.465	77.021.625	37	17
D	272.579	355.475	628.054	3.821.075	4.113.925	7.935.000	4	13
G	308.077	550.655	858.732	10.793.572	11.838.273	22.631.845	11	26
H	76.338	309.506	385.844	4.067.594	5.846.709	9.914.303	5	26
J	475.045	665.939	1.140.984	14.953.741	11.641.319	26.595.060	13	23
L	56.471	82.093	138.564	42.043.626	39.439.653	81.483.279	39	588
M	492.276	702.997	1.195.273	4.760.053	10.906.263	15.666.316	8	13
N	1.208.865	2.043.919	3.252.784	27.029.528	40.813.016	67.842.544	33	21
P	23.436	32.598	56.034	208.863	290.071	498.934	0	9
R	497.558	571.260	1.068.818	13.594.575	12.835.049	26.429.624	13	25
S	301.494	399.494	700.988	3.291.585	5.003.672	8.295.257	4	12
V	35.386	25.120	60.506	3.949.438	2.607.911	6.557.349	3	108
ostalo	139.120	209.236	348.356	3.172.874	4.225.330	7.398.204	4	21
SKUPAJ	7.384.424	10.155.792	17.540.216	212.438.989	233.602.791	446.041.780	216	25

Pomembne razlike v številu predpisanih receptov med spoloma so bile pri zdravilih iz skupine zdravil z delovanjem na živčevje (N), iz skupine zdravil za bolezni prebavil in presnove (A) in iz skupine zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni (G) ter v skupini hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje (H).

Število receptov na 1000 žensk je bilo v skupini N 1,69-krat, v skupini A 1,43-krat, v skupini G 1,78-krat ter v skupini H 4,05-krat večje kot število receptov na 1000 moških.

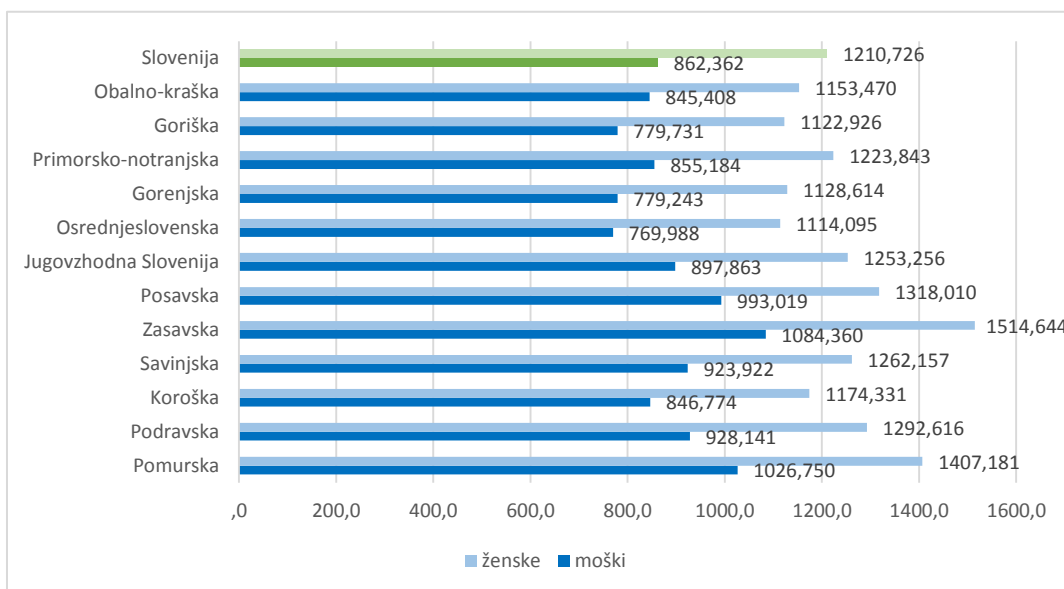

Slika 3.3: Število receptov / 1000 prebivalcev po ATC skupinah in spolu, Slovenija, 2015

Obstajajo razlike v predpisovanju zdravil iz posameznih skupin ATC klasifikacije po regijah in spolu. Podrobneje prikazujemo razlike v številu receptov /1000 prebivalcev za zdravila iz skupin A, C in N.

Bolezni prebavil in presnove (skupina A)

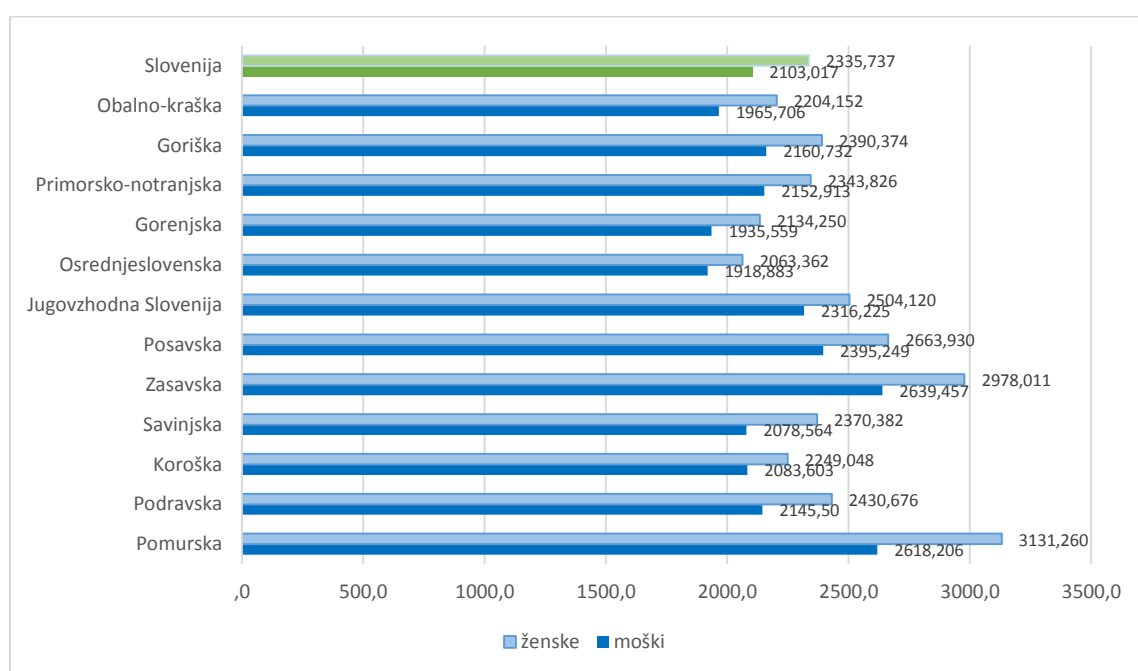
Povprečno je bilo na 1000 prebivalcev Slovenije predpisanih 1211 receptov za bolezni prebavil in presnove za ženske in 862 receptov za moške, največ v zasavski regiji (1515 receptov za ženske in 1084 za moške), najmanj pa v osrednjeslovenski regiji (1114 receptov za ženske in 770 receptov za moške) (slika 3.4).

Slika 3.4: Število receptov /1000 prebivalcev za bolezni prebavil in presnove (skupina A), po regijah in spolu, Slovenija, 2015

Bolezni srca in ožilja (skupina C)

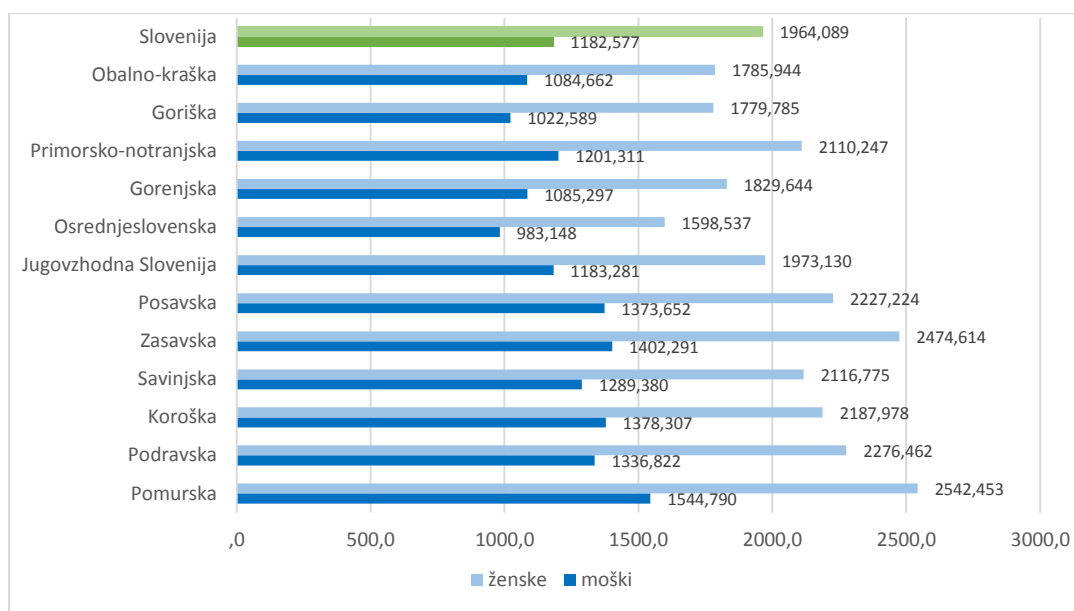
Povprečno je bilo na 1000 prebivalcev Slovenije predpisanih 2336 receptov bolezni srca in ožilja za ženske in 2103 receptov za moške. Pri ženskah je bilo predpisanih največ receptov v pomurski regiji (3131 receptov), sledi zasavska (2978 receptov) in posavska (2664 receptov). Pri moških je bilo predpisanih največ receptov v zasavski regiji (2639 receptov), sledita posavska regija (2395 receptov) in jugovzhodna Slovenija (2316 receptov). Najmanj receptov je bilo predpisanih za moške in za ženske v osrednjeslovenski regiji (slika 3.5).

Slika 3.5: Število receptov / 1000 prebivalcev za bolezni srca in ožilja (skupina C), po regijah in spolu, Slovenija, 2015

Bolezni živčevja (skupina N)

Povprečno je bilo na 1000 prebivalcev Slovenije predpisanih 1964 receptov za zdravila z delovanjem na živčevje za ženske in 1183 receptov za moške, pri obeh spolih največ v pomurski regiji, sledita zasavska in podravska regija pri ženskah ter zasavska in posavska regija pri moških. Najmanj receptov je bilo predpisanih tako za ženske kot za moške v osrednjeslovenski regiji (slika 3.6).

Slika 3.6: Število receptov/1000 prebivalcev za zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), po regijah in spolu, Slovenija, 2015

3.3 Predpisovanje zdravil v letu 2015 po listah zdravil

Tabela 3.3 prikazuje število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po skupinah ATC klasifikacije. Prikazane vrednosti so celotni stroški za zdravila. Glede na to, da se razvrstitev za posamezna zdravila preko leta spreminja, smo upoštevali razvrstitev zdravil na liste na dan 31.12.2015.

Recepti s predpisanimi zdravili, razvrščenimi na pozitivne liste (lista P100, PC100, P70, PC70), so v letu 2015 predstavljali 55,6 %, z vmesnih list (lista V, VC) 41,7 %, recepti z nerazvrščenimi zdravili pa 2,7 % delež v številu receptov.

Pri večini ATC skupinah zdravil je bilo predpisanih največ zdravil z ene izmed pozitivnih list. Izjeme sta skupini C in M, kjer je bilo predpisano največ zdravil iz ene izmed vmesnih list.

Delež vrednosti izdanih zdravil razvrščenih na pozitivno listo je 68,2 %, na vmesno listo 30,2 % ter nerazvrščenih zdravil 1,5 %.

Za večino skupin zdravil je bilo porabljenih več sredstev za zdravila s pozitivne liste.

Izjeme so zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C), kjer je bilo porabljenih 60,4 % sredstev za zdravila z vmesne liste, za bolezni sečil in splovil ter spolni hormoni (skupina G), kjer je bilo porabljenih 59,0 % sredstev za zdravila z vmesne liste ter za bolezni mišično - skeletnega sistema (skupina M), kjer je bilo porabljenih 87,8 % sredstev za zdravila z vmesne liste (tabela 3.3.).

Tabela 3.3: Število in vrednost izdanih receptov po listah zdravil in po anatomskih skupinah ATC klasifikacije, Slovenija, 2015

ATC	Število receptov				Vrednost receptov (v EUR)			
	vsi Rp	pozitivna	vmesna	izven OZZ	vsi Rp	pozitivna	vmesna	izven OZZ
A	2.141.467	1.051.919	1.051.580	37.968	52.766.672	36.921.644	15.320.574	524.454
B	983.374	830.025	124.679	28.670	35.005.768	22.500.361	12.078.035	427.372
C	4.580.438	1.971.446	2.550.798	58.194	77.021.625	29.720.431	46.489.765	811.429
D	628.054	438.310	66.989	122.755	7.935.000	5.867.140	1.016.548	1.051.312
G	858.732	412.086	399.451	47.195	22.631.844	7.600.630	13.356.478	1.674.736
H	385.844	379.497	4.498	1.849	9.914.304	8.031.990	1.833.847	48.467
J	1.140.984	1.108.294	13.607	19.083	26.595.059	26.073.504	291.299	230.256
L	138.564	136.480	1.746	338	81.483.279	80.515.303	903.324	64.652
M	1.195.273	168.682	1.010.492	16.099	15.666.317	1.716.873	13.759.708	189.736
N	3.252.784	1.738.784	1.465.658	48.342	67.842.545	46.951.763	20.115.840	774.942
P	56.034	54.569	0	1.465	498.934	481.528	0	17.406
R	1.068.818	663.746	351.613	53.459	26.429.624	21.894.190	4.024.605	510.829
S	700.988	447.825	223.926	29.237	8.295.257	5.900.993	2.186.447	207.817
V	60.506	9.019	51.269	218	6.557.348	3.407.897	3.142.541	6.910
Ostalo	337.368	338.097	0	10.259	7.057.730	7.201.757	0	196.447
SKUPAJ	17.540.216	9.748.779	7.316.306	475.131	446.041.780	304.786.004	134.519.011	6.736.765

3.4 Predpisovanje zdravil v letu 2015 po statističnih regijah

Porabo zdravil prikazujemo v številu receptov in vrednosti izdanih zdravil, razdeljenih po glavnih skupinah ATC klasifikacije.

Največ, skoraj 4,6 milijona receptov je bilo predpisanih za bolezni srca in ožilja (C), dobrih 3,2 milijona receptov za bolezni živčevja (N) in več kot dva milijona za bolezni prebavil in presnove (A). Več kot milijon receptov je bilo predpisanih tudi za bolezni mišično-skeletnega sistema (M), za sistemsko zdravljenje infekcij (J) ter za antiparazitike, insekticide ter repelente (R).

Posebej prikazujemo vrednost izdanega recepta na enega prebivalca ter povprečno vrednost izdanega zdravila na en recept po glavnih skupinah ATC klasifikacije ter po statističnih regijah (tabela 3.5).

Najvišja vrednost izdanega recepta na enega prebivalca je bila v zasavski regiji (259 EUR), sledi pomurska regija (247 EUR) ter primorsko-notranjska regija z 229 EUR. Najnižja vrednost izdanega recepta na prebivalca je v osrednjeslovenski regiji (203 EUR). Vsi navedeni zneski so sicer nekoliko višji kot v letu 2014.

Najvišja povprečna vrednost izdanih zdravil na en recept je 27 EUR v goriški, obalno-kraški, osrednjeslovenski regiji, najnižja pa 24 EUR v pomurski, podravski, posavski regiji ter v jugovzhodni Sloveniji.

Tabela 3.4: Vrednost recepta na enega prebivalca ter vrednost izdanega zdravila na en recept po statističnih regijah, Slovenija, 2015

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE																								
ATC	Pomurska		Podravska		Koroška		Savinjska		Zasavska		Posavska		Jugovzhodna Slovenija		Osrednje-slovenska		Gorenjska		Primorsko-notranjska		Goriška		Obalno-kraška	
	Vredn. n. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. Rp/1 preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp	Vredn. n. Rp/preb.	Povp. vredn. zdr/1 Rp
A	32	26	27	25	24	24	26	24	35	27	28	24	23	22	22	23	26	27	27	26	28	29	25	25
B	23	41	18	35	19	42	19	38	19	35	17	32	14	29	14	33	18	38	15	33	19	39	16	37
C	47	16	38	16	35	16	38	17	48	17	42	16	40	17	34	17	35	17	39	17	37	16	35	17
D	4	12	4	13	4	13	4	14	3	12	4	12	4	12	4	12	4	12	4	12	3	12	4	14
G	12	24	12	25	12	25	11	26	14	26	10	25	11	25	10	27	11	28	10	27	11	29	13	29
H	3	21	4	29	4	23	5	27	6	29	4	24	5	30	5	24	5	28	4	18	5	26	6	27
J	11	16	13	24	11	18	12	21	17	31	11	18	12	21	15	30	10	21	13	21	8	17	14	27
L	41	605	36	567	37	515	37	559	45	617	45	648	39	580	38	605	38	593	49	644	49	607	42	569
M	9	13	8	12	8	12	8	12	8	13	7	11	7	11	7	15	7	15	8	13	8	14	6	14
N	40	19	35	19	38	21	34	20	39	20	32	18	30	19	30	23	31	21	35	21	31	22	35	24
P	0	9	0	8	0	8	0	9	0	10	0	10	0	10	0	9	0	9	0	9	0	8	0	10
R	15	23	13	25	15	27	11	22	15	26	12	21	13	25	12	26	15	27	15	26	10	24	12	24
S	4	11	4	12	3	11	3	11	3	11	3	11	4	12	4	12	5	13	4	11	4	12	5	12
V	3	107	3	113	3	88	4	107	4	118	3	107	3	111	3	109	3	86	2	85	4	140	4	132
ostalo	4	18	4	21	3	19	4	22	3	19	3	20	3	24	3	22	4	21	4	22	2	22	3	23
SKUPAJ	247	24	220	24	217	25	217	25	259	26	221	24	209	24	203	27	213	26	229	26	220	27	220	27

Tabela 3.5 prikazuje število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po ATC skupinah in statističnih regijah.

Največ receptov je predpisanih za bolezni srca in ožilja (2220 receptov/1000 prebivalcev), sledijo zdravila z delovanjem na živčevje (1577 receptov/1000 prebivalcev) ter zdravila za bolezni prebavil in presnove (1038 receptov/1000 prebivalcev).

Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (B) so bila najpogosteje predpisana v pomurski regiji (558 receptov/1000 prebivalcev) in v zasavski (538 receptov/1000 prebivalcev). Tudi zdravila za zdravljenje bolezni srca in ožilja (C) so bila najpogosteje predpisana v pomurski regiji (2879 receptov/1000 prebivalcev) in v zasavski (2812 receptov/1000 prebivalcev).

Velike razlike v pogostnosti predpisovanja so pri zdravilih z delovanjem na živčevje (N). Tudi ta vrsta zdravil je bila najpogosteje predpisana v pomurski regiji (2052 receptov/1000 prebivalcev) in najmanj v osrednjeslovenski regiji (1575 receptov/1000 prebivalcev).

Prav tako so bila zdravila za bolezni dihal (R) najpogosteje predpisana v pomurski regiji (637 receptov/1000 prebivalcev), najmanj pa v goriški (441 receptov/1000 prebivalcev) in osrednjeslovenski regiji (470 receptov/1000 prebivalcev).

Tabela 3.5: Število izdanih receptov na 1000 prebivalcev po ATC skupinah in statističnih regijah, Slovenija, 2015

ATC	STATISTIČNE REGIJE												
	Slovenija	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-krška
A	1.038	1.220	1.112	1.010	1.093	1.304	1.154	1.074	946	956	1.038	951	1.001
B	477	558	509	444	501	538	513	470	434	473	460	495	433
C	2.220	2.879	2.289	2.166	2.224	2.812	2.529	2.409	1.993	2.036	2.247	2.276	2.086
D	304	352	313	272	321	276	321	320	294	296	332	260	297
G	416	491	465	465	413	514	403	424	372	401	376	385	432
H	187	157	152	173	195	188	178	172	202	198	212	199	216
J	553	702	566	626	590	547	650	601	493	507	610	487	530
L	67	68	64	73	67	72	70	67	63	65	76	81	74
M	579	701	711	682	625	595	658	590	480	507	616	551	465
N	1.577	2.052	1.810	1.781	1.703	1.950	1.797	1.575	1.298	1.461	1.651	1.401	1.438
P	27	29	24	24	26	18	30	34	30	27	27	21	25
R	518	637	543	556	505	596	580	520	470	534	580	441	517
S	340	383	341	310	321	302	316	321	334	361	349	325	407
V	29	24	28	30	34	36	24	29	30	32	28	26	27
ostalo	169	202	181	178	190	180	140	147	157	211	159	110	134
SKUPAJ	8.501	10.455	9.560	8.790	8.808	9.928	9.363	8.626	7.596	8.065	8.761	8.009	8.082

V Sloveniji je povprečno število izdanih receptov na 1000 prebivalcev 8501. Največ receptov, skoraj 23 % nad slovenskim povprečjem, je bilo predpisanih v pomurski regiji, najmanj receptov, 10,6 % manj od povprečja, pa je bilo predpisanih v osrednjeslovenski regiji. Pod slovenskim povprečjem po številu predpisanih receptov na 1000 prebivalcev so še gorenjska, goriška in obalno-kraška regija, ostale regije pa so nad povprečjem (Tabela 3.5).

3.4.1 Število izdanih receptov po ATC skupinah ter vrednost po statističnih regijah in spolu

Tabeli 3.6 in 3.7 podrobneje prikazujeta število izdanih receptov po ATC skupinah ter vrednost po statističnih regijah in spolu.

V pomurski regiji je bilo predpisanih skoraj 1,22 milijona receptov, v podravski je bilo predpisanih 2,9 milijona receptov, v koroški skoraj 627 tisoč, v savinjski skoraj 2,3 milijona, v zasavski 423 tisoč, v posavski 655 tisoč, v jugovzhodni Sloveniji 1,25 milijona, v osrednje slovenski 4,18 milijona, v gorenjski 1,64 milijona, v primorsko-notranjski 460 tisoč, v goriški 945 tisoč ter obalno-kraški 912 tisoč receptov. V vseh regijah je bilo predpisano število receptov v letu 2015 nekoliko višje kot v letu poprej.

Največ receptov je bilo predpisanih iz skupine zdravil za zdravljenje bolezni srca in ožilja ter bolezni živčevja.

Tabela 3.6: Število izdanih receptov po ATC skupinah in spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2015

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE																		
ATC	Pomurska			Podravska			Koroška			Savinjska			Zasavska			Posavska		
	Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	58.879	83.481	142.360	148.898	210.606	359.504	30.345	41.650	71.995	120.035	163.727	283.762	22.623	32.995	55.618	34.990	45.760	80.750
B	30.345	34.791	65.136	77.871	86.574	164.445	15.780	15.868	31.648	60.960	69.164	130.124	10.866	12.057	22.923	16.887	18.981	35.868
C	150.141	185.762	335.903	344.194	396.030	740.224	74.668	79.767	154.435	270.045	307.486	577.531	55.067	64.873	119.940	84.399	92.489	176.888
D	17.110	23.958	41.068	42.652	58.554	101.206	8.791	10.584	19.375	36.685	46.659	83.344	4.908	6.854	11.762	10.129	12.354	22.483
G	15.314	41.990	57.304	47.794	102.456	150.250	9.912	23.263	33.175	36.900	70.446	107.346	6.658	15.277	21.935	11.658	16.559	28.217
H	3.887	14.435	18.322	10.342	38.739	49.081	2.620	9.736	12.356	10.169	40.484	50.653	1.557	6.463	8.020	2.729	9.746	12.475
J	32.749	49.175	81.924	75.916	107.156	183.072	18.745	25.897	44.642	64.883	88.225	153.108	9.770	13.573	23.343	19.427	26.067	45.494
L	3.064	4.916	7.980	8.631	12.080	20.711	2.190	3.004	5.194	7.290	10.047	17.337	1.232	1.847	3.079	2.125	2.759	4.884
M	33.769	47.976	81.745	95.829	133.945	229.774	21.336	27.283	48.619	68.548	93.845	162.393	10.211	15.178	25.389	19.570	26.446	46.016
N	88.586	150.831	239.417	214.461	370.904	585.365	49.393	77.601	126.994	167.515	274.588	442.103	29.256	53.907	83.163	48.402	77.327	125.729
P	1.360	2.062	3.422	3.349	4.547	7.896	745	973	1.718	2.644	4.092	6.736	312	447	759	939	1.139	2.078
R	34.414	39.871	74.285	81.712	94.006	175.718	18.767	20.894	39.661	60.924	70.193	131.117	11.584	13.818	25.402	19.722	20.857	40.579
S	19.985	24.709	44.694	48.054	62.104	110.158	10.106	11.978	22.084	36.159	47.294	83.453	5.764	7.099	12.863	10.208	11.865	22.073
V	1.682	1.141	2.823	5.307	3.669	8.976	1.307	860	2.167	5.234	3.508	8.742	988	542	1.530	1.013	658	1.671
ostalo	9.465	14.101	23.566	23.188	35.476	58.664	5.209	7.451	12.660	19.960	29.484	49.444	3.088	4.601	7.689	4.283	5.477	9.760
SKUPAJ	500.750	719.199	1.219.949	1.228.198	1.716.846	2.945.044	269.914	356.809	626.723	967.951	1.319.242	2.287.193	173.884	249.531	423.415	286.481	368.484	654.965

Tabela 3.6 se nadaljuje ...

Tabela 3.6: Število izdanih receptov po ATC skupinah in spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2015

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE																		
ATC	Jugovzhodna Slovenija			Osrednjeslovenska			Gorenjska			Primorsko-notranjska			Goriška			Obalno-kraška		
	Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	64.410	88.525	152.935	206.667	313.260	519.927	78.649	116.157	194.806	22.706	31.804	54.510	46.047	66.402	112.449	47.282	65.569	112.851
B	32.625	34.284	66.909	112.462	125.861	238.323	45.203	51.297	96.500	12.003	12.167	24.170	27.544	30.932	58.476	23.937	24.915	48.852
C	166.159	176.881	343.040	515.034	580.174	1.095.208	195.356	219.657	415.013	57.162	60.909	118.071	127.602	141.350	268.952	109.938	125.295	235.233
D	20.104	25.445	45.549	70.229	91.124	161.353	26.096	34.182	60.278	7.591	9.865	17.456	13.505	17.179	30.684	14.779	18.717	33.496
G	24.246	36.138	60.384	76.073	128.213	204.286	30.249	51.556	81.805	8.653	11.111	19.764	19.796	25.748	45.544	20.824	27.898	48.722
H	5.380	19.144	24.524	19.963	90.995	110.958	8.219	32.219	40.438	2.323	8.831	11.154	4.674	18.857	23.531	4.475	19.857	24.332
J	37.187	48.378	85.565	110.208	160.883	271.091	42.375	60.945	103.320	14.075	17.962	32.037	24.766	32.823	57.589	24.944	34.855	59.799
L	4.019	5.458	9.477	13.188	21.638	34.826	5.377	7.787	13.164	1.710	2.278	3.988	4.245	5.318	9.563	3.400	4.961	8.361
M	36.499	47.569	84.068	103.605	160.255	263.860	42.358	61.077	103.435	13.198	19.176	32.374	26.206	38.974	65.180	21.147	31.273	52.420
N	84.885	139.374	224.259	263.880	449.475	713.355	109.539	188.307	297.846	31.896	54.839	86.735	60.389	105.244	165.633	60.663	101.522	162.185
P	2.117	2.671	4.788	6.770	9.568	16.338	2.286	3.257	5.543	651	744	1.395	1.027	1.498	2.525	1.236	1.600	2.836
R	35.066	38.956	74.022	118.411	139.729	258.140	51.223	57.702	108.925	14.175	16.298	30.473	24.999	27.153	52.152	26.561	31.783	58.344
S	20.470	25.291	45.761	75.272	108.394	183.666	30.914	42.705	73.619	7.976	10.359	18.335	17.038	21.351	38.389	19.548	26.345	45.893
V	2.476	1.606	4.082	9.231	7.244	16.475	3.609	2.873	6.482	882	601	1.483	1.872	1.179	3.051	1.785	1.239	3.024
ostalo	8.364	12.562	20.926	34.208	51.850	86.058	16.855	26.204	43.059	3.478	4.886	8.364	4.916	8.120	13.036	6.106	9.024	15.130
SKUPAJ	544.007	702.282	1.246.289	1.735.201	2.438.663	4.173.864	688.308	955.925	1.644.233	198.479	261.830	460.309	404.626	542.128	946.754	386.625	524.853	911.478

Tabela 3.7: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2015

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE																		
ATC	Pomurska			Podravska			Koroška			Savinjska			Zasavska			Posavska		
	Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	1.751.149	1.934.704	3.685.853	4.345.050	4.509.985	8.855.035	817.351	882.382	1.699.733	3.417.097	3.388.028	6.805.125	716.515	777.232	1.493.747	965.058	959.625	1.924.683
B	1.473.605	1.185.602	2.659.207	2.737.187	3.053.534	5.790.721	848.783	493.727	1.342.510	2.531.553	2.381.274	4.912.827	421.615	387.159	808.774	637.100	525.765	1.162.865
C	2.514.457	2.913.980	5.428.437	5.820.660	6.319.777	12.140.437	1.227.342	1.298.203	2.525.545	4.761.970	5.112.032	9.874.002	965.523	1.070.144	2.035.667	1.450.474	1.463.641	2.914.115
D	227.025	272.912	499.937	634.618	678.689	1.313.307	123.017	127.161	250.178	559.007	595.467	1.154.474	64.239	79.195	143.434	142.931	129.553	272.484
G	551.025	827.132	1.378.157	1.685.885	2.136.477	3.822.362	358.591	479.375	837.966	1.280.949	1.504.235	2.785.184	248.631	330.893	579.524	374.911	337.559	712.470
H	153.072	225.757	378.829	541.673	858.687	1.400.360	118.295	166.650	284.945	570.819	799.794	1.370.613	61.941	174.010	235.951	142.465	159.744	302.209
J	709.461	610.358	1.319.819	2.242.523	2.107.327	4.349.850	341.243	456.461	797.704	1.772.797	1.441.363	3.214.160	442.549	285.493	728.042	498.613	301.455	800.068
L	2.323.067	2.500.968	4.824.035	5.995.181	5.740.211	11.735.392	1.337.887	1.335.014	2.672.901	5.053.817	4.635.878	9.689.695	977.550	923.199	1.900.749	1.470.232	1.697.012	3.167.244
M	363.681	691.265	1.054.946	874.444	1.862.966	2.737.410	198.925	400.685	599.610	636.069	1.382.065	2.018.134	101.084	223.681	324.765	174.416	322.210	496.626
N	1.871.142	2.782.791	4.653.933	4.354.665	6.838.952	11.193.617	1.056.645	1.654.797	2.711.442	3.578.374	5.252.942	8.831.316	656.322	1.024.002	1.680.324	877.931	1.345.834	2.223.765
P	12.354	18.726	31.080	27.535	37.041	64.576	6.049	7.760	13.809	24.117	36.125	60.242	2.878	4.647	7.525	9.591	10.957	20.548
R	920.358	813.394	1.733.752	2.216.475	2.109.296	4.325.771	559.048	503.956	1.063.004	1.466.399	1.389.072	2.855.471	328.176	325.347	653.523	461.946	384.882	846.828
S	206.822	281.473	488.295	545.049	798.372	1.343.421	107.367	141.112	248.479	352.569	540.042	892.611	63.015	83.692	146.707	102.477	140.867	243.344
V	166.985	136.021	303.006	646.800	365.838	1.012.638	122.355	68.913	191.268	555.968	378.698	934.666	120.486	59.973	180.459	96.307	82.084	178.391
ostalo	174.390	258.722	433.112	501.862	710.042	1.211.904	106.389	139.788	246.177	477.293	591.216	1.068.509	60.836	85.675	146.511	93.445	99.182	192.627
SKUPAJ	13.418.593	15.453.805	28.872.398	33.169.607	38.127.194	71.296.801	7.329.287	8.155.984	15.485.271	27.038.798	29.428.231	56.467.029	5.231.360	5.834.342	11.065.702	7.497.897	7.960.370	15.458.267

Tabela 3.7 se nadaljuje ...

Tabela 3.7: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter statističnih regijah, Slovenija, 2015

STATISTIČNE REGIJE SLOVENIJE																		
ATC	Jugovzhodna Slovenija			Osrednjeslovenska			Gorenjska			Primorsko-notranjsko			Goriška			Obalno-kraška		
	Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	1.650.322	1.691.509	3.341.831	5.681.114	6.485.222	12.166.336	2.542.568	2.787.135	5.329.703	646.869	751.841	1.398.710	1.407.261	1.855.306	3.262.567	1.374.344	1.429.002	2.803.346
B	1.025.749	938.078	1.963.827	4.081.819	3.794.661	7.876.480	1.975.632	1.646.264	3.621.896	397.605	396.338	793.943	1.153.311	1.099.802	2.253.113	870.646	948.959	1.819.605
C	2.868.000	2.851.847	5.719.847	9.083.638	9.654.827	18.738.465	3.534.236	3.686.346	7.220.582	999.666	1.061.371	2.061.037	2.175.818	2.251.044	4.426.862	1.881.375	2.055.252	3.936.627
D	275.330	283.954	559.284	923.017	1.019.655	1.942.672	362.090	390.280	752.370	105.220	111.769	216.989	178.766	188.676	367.442	225.814	236.613	462.427
G	770.204	751.148	1.521.352	2.619.513	2.833.026	5.452.539	1.114.081	1.152.177	2.266.258	300.488	237.296	537.784	764.586	560.260	1.324.846	724.708	688.695	1.413.403
H	245.586	480.313	725.899	1.121.308	1.515.390	2.636.698	478.356	639.785	1.118.141	113.493	86.153	199.646	281.232	328.177	609.409	239.353	412.249	651.602
J	1.135.948	640.245	1.776.193	5.097.759	3.136.872	8.234.631	1.062.622	1.061.953	2.124.575	348.236	324.606	672.842	452.118	523.714	975.832	849.872	751.471	1.601.343
L	2.979.868	2.512.704	5.492.572	10.646.753	10.424.758	21.071.511	4.019.672	3.784.985	7.804.657	1.477.560	1.088.858	2.566.418	3.159.682	2.643.923	5.803.605	2.602.358	2.152.143	4.754.501
M	323.203	633.554	956.757	1.039.557	2.877.348	3.916.905	436.938	1.072.139	1.509.077	130.955	303.581	434.536	271.979	633.497	905.476	208.801	503.272	712.073
N	1.639.089	2.607.068	4.246.157	6.743.912	9.939.026	16.682.938	2.448.860	3.798.366	6.247.226	749.452	1.088.733	1.838.185	1.443.615	2.164.732	3.608.347	1.609.521	2.315.775	3.925.296
P	20.372	25.726	46.098	58.836	84.505	143.341	19.750	28.904	48.654	6.021	6.580	12.601	8.607	12.645	21.252	12.753	16.457	29.210
R	949.907	913.670	1.863.577	3.362.051	3.343.019	6.705.070	1.523.626	1.432.954	2.956.580	428.135	374.532	802.667	677.330	552.397	1.229.727	701.124	692.531	1.393.655
S	227.172	332.960	560.132	829.291	1.376.676	2.205.967	364.146	575.070	939.216	77.456	119.711	197.167	199.500	279.559	479.059	216.720	334.136	550.856
V	267.962	184.068	452.030	1.064.648	730.587	1.795.235	344.829	212.016	556.845	73.605	51.713	125.318	261.339	166.770	428.109	228.154	171.230	399.384
ostalo	223.938	272.383	496.321	798.076	1.078.601	1.876.677	389.806	517.153	906.959	85.732	98.623	184.355	113.005	176.218	289.223	148.102	197.726	345.828
SKUPAJ	14.602.650	15.119.227	29.721.877	53.151.292	58.294.173	111.445.465	20.617.212	22.785.527	43.402.739	5.940.493	6.101.705	12.042.198	12.548.149	13.436.720	25.984.869	11.893.645	12.905.511	24.799.156

3.5 Predpisovanje zdravil po ATC skupinah, starostnih skupinah in spolu

Tabeli 3.8 in 3.9 prikazujeta število izdanih receptov ter vrednost zdravil glede na starostne skupine in spol prebivalcev, katerim so bila izdana zdravila iz posameznih ATC skupin.

Pogostnost predpisovanja zdravil je v večini starostnih skupin večja za žensko populacijo. Izjema so starostne skupine 0 do 4 let, 5 do 9 let in 10 do 14 let, v katerih prejemajo moški zdravila pogosteje kot ženske.

Stroški za zdravila so prav tako večji za ženske, z izjemo stroškov za zdravila v najmlajših starostnih skupinah 0 do 4 let, 5 do 9 let in 10 do 14 let. Tudi po 69. letu so stroški za zdravila na enega prebivalca večji za moške, v absolutnih številkah pa so zaradi manjšega števila moških nižji kot za žensko populacijo.

V starosti od 0-9 let so bila najbolj pogosto predpisana zdravila iz skupine J (zdravila za sistemske zdravljenje infekcij), v starosti 10-14 let zdravila iz skupine R (zdravila za bolezni dihal), v starosti 15-29 let (na račun žensk) zdravila iz skupine G (zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni), v starosti 30-49 let zdravila iz skupine N (zdravila z delovanjem na živčevje), v starosti 50 let in več pa zdravila iz skupine C (zdravila za bolezni srca in ožilja).

Stroški so bili v starosti 0-9 let največji za zdravila iz skupine J (protimikrobna zdravila), v starosti 10-14 let za zdravila iz skupine H (hormonska zdravila za sistemske zdravljenje, razen spolnih hormonov in inzulinov), v starosti 15-19 let za zdravila iz skupine G, v starosti 20-59 let za zdravila iz skupine L (zdravila za delovanje na novotvorbe in imunomodulatorji), v starosti 60 let in več pa za zdravila iz skupine C.

Tabela 3.8: Število izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2015

ATC	STAROSTNE SKUPINE																				
	0–4 let			5–9 let			10–14 let			15–19 let			20–29 let			30–39 let			40–49 let		
	Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	31.476	33.246	64.722	5.302	5.062	10.364	5.224	6.634	11.858	5.791	10.835	16.626	18.181	30.718	48.899	39.502	53.601	93.103	71.993	87.114	159.107
B	4.044	2.820	6.864	570	520	1.090	540	919	1.459	893	2.837	3.730	2.733	16.572	19.305	6.921	26.437	33.358	19.179	24.878	44.057
C	707	308	1.015	719	538	1.257	1.051	651	1.702	1.811	1.267	3.078	7.610	6.157	13.767	36.027	20.791	56.818	137.590	90.509	228.099
D	23.438	19.878	43.316	12.792	11.232	24.024	9.865	12.245	22.110	15.522	17.789	33.311	20.863	32.082	52.945	25.171	34.872	60.043	28.326	39.859	68.185
G	452	76	528	183	208	391	246	1.189	1.435	407	39.944	40.351	2.053	160.070	162.123	4.637	132.170	136.807	9.948	95.905	105.853
H	460	286	746	2.337	1.716	4.053	1.445	1.623	3.068	1.120	2.009	3.129	2.826	12.121	14.947	5.972	30.257	36.229	8.373	38.894	47.267
J	59.844	51.655	111.499	38.281	38.274	76.555	15.996	16.597	32.593	14.572	22.262	36.834	33.576	60.963	94.539	54.097	89.024	143.121	52.551	82.698	135.249
L	212	179	391	370	487	857	335	570	905	707	755	1.462	2.093	2.225	4.318	5.265	6.232	11.497	7.277	12.528	19.805
M	18.696	15.290	33.986	10.555	9.662	20.217	5.063	5.932	10.995	6.883	11.133	18.016	24.964	31.269	56.233	48.379	59.352	107.731	68.563	97.387	165.950
N	51.211	45.611	96.822	21.005	19.532	40.537	16.096	13.108	29.204	14.312	16.956	31.268	53.946	55.938	109.884	120.524	128.476	249.000	145.895	217.517	363.412
P	3.261	3.408	6.669	3.939	4.597	8.536	1.353	1.476	2.829	435	683	1.118	1.247	2.427	3.674	2.794	5.319	8.113	3.033	4.486	7.519
R	47.656	34.740	82.396	33.600	23.445	57.045	23.643	16.876	40.519	16.489	18.997	35.486	29.923	38.315	68.238	43.461	56.708	100.169	46.555	70.967	117.522
S	43.848	37.355	81.203	18.164	15.863	34.027	9.656	8.702	18.358	6.577	7.641	14.218	15.063	16.597	31.660	23.994	25.715	49.709	25.609	29.395	55.004
V	2.811	2.441	5.252	520	373	893	961	494	1.455	701	516	1.217	680	663	1.343	974	752	1.726	1.916	1.375	3.291
ostalo	27.763	25.635	53.398	8.439	10.011	18.450	4.194	5.268	9.462	3.569	5.298	8.867	5.712	10.333	16.045	7.448	12.549	19.997	9.838	16.450	26.288
SKUPAJ	315.879	272.928	588.807	156.776	141.520	298.296	95.668	92.284	187.952	89.789	158.922	248.711	221.470	476.450	697.920	425.166	682.255	1.107.421	636.646	909.962	1.546.608

Tabela 3.8 se nadaljuje ...

Tabela 3.8: Število izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2015

STAROSTNE SKUPINE																		
ATC	50–59 let			60–69 let			70–79 let			80–84 let			85 let +			Nedef.		
	Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp			Št. izdanih Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	169.148	185.385	354.533	250.098	277.493	527.591	188.434	297.361	485.795	58.442	139.336	197.778	37.321	132.606	169.927	619	545	1.164
B	70.125	46.274	116.399	140.876	92.733	233.609	139.494	143.606	283.100	49.492	80.727	130.219	31.140	78.241	109.381	476	327	803
C	421.078	324.111	745.189	694.424	610.405	1.304.829	567.139	725.467	1.292.606	176.568	345.297	521.865	103.956	304.482	408.438	1.085	690	1.775
D	40.539	52.616	93.155	45.263	51.671	96.934	33.083	44.045	77.128	10.291	19.555	29.846	6.727	18.984	25.711	699	647	1.346
G	35.848	49.791	85.639	89.124	33.734	122.858	102.869	21.940	124.809	36.588	7.624	44.212	23.221	5.579	28.800	2.501	2.425	4.926
H	12.743	61.154	73.897	18.336	73.797	92.133	15.129	53.705	68.834	4.861	19.360	24.221	2.659	14.401	17.060	77	183	260
J	62.740	95.453	158.193	66.234	82.176	148.410	48.138	64.041	112.179	16.385	29.366	45.751	12.105	32.986	45.091	526	444	970
L	11.022	18.479	29.501	12.219	19.075	31.294	10.826	13.716	24.542	3.887	4.576	8.463	2.234	3.235	5.469	24	36	60
M	107.533	140.780	248.313	106.603	129.772	236.375	66.523	115.092	181.615	18.085	48.846	66.931	10.183	38.174	48.357	246	308	554
N	218.836	353.329	572.165	236.788	355.314	592.102	199.073	383.713	582.786	75.188	216.762	291.950	54.906	236.130	291.036	1.085	1.533	2.618
P	2.822	3.964	6.786	2.484	3.000	5.484	1.450	1.917	3.367	333	671	1.004	235	612	847	50	38	88
R	67.028	95.573	162.601	84.578	91.057	175.635	67.271	67.133	134.404	22.424	30.278	52.702	14.480	26.868	41.348	450	303	753
S	33.966	48.660	82.626	47.238	65.928	113.166	47.769	76.413	124.182	17.818	35.489	53.307	11.493	31.442	42.935	299	294	593
V	5.022	3.096	8.118	8.702	4.943	13.645	8.775	6.034	14.809	2.670	2.482	5.152	1.651	1.947	3.598	3	4	7
ostalo	15.887	24.786	40.673	20.927	28.395	49.322	20.337	31.417	51.754	8.059	17.702	25.761	6.742	21.264	28.006	205	128	333
SKUPAJ	1.274.337	1.503.451	2.777.788	1.823.894	1.919.493	3.743.387	1.516.310	2.045.600	3.561.910	501.091	998.071	1.499.162	319.053	946.951	1.266.004	8.345	7.905	16.250

Tabela 3.9: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2015

ATC	STAROSTNE SKUPINE																				
	0–4 let			5–9 let			10–14 let			15–19 let			20–29 let			30–39 let			40–49 let		
	Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	169.460	160.147	329.607	221.279	97.301	318.580	235.460	127.648	363.108	163.651	410.982	574.633	506.069	879.843	1.385.912	1.139.150	1.478.261	2.617.411	2.099.336	1.879.859	3.979.195
B	43.130	24.729	67.859	11.437	6.447	17.884	10.251	16.142	26.393	42.710	58.096	100.806	175.625	439.870	615.495	1.291.725	719.108	2.010.833	1.668.537	1.044.141	2.712.678
C	17.748	9.453	27.201	41.037	16.994	58.031	70.026	31.673	101.699	45.567	45.694	91.261	143.478	234.940	378.418	580.578	366.215	946.793	2.340.070	1.431.459	3.771.529
D	211.202	182.135	393.337	116.165	118.500	234.665	112.264	144.695	256.959	226.566	218.223	444.789	320.444	404.954	725.398	399.094	414.587	813.681	478.463	488.363	966.826
G	13.794	7.487	21.281	14.802	6.810	21.612	19.361	21.566	40.927	28.004	713.560	741.564	76.769	2.860.437	2.937.206	183.159	2.380.761	2.563.920	389.352	1.875.269	2.264.621
H	35.949	34.323	70.272	410.010	339.848	749.858	524.512	390.001	914.513	313.807	68.201	382.008	88.348	139.796	228.144	162.539	394.425	556.964	426.854	669.158	1.096.012
J	615.885	543.257	1.159.142	477.771	498.341	976.112	230.564	244.888	475.452	205.520	360.694	566.214	805.837	858.602	1.664.439	2.144.550	1.310.299	3.454.849	2.871.104	1.411.043	4.282.147
L	39.565	41.844	81.409	101.097	172.199	273.296	129.575	286.220	415.795	452.700	445.582	898.282	1.585.700	1.713.299	3.298.999	4.497.403	4.570.797	9.068.200	6.231.426	7.470.316	13.701.742
M	87.744	71.720	159.464	54.665	50.927	105.592	30.283	35.560	65.843	41.570	68.197	109.767	163.436	207.622	371.058	354.840	437.453	792.293	581.107	845.709	1.426.816
N	281.374	246.382	527.756	238.749	178.487	417.236	412.885	201.189	614.074	340.665	328.362	669.027	1.325.000	1.431.365	2.756.365	2.855.722	2.991.512	5.847.234	3.279.945	4.861.787	8.141.732
P	31.868	33.041	64.909	39.471	45.838	85.309	14.256	15.447	29.703	4.918	7.025	11.943	12.583	21.737	34.320	24.592	46.324	70.916	24.224	38.249	62.473
R	411.059	272.629	683.688	320.664	210.396	531.060	256.982	175.376	432.358	197.380	226.256	423.636	478.466	528.823	1.007.289	812.340	902.101	1.714.441	1.065.646	1.348.485	2.414.131
S	217.879	183.772	401.651	108.657	91.328	199.985	67.906	55.914	123.820	48.583	54.006	102.589	108.002	118.073	226.075	178.362	198.474	376.836	236.332	289.106	525.438
V	238.396	208.337	446.733	105.426	81.354	186.780	161.248	89.567	250.815	163.282	100.436	263.718	198.080	157.907	355.987	208.845	147.399	356.244	280.539	173.962	454.501
ostalo	630.679	556.238	1.186.917	209.137	247.946	457.083	112.399	143.696	256.095	89.731	131.187	220.918	127.353	188.606	315.959	180.012	232.471	412.483	209.214	344.035	553.249
SKUPAJ	3.045.732	2.575.494	5.621.226	2.470.367	2.162.716	4.633.083	2.387.972	1.979.582	4.367.554	2.364.654	3.236.501	5.601.155	6.115.190	10.185.84	16.301.064	15.012.911	16.590.187	31.603.098	22.182.149	24.170.941	46.353.090

Tabela 3.9 se nadaljuje ...

Tabela 3.9: Vrednost izdanih zdravil na recepte po ATC skupinah, spolu ter starostnih skupinah, Slovenija, 2015

ATC	STAROSTNE SKUPINE																	
	50–59 let			60–69 let			70–79 let			80–84 let			85 let +			Nedef.		
	Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp			Vrednost izdanih zdravil na Rp		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
A	5.547.544	4.050.085	9.597.629	7.840.706	6.573.753	14.414.459	5.194.338	6.620.660	11.814.998	1.390.028	2.811.128	4.201.156	790.137	2.346.786	3.136.923	17.540	15.518	33.058
B	2.703.785	1.560.755	4.264.540	4.172.699	2.861.942	7.034.641	5.122.772	5.032.166	10.154.938	1.831.533	2.726.969	4.558.502	1.071.944	2.355.136	3.427.080	8.457	5.662	14.119
C	7.357.206	5.334.642	12.691.848	12.200.824	10.059.081	22.259.905	9.815.113	11.927.876	21.742.989	2.966.029	5.524.770	8.490.799	1.683.932	4.741.745	6.425.677	21.551	13.922	35.473
D	640.966	660.371	1.301.337	669.851	617.271	1.287.122	438.730	470.329	909.059	120.629	202.321	322.950	73.268	184.029	257.297	13.432	8.146	21.578
G	1.255.695	1.295.667	2.551.362	3.098.323	1.166.373	4.264.696	3.570.833	905.240	4.476.073	1.255.529	330.591	1.586.120	763.456	190.990	954.446	124.495	83.522	208.017
H	657.182	942.707	1.599.889	720.857	1.303.044	2.023.901	604.799	1.056.304	1.661.103	83.230	303.104	386.334	37.319	197.382	234.701	2.187	8.416	10.603
J	3.422.669	2.390.821	5.813.490	2.653.798	2.174.501	4.828.299	1.061.911	966.330	2.028.241	294.267	455.701	749.968	163.219	421.447	584.666	6.646	5.394	12.040
L	8.669.018	8.991.708	17.660.726	9.492.103	8.496.158	17.988.261	8.201.534	5.321.979	13.523.513	1.807.342	1.422.311	3.229.653	826.897	502.600	1.329.497	9.267	4.640	13.907
M	1.046.252	1.516.637	2.562.889	1.150.897	2.046.713	3.197.610	813.207	2.940.322	3.753.529	275.002	1.524.602	1.799.604	157.614	1.153.035	1.310.649	3.435	7.766	11.201
N	4.637.128	6.727.181	11.364.309	5.318.749	6.512.452	11.831.201	5.124.841	7.740.565	12.865.406	1.929.188	4.558.143	6.487.331	1.263.897	5.011.141	6.275.038	21.385	24.452	45.837
P	20.834	30.706	51.540	19.641	23.801	43.442	11.319	15.635	26.954	2.534	5.953	8.487	2.066	5.559	7.625	557	758	1.315
R	2.113.229	2.347.387	4.460.616	3.402.891	2.790.852	6.193.743	2.964.427	2.211.277	5.175.704	978.935	1.032.393	2.011.328	585.448	785.349	1.370.797	7.108	3.726	10.834
S	397.032	627.336	1.024.368	693.578	1.039.781	1.733.359	762.308	1.264.563	2.026.871	285.080	573.243	858.323	183.956	505.285	689.241	3.909	2.789	6.698
V	459.094	260.213	719.307	806.274	520.002	1.326.276	918.054	505.267	1.423.321	279.979	221.397	501.376	129.991	141.737	271.728	230	333	563
ostalo	400.975	513.047	914.022	493.750	556.488	1.050.238	435.259	602.175	1.037.434	154.918	321.328	476.246	125.712	385.055	510.767	3.735	3.057	6.792
SKUPAJ	39.328.609	37.249.263	76.577.872	52.734.941	46.742.212	99.477.153	45.039.445	47.580.688	92.620.133	13.654.223	22.013.954	35.668.177	7.858.856	18.927.276	26.786.132	243.934	188.101	432.035

3.6 Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine na 5. nivoju ATC klasifikacije

V letu 2015 je bila najpogosteje predpisana učinkovina paracetamol, sledi ji acetilsalicilna kislina.

Med prvimi desetimi so kar štiri učinkovine iz skupine zdravil za bolezni srca in ožilja, in sicer selektivni antagonist adrenergičnih beta receptorjev (bisoprolol), zaviralec angiotenzinske konvertaze (perindopril) ter rosuvastatin in atorvastatin iz skupine zdravil za zmanjšanje ravni serumskih lipidov. Med prvimi desetimi sta dve učinkovini iz skupine zdravil z delovanjem na živčevje, in sicer analgetika paracetamol (antipiretik) ter tramadol v kombinacijah (opioid), dve pa sta iz skupine zdravil za bolezni mišično-skeletnega sistema, nesteroidna antirevmatika diklofenak in naproksen. V skupini desetih najpogosteje predpisanih zdravil je tudi zaviralec protonske črpalke pantoprazol.

Tabela 3.10: Najpogosteje predpisane učinkovine, Slovenija, 2015

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp	% v štev. Rp
N02BE01	paracetamol	663.766	3,9
B01AC06	acetilsalicilna kislina	548.111	3,3
A02BC02	pantoprazol	473.573	2,8
C07AB07	bisoprolol	455.796	2,7
M01AB05	diklofenak	361.969	2,2
C09AA04	perindopril	360.623	2,1
M01AE02	naproksen	340.645	2,0
N02AX52	tramadol, kombinacije	312.859	1,9
C10AA07	rosuvastatin	304.015	1,8
C10AA05	atorvastatin	289.351	1,7
SKUPAJ		4.070.254	24,2

Največ sredstev je bilo porabljenih za inhibitor TNF- α adalimumab, sledijo zaviralec protonske črpalke pantoprazol ter rosuvastatin iz skupine zdravil za zmanjšanje ravni serumskih lipidov. Sledijo bisoprolol (selektivni antagonist adrenergičnih beta receptorjev), nesteroidno protivnetno in protirevmatično zdravilo diklofenak (iz skupine derivatov oetne kisline) in perindopril, ki je zaviralec angiotenzinske konvertaze.

Med prvimi desetimi učinkovinami, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, so tri iz skupine zdravil z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje, vse tri spadajo med zdravila za zaviranje imunske odzivnosti: inhibitorja TNF- α adalimumab in etanercept ter lenalidomid, ki spada med druga zdravila za zaviranje imunske odzivnosti.

Prav tako tri učinkovine iz skupine desetih, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, so iz skupine zdravil za bolezni srca in ožilja, in sicer, zaviralec angiotenzinske konvertaze (perindopril z diuretiki), selektivni antagonist adrenergičnih beta receptorjev (bisoprolol) in rosuvastatin iz skupine zdravil za zmanjšanje ravni serumskih lipidov.

Tabela 3.11: Deset učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2015

ATC	Zdravilna učinkovina	Vrednost Rp v EUR	% v vred. Rp
L04AB04	adalimumab	13.106.091	3,0
A02BC02	pantoprazol	5.866.065	1,3
C10AA07	rosuvastatin	5.768.637	1,3
L04AC05	ustekinumab	5.214.415	1,2
C09BA04	perindopril in diuretiki	5.139.754	1,2
L04AX04	lenalidomid	5.106.673	1,2
B01AF01	rivaroksaban	5.099.865	1,2
C07AB07	bisoprolol	5.012.882	1,1
L04AB01	etanercept	4.915.610	1,1
A10AD05	insulin aspart	4.884.800	1,1
SKUPAJ		60.114.792	13,7

3.7 Poraba zdravil po ATC klasifikaciji, prikazana v številu DDD in DID

Podatki o porabi zdravil v DDD/1000 prebivalcev na dan so uporabni tudi za mednarodne primerjave, kot tudi za ugotavljanje trendov predpisovanja količine učinkovin iz posameznih skupin zdravil.

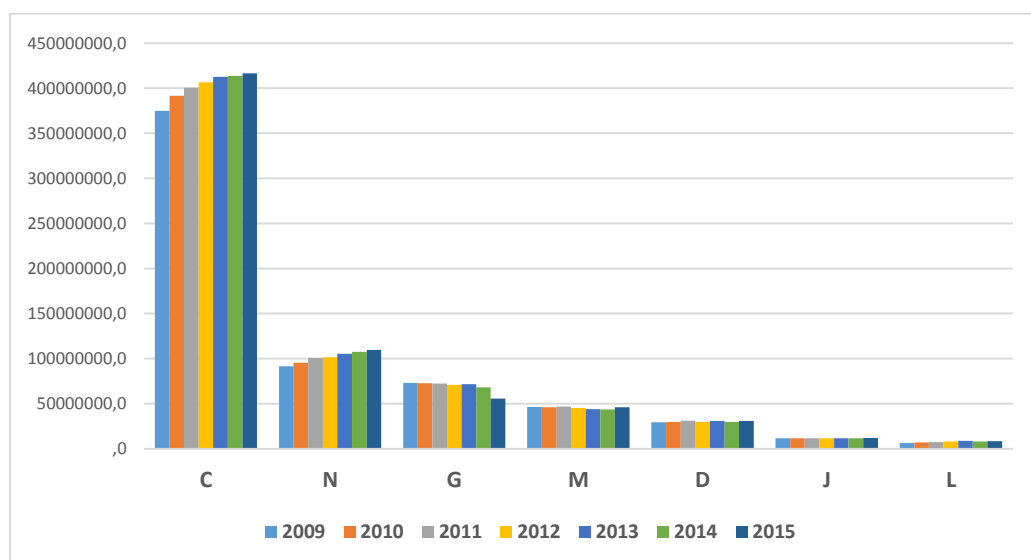
V tabeli 3.12 in na sliki 3.7 prikazujemo trend porabe zdravil po ATC klasifikaciji, prikazan v definiranih dnevni odmerkih (DDD) od leta 2009 do leta 2015.

V tabeli 3.13 in na sliki 3.8 prikazujemo trend, prikazan v definiranih dnevni odmerkih na 1000 prebivalcev na dan (DID) od leta 2009 do leta 2015.

V primerjavi z letom 2014 vidimo v letu 2015 porast števila DDD in DID v vseh skupinah, razen v skupini G (zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni), kjer je v zadnjih 7 letih že vseskozi trend padajoč, ter v skupini V (razna zdravila). V skupini J (zdravila za sistemske zdravljenje infekcij) je v zadnjem letu opaziti blag porast, v zadnjih šestih letih do leta 2015 pa je poraba v tej skupini zdravil ostajala praktično enaka.

Tabela 3.12: Število DDD po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2009 do 2015

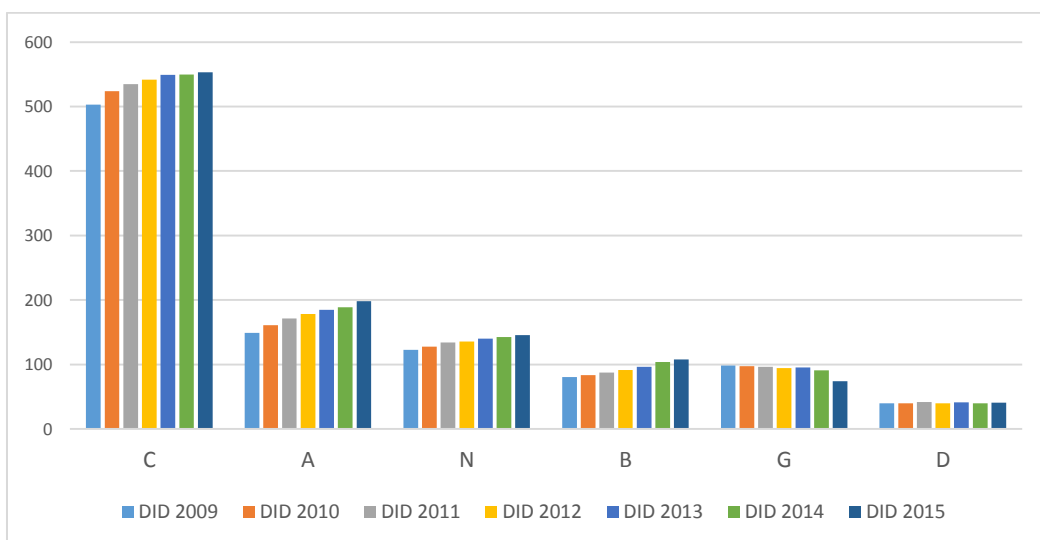
	DDD 2009	DDD 2010	DDD 2011	DDD 2012	DDD 2013	DDD 2014	DDD 2015
A	111.030.704	120.169.134	128.344.628	133.915.200	138.680.372	142.117.700	149.355.585
B	59.810.885	62.517.807	65.402.517	68.525.672	72.387.825	77.936.229	81.074.966
C	374.822.500	391.755.325	400.612.684	406.488.850	412.681.448	413.691.091	416.425.659
D	29.438.435	29.596.482	31.247.441	29.845.633	30.857.795	29.822.682	30.608.942
G	73.206.444	72.586.731	72.210.951	70.877.518	71.541.472	68.200.399	55.804.848
H	12.960.945	13.751.122	14.801.951	15.377.207	16.179.821	16.793.851	17.695.818
J	11.416.049	11.451.139	11.566.191	11.497.778	11.695.344	11.474.615	12.087.031
L	6.413.751	6.848.815	7.408.899	8.003.001	8.665.494	8.196.464	8.402.027
M	46.473.029	46.052.367	46.648.429	45.158.021	44.054.560	43.582.482	45.961.735
N	91.335.826	95.470.927	100.563.381	101.621.554	105.340.959	107.320.659	109.549.444
P	150.638	166.883	251.413	247.938	270.732	311.596	351.160
R	46.550.156	48.212.738	49.291.712	48.826.902	50.665.569	52.136.718	54.203.859
S	12.532.712	13.262.745	13.872.869	14.166.807	14.617.204	15.285.780	15.935.921
V	144.168	164.439	219.451	281.552	327.779	550.761	413.710

Slika 3.7: Trend porabe zdravil po izbranih ATC skupinah v DDD v letih 2009 do 2015

Tabela 3.13: Število DID po glavnih skupinah ATC klasifikacije v letih 2009 do 2015

	DID 2009	DID 2010	DID 2011	DID 2012	DID 2013	DID 2014	DID 2015
A	148,94	160,66	171,32	178,43	184,52	188,86	198,3
B	80,23	83,58	87,30	91,30	96,31	103,57	107,7
C	502,81	523,75	534,75	541,60	549,09	549,76	553,0
D	39,49	39,57	41,71	39,77	41,06	39,63	40,6
G	98,20	97,04	96,39	94,44	95,19	90,63	74,1
H	17,39	18,38	19,76	20,49	21,53	22,32	23,5
J	15,31	15,31	15,44	15,32	15,56	15,25	16,1
L	8,60	9,16	9,89	10,66	11,53	10,89	11,2
M	62,34	61,57	62,27	60,17	58,62	57,92	61
N	122,52	127,64	134,23	135,40	140,16	142,62	145,5
P	0,20	0,22	0,34	0,33	0,36	0,41	0,5
R	62,45	64,46	65,80	65,06	67,41	69,29	72
S	16,81	17,73	18,52	18,88	19,45	20,31	21,2
V	0,19	0,22	0,29	0,38	0,44	0,73	0,5

Slika 3.8: Trend porabe zdravil po nekaterih ATC skupinah v DID v letih 2009 do 2015

Podrobnejši podatki o porabi zdravil na vseh petih nivojih ATC klasifikacije, izraženo v definiranih dnevni odmerkih in stroške za zdravila so prikazani v nadaljevanju.

4 PORABA AMBULANTNO PREDPISANIH ZDRAVIL PO POSAMEZNIH ANATOMSKIH SKUPINAH ATC KLASIFIKACIJE

Tatja Kostnapfel Rihtar, Irena Krotec, Aleš Korošec, Tone Hribovšek

4.1 A Zdravila za bolezni prebavil in presnove

Zdravila za bolezni prebavil in presnove so razvrščena v 16 podskupin.

Za zdravila za bolezni prebavil in presnove je bilo v letu 2015 izdanih preko 2,1 milijona receptov, v vrednosti 52,7 milijonov evrov. Glede na leto 2014 se je število receptov povečalo za 5 %, prav tako stroški. Povprečna vrednost recepta z zdravili iz te skupine je znašala 25 EUR, leto prej 24,65 EUR. V povprečju je vsak prebivalec Slovenije prejel 1,038 recepta z zdravili za bolezni prebavil in presnove.

Predpisanih je bilo 149.355.585 DDD, to je 198,3 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za zdravljenje diabetesa (A10), sledi pa skupina zdravil za kislinsko pogojene bolezni (A02).

Tabela 4.1: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini - zdravil za bolezni prebavil in presnove (A), Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 Rp	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
A - ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE	2.141.467	105	52.766.672	105	25	1.038	149.355.585	198,30
A01 - ZDRAVILA V ZOBOZDRAVSTVU	23.716	104	211.524	105	9	12	232.403	0,30
A01A - Zdravila v zobozdravstvu	23.716	104	211.524	105	9	12	232.403	0,30
A01AB - Protimikrobne učinkovine in antiseptiki za lokalno oralno zdravljenje	21.345	104	170.843	104	8	10	123.796	0,20
A01AD - Druga zdravila za lokalno oralno zdravljenje	2.371	110	40.681	107	17	1	108.607	0,10
A02 - ZDRAVILA ZA KISLINSKO POGOJENE BOLEZNI	870.007	104	11.347.339	99	13	422	47.021.495	62,40
A02A - Antacidi	13.273	115	659.311	110	50	6	349.470	0,50
A02AD - Zdravila z aluminijem, kalcijem in magnezijem	5.890	101	40.025	90	7	3	24.154	0,00
A02AH - Antacidi z natrijevim hidrogenkarbonatom	7.383	129	619.287	112	84	4	325.317	0,40
A02B - Zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni (gerb)	856.734	104	10.688.028	98	13	415	46.672.024	62,00
A02BA - Antagonisti histaminskih receptorjev H2	54.633	93	897.223	90	16	27	2.264.268	3,00
A02BC - Zaviralci protonske črpalke	802.101	104	9.790.805	99	12	389	44.407.756	59,00
A03 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE GASTROINTESTINALNIH FUNKCIONALNIH MOTENJ	53.698	106	436.775	101	8	26	952.728	1,30
A03A - Zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj	925	105	6.264	109	7	0	3.991	0,00
A03AB - Sintezni antiholinergiki s kvaterno amonijevo skupino	1		25		25	0	0	0,00
A03AX - Druga zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcionalnih motenj	924	105	6.239	109	7	0	3.991	0,00
A03B - Alkaloidi volčje češnje in njihovi derivati, enokomponentna zdravila	13.423	99	129.603	96	10	7	87.153	0,10
A03BB - Polsintezni alkaloidi volčje češnje s kvaterno amonijevo skupino	13.423	99	129.603	96	10	7	87.153	0,10
A03F - Propulzivi	39.269	108	300.153	103	8	19	860.747	1,10
A03FA - Propulzivi	39.269	108	300.153	103	8	19	860.747	1,10
A04 - ANTIEMETIKI IN ZDRAVILA PROTI SLABOSTI	6.264	101	459.320	104	73	3	43.009	0,10
A04A - Antiemetiki in zdravila proti slabosti	6.264	101	459.320	104	73	3	43.009	0,10

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 Rp	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
A04AA - Antagonisti serotoninskih 5-HT3-receptorjev	3.869	96	219.108	104	57	2	30.208	0,00
A04AD - Drugi antiemetiki	2.395	110	240.213	104	100	1	12.802	0,00
A05 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ŽOLČA IN JETER	6.277	110	303.736	101	48	3	360.315	0,50
A05A - Zdravila za boleznj žolča	6.277	110	303.736	101	48	3	360.315	0,50
A05AA - Žolčne kisline	6.176	110	302.822	101	49	3	359.650	0,50
A05AX - Druga zdravila za boleznj žolča	101	133	914	125	9	0	665	0,00
A06 - ZDRAVILA PROTI ZAPRTJU	143.726	124	1.604.593	138	11	70	10.233.178	13,60
A06A - Zdravila proti zaprtju	143.726	124	1.604.593	138	11	70	10.233.178	13,60
A06AB - Kontaktna odvajala	5.453	109	42.480	118	8	3	71.969	0,10
A06AC - Odvajala za povečanje volumna črevesne vsebine	1		6		6	0	14	0,00
A06AD - Osmozna odvajala	134.727	125	1.523.018	140	11	65	10.099.769	13,40
A06AH - Periferno delujoči antagonisti opioidnih receptorjev	56	119	11.038	91	197	0	896	0,00
A06AX - Druga zdravila proti zaprtju	3.489	102	28.050	106	8	2	60.530	0,10
A07 - ANTIDIAROIKI, PROTIVNETNA IN PROTIMIKROBNA ZDRAVILA	52.022	108	3.191.433	102	61	25	2.543.790	3,40
A07B - Zdravila z adsorpcijskim delovanjem v črevesju	157	100	1.458	114	9	0	177	0,00
A07BA - Zdravila z ogljem	157	100	1.458	114	9	0	177	0,00
A07C - Elektroliiti z ogljikovimi hidrati	6.833	115	52.948	119	8	3	40.247	0,10
A07CA - Soli za peroralno rehidracijo	6.833	115	52.948	119	8	3	40.247	0,10
A07D - Antiperistaltiki	11.313	111	67.682	110	6	6	62.038	0,10
A07DA - Antiperistaltiki	11.313	111	67.682	110	6	6	62.038	0,10
A07E - Zdravila s protivnetnim delovanjem v črevesju	28.592	103	3.007.276	102	105	14	2.402.279	3,20
A07EA - Kortikosteroidi z lokalnim delovanjem	2.882	107	482.802	103	168	1	133.932	0,20
A07EC - Aminosalicilna kislina in njeni derivati	25.710	103	2.524.474	101	98	13	2.268.346	3,00
A07F - Mikroorganizmi z antidiaroičnim delovanjem	857	106	11.315	105	13	0	7.428	0,00
A07FA - Mikroorganizmi z antidiaroičnim delovanjem	857	106	11.315	105	13	0	7.428	0,00
A07X - Drugi antidiaroiiki	4.270	136	50.754	136	12	2	31.622	0,00
A07XA - Drugi antidiaroiiki	4.270	136	50.754	136	12	2	31.622	0,00
A08 - ZAVIRALCI APETITA, BREZ DIETNIH PRIPRAVKOV	212	86	19.251	86	91	0	7.112	0,00
A08A - Zaviralci apetita, brez dietnih pripravkov	212	86	19.251	86	91	0	7.112	0,00
A08AB - Zaviralci apetita s perifernim delovanjem	212	86	19.251	86	91	0	7.112	0,00
A09 - DIGESTIVI, VKLJUČNO Z ENCIMI	13.056	105	1.050.565	99	81	6	711.673	0,90
A09A - Digestivi, vključno z encimi	13.055	105	1.050.559	99	81	6	711.673	0,90
A09AA - Encimska zdravila	13.055	105	1.050.559	99	81	6	711.673	0,90
A09W -	1	100	6	77	6	0	0	0,00
A09WA -	1	100	6	77	6	0	0	0,00
A10 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE DIABETESA	602.297	103	28.817.336	102	48	292	57.271.877	76,10
A10A - Insulini in analogi	150.610	103	17.042.938	102	113	73	16.960.778	22,50
A10AB - Insulini in analogi za injiciranje, s hitrim delovanjem	41.450	104	4.266.571	104	103	20	4.728.188	6,30
A10AC - Insulini in analogi za injiciranje, s srednje dolgim delovanjem	19.986	106	1.427.630	100	71	10	1.759.613	2,30
A10AD - Insulini in analogi za injiciranje, s srednje dolgim ali dolgotrajnim delovanjem, s takojšnjim učinkom	59.606	100	6.917.441	100	116	29	7.449.675	9,90
A10AE - Insulini in analogi za injiciranje, z dolgotrajnim delovanjem	29.568	104	4.431.295	103	150	14	3.023.303	4,00
A10B - Antidiabetiki, brez insulinov	451.687	104	11.774.398	102	26	219	40.311.099	53,50
A10BA - Bigvanidi	217.231	105	2.358.430	104	11	105	16.708.637	22,20
A10BB - Sulfonilsečnine	155.428	100	3.368.047	88	22	75	17.001.780	22,60
A10BD - Kombinacije peroralnih antidiabetikov	34.175	106	2.130.646	102	62	17	3.330.123	4,40
A10BF - Zaviralci glukozidaze alfa	5.137	85	228.574	81	45	3	303.115	0,40
A10BH - Zaviralci dipeptidil-peptidaze 4 (DPP-4)	16.887	112	1.468.306	102	87	8	1.259.683	1,70
A10BX - Drugi antidiabetiki razen insulinov	22.829	121	2.220.394	135	97	11	1.707.761	2,30
A11 - VITAMINI	277.531	106	2.296.959	106	8	135	27.399.987	36,40

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 Rp	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
A11A - Multivitamini, kombinacije	4	57	46	42	12	0	42	0,00
A11AA - Multivitamini z minerali	4	57	46	42	12	0	42	0,00
A11B - Multivitamini brez dodatkov	9	90	100	106	11	0	490	0,00
A11BA - Multivitamini brez dodatkov	9	90	100	106	11	0	490	0,00
A11C - Vitamina A in D ter njune kombinacije	274.651	107	2.258.057	107	8	133	27.308.855	36,30
A11CB - Vitamina A in D v kombinacijah	11.577	76	81.527	79	7	6	773.732	1,00
A11CC - Vitamin D in analogi	263.074	109	2.176.531	109	8	128	26.535.123	35,20
A11D - Vitamin B1, enokomponentna zdravila in v kombinaciji z vitaminoma B6 in B12	1.156	141	19.796	147	17	1	51.720	0,10
A11DB - Vitamin B1 v kombinaciji z vitaminom B6 ali B12 ali obema	1.156	141	19.796	147	17	1	51.720	0,10
A11E - Vitamini kompleksa B (tudi kombinacije)	1.254	45	15.133	47	12	1	27.450	0,00
A11EA - Vitamini kompleksa B brez dodatkov	1.253	45	15.128	47	12	1	27.450	0,00
A11EX - Vitamini kompleksa B, druge kombinacije	1		5		5	0	0	0,00
A11G - Askorbinska kislina (vitamin C) in v kombinacijah	231	97	1.429	86	6	0	7.950	0,00
A11GA - Askorbinska kislina (vitamin C), enokomponentna zdravila	101	94	616	104	6	0	6.600	0,00
A11GB - Askorbinska kislina (vitamin C) v kombinacijah	130	99	813	76	6	0	1.350	0,00
A11H - Druga enokomponentna vitaminska zdravila	226	115	2.396	102	11	0	3.480	0,00
A11HA - Druga enokomponentna vitaminska zdravila	226	115	2.396	102	11	0	3.480	0,00
A12 - MINERALI	92.051	102	992.927	101	11	45	2.532.821	3,40
A12A - Kalcij	68.472	101	662.767	101	10	33	2.119.597	2,80
A12AA - Kalcij	68.472	101	662.767	101	10	33	2.119.597	2,80
A12B - Kalij	23.226	104	327.946	102	14	11	412.508	0,50
A12BA - Kalij	23.226	104	327.946	102	14	11	412.508	0,50
A12C - Drugi minerali	353	108	2.215	126	6	0	717	0,00
A12CC - Magnezij	353	108	2.215	126	6	0	717	0,00
A16 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI PREBAVIL IN PRESNOVE	610	148	2.034.914	461	3.336	0	45.196	0,10
A16A - Druga zdravila za bolezni prebavil in presnove	607	147	2.034.851	461	3.352	0	45.196	0,10
A16AA - Aminokislina in njihovi derivati	60	171	45.449	102	758	0	1.973	0,00
A16AB - Encimi	158		1.316.524		8.332	0	998	0,00
A16AX - Razna zdravila za bolezni prebavil in presnove	389	103	672.878	169	1.730	0	42.226	0,10

A01 Zdravila v zobozdravstvu

Za zdravila v zobozdravstvu je bilo predpisano 23.716 receptov, od tega največ za mikonazol (A01AB09) – 21.345 receptov.

Za razne učinkovine (A01AD11) je bilo predpisano 2.144 receptov, za hidrotalcit pa 5.192 receptov.

Benzidamina (A01AD02) je bilo predpisano 227 receptov.

A02 Zdravila za kislinsko pogojene bolezni

Ta skupina predstavlja največji delež celotne skupine A v številu receptov (40.6 %). Število receptov za skupino A02 se je v letu 2015 glede na prejšnje leto povečalo za 4 %, vrednost izdanih zdravil pa se je znižala za 1 %.

Najpogosteje so predpisana zdravila iz skupine A02B, to so zdravila za zdravljenje peptične razjede in gastroezofagealne refluksne bolezni, preko 856,7 tisoč receptov, od tega največ zaviralci protonске črpalke (A02BC), preko 802 tisoč receptov. Delež teh receptov je višji za 4 odstotke od leta 2014, vrednost izdanih zdravil se je v istem obdobju znižala za 1 %.

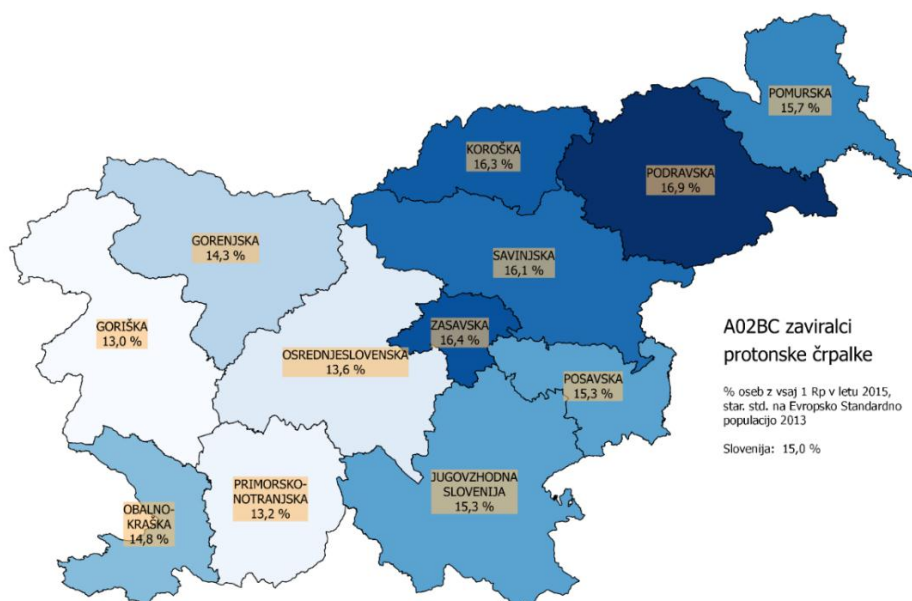
Skupno je bilo izdanih 415 receptov na 1000 prebivalcev, leto prej 373 receptov.

Predpisanih je bilo 44.407.756 DDD zaviralcev protonске črpalke (A02BC) oziroma 59 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Najpogosteje predpisan zaviralec protonске črpalke je bil pantoprazol (A02BC02) s 514 tisoč recepti, sledita mu esomeprazol (A02BC05) s 148 tisoč recepti in omeprazol (A02BC01) s 125 tisoč recepti.

Predpisovanje pantoprazola se je povečalo za dobrih 10 % (leta 2014 je bilo 474 tisoč receptov). Dejanska poraba pantoprazola je še višja, ker je možno zdravila s to učinkovino kupiti v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta (acipan, controloc, nolpaza, pantoprazol Krka, pantoprazol Teva in drugi... .)

Predpisanih je bilo 2.264.268 DDD oz. 3,0 DID antagonistov histaminskih receptorjev H2 (A02BA). Najpogosteje predpisan antagonist histaminskih H2 receptorjev (A02BA) še vedno ostaja ranitidin (A02BA02) z 55 tisoč recepti (leta 2014 59 tisoč receptov). Predpisovanje omenjene skupine se je v letu 2015 zmanjšalo za 7 % glede na prejšnje leto.

Največ so zaviralce protonске črpalke predpisovali v podravski regiji, sledita zasavska in koroška regija. Najmanj so jih predpisovali v goriški regiji (slika 4.1).

Slika 4.1: Odstotek oseb, katerim je bil predpisan zaviralec protonске črpalke v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015

A03 Zdravila za zdravljenje gastrointestinalnih funkcijskih motenj

V letu 2015 je bilo predpisanih 53,7 tisoč receptov (leta 2014 pa 50,7 tisoč receptov), kar je za 6 % več. Njihova vrednost se je povečala za 1 %. Največ je bilo predpisanih propulzivov (A03F), ki so v podskupini A03 zavzemali 73,1 % receptov v vrednosti 300 tisoč EUR, kar je 68,7

% delež stroškov za zdravila v podskupini A03. V podskupini propulzivov (A03F) je bilo predpisanih 860.747 DDD oz. 1,1 DID. Iz podskupine A03F sta se v največji meri predpisovala metoklopramid (A03FA01) z 23,5 tisoč recepti in domperidon (A03FA03) s 16 tisoč recepti.

A06 Odvajala

Število predpisanih receptov za vsa odvajala skupaj je bilo v letu 2015 za 24 % višje kot v letu 2014. Najpogosteje, v skoraj 94 % so bila predpisana osmozna odvajala (A06AD), laktuloza (A06AD11) v več kot 99 tisoč receptov. Predpisanih je bilo 10.099.769 DDD oz. 13,4 DID osmoznih odvajal (A06AD).

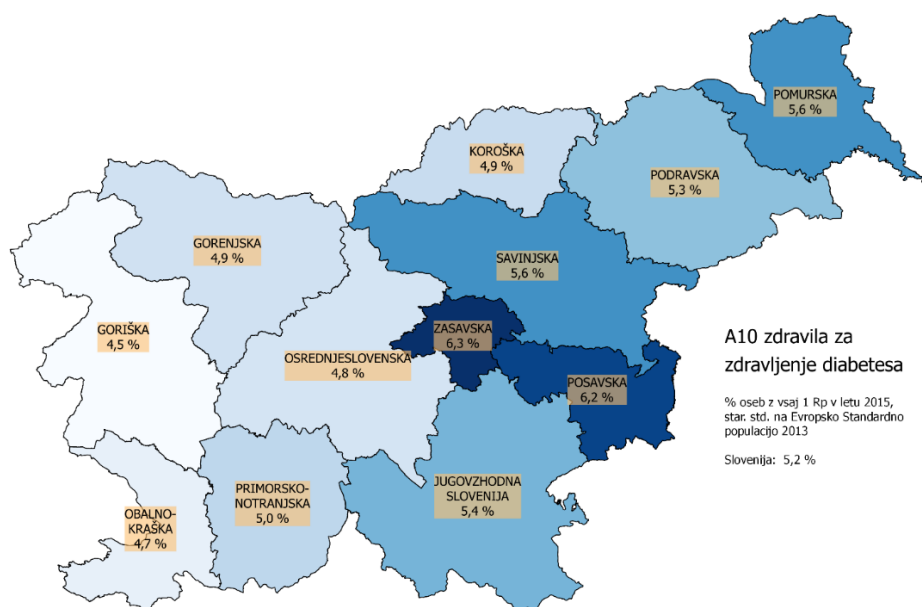
A10 Zdravila za zdravljenje diabetesa

Zdravila za zdravljenje diabetesa (A10) so predstavljala 28,7 % delež števila receptov in 55 % vrednostni delež zdravil skupine A. Glede na leto 2014 se je povečalo število receptov za 3 %, vrednost zdravil pa se je povečala za 2 %.

Število receptov s peroralnimi antidiabetiki (A10B) je znašalo 75 % števila receptov med zdravili za zdravljenje diabetesa. Vrednost teh zdravil pa je bila 41 % stroškov, medtem ko je bilo za inzuline (A10A) porabljeno 59 %.

Povprečna vrednost na enem receptu je za skupino A10 znašala 48 EUR, kar je za evro manj kot leto prej. Povprečna vrednost recepta za inzuline in analoge je znašala 113 EUR, za peroralne antidiabetike pa 26 EUR. Na 1000 prebivalcev se predpiše kar 292 receptov za zdravila za zdravljenje diabetesa (A10).

Največ so zdravila za zdravljenje diabetesa predpisovali v zasavski regiji, sledi posavska regija. Najmanj so jih predpisovali v goriški in obalno-kraški regiji (slika 4.2).

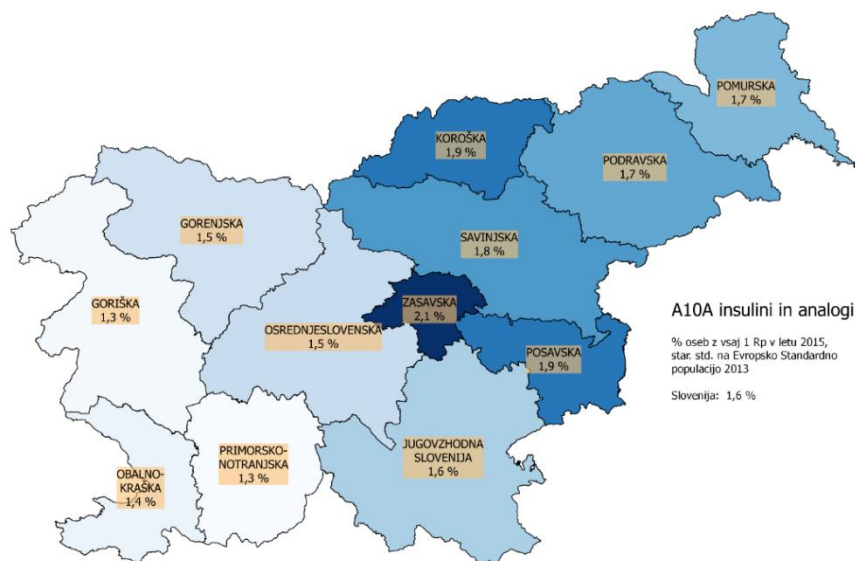

Slika 4.2: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana zdravila za zdravljenje diabetesa v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015

V letu 2015 se je glede na leto 2014 povečalo število receptov z inzulini in analogi (A10A) za 3 %, njihova vrednost pa za 2%. Na 1000 prebivalcev se predpiše 73 receptov z inzulini in analogi. V tej skupini je bilo predpisanih je bilo 16.960.778 DDD oz. 22,5 DID.

Največ so se predpisovali insulini in analogi za injiciranje s srednje dolgim delovanjem, s takojšnjim učinkom (A10AD) (skoraj 60 tisoč receptov), vrednost se je ostala enaka, ter insulini in analogi za injiciranje s hitrim delovanjem (A10AB) (skoraj 41,5 tisoč receptov), vrednost se je povečala za 4 %.

Največ so inzuline in analoge predpisovali v zasavski, posavski in koroški regiji, najmanj pa v goriški regiji, primorsko-notranjski in obalno-kraški regiji (slika 4.3).

Slika 4.3: Odstotek oseb, katerim so bili predpisani insulini in analogi v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

Število receptov s peroralnimi antidiabetiki (A10B) se je povečalo za 4%, vrednost pa je narasla za 2 %. V tej skupini je bilo predpisanih 40.311.099 DDD oz. 53,5 DID.

Med peroralnimi antidiabetiki je bilo predpisanih največ receptov z bigvanidi (A10BA) in sulfonamidi (A10BB), ki skupaj predstavljata 82,5 % vseh predpisanih receptov s peroralnimi antidiabetiki. Glede na leto 2014 se je za skoraj 5 % povečalo predpisovanje bigvanidov in za dobrih 15 % zmanjšalo predpisovanje zaviralcev glukoze alfa (A10BF).

Od bigvanidov imamo v Sloveniji samo metformin (A10BA02), ki je bil predpisan na 217 tisoč receptih v vrednosti 2,4 milijon EUR in v 15.970.570 DDD oz. 21,23 DID. Med sulfonamidnimi antidiabetiki pa sta se največ predpisovala gliklazid (A10BB09) s 93 tisoč recepti v vrednosti skoraj 1,8 milijona EUR in glimepirid (A10BB12) s 26 tisoč recepti v vrednosti 344 tisoč EUR. Predpisanih je bilo 17.001.780 DDD oz. 22,6 DID sulfonamidnih antidiabetikov.

Za 6 % se je povečalo predpisovanje kombinacij peroralnih antidiabetikov (A10BD).

Opazen je trend zmanjševanja predpisovanja zaviralcev glukoze alfa (A10BF), in sicer za 15 % glede na leto 2014.

A11 Vitamini

Predpisanih je bilo 6 % več receptov za vitamine, ob 6 % povečanju stroškov. Večina receptov in s tem povezanih stroškov pripada vitaminu A in D ter njunim kombinacijam (A11C), kar predstavlja 98,9 % vseh receptov podskupine A11.

Iz podskupine A11C je bilo največ receptov predpisanih s holekalciferolom (vitamin D, A11CC05), in sicer 231 tisoč RP v vrednosti 1,1 milijon EUR. Za vitamin D in analoge (A11CC) je bilo predpisanih 26.535.123 DDD oz. 35,2 DID.

A12 Minerali

V primerjavi z letom 2014 se je povečalo število receptov za 2 % in vrednost za 1 %.

Od mineralov se je predpisoval predvsem kalcijev karbonat (A12AA04) s 68 tisoč recepti v vrednosti skoraj 663 tisoč EUR in kombinacije mineralov (A12BA30) s 18,7 tisoč recepti v vrednosti 273 tisoč EUR. Predpisalo se je 2.119.597 DDD oz. 2,8 DID kalcija (A12A) in 412.508 DDD oz. 0,5 DID kalija (A12B).

4.2 B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov

Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov so razvrščena v pet podskupin. V letu 2015 je bilo izdanih 983.374 receptov, kar je 3 % več kot leta 2014. Vrednost teh zdravil je znašala 35 milijonov EUR, kar je 12 % več kot leto poprej.

Povprečna vrednost enega recepta z zdravili za bolezni krvi in krvotvornih organov je znašala 36 EUR, na tisoč prebivalcev je bilo izdanih 477 receptov.

Predpisanih je bilo 81.074.966 DDD, to je 107,67 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan (97,5) je bilo predpisanih v skupini antitrombotikov (B01).

Tabela 4.2: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini - zdravil za bolezni krvi in krvotvornih organov (B), Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 15/14	Vrednosti zdravil 15	Indeks 15/14	Povp. vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 preb.	Število DDD	Število DID
B - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KRVI IN KRVOTVORNIH ORGANOV	983.374	103	35.005.768	112	36	477	81.074.966	107,67
B01 - ANTIROMBOTIKI	851.353	103	23.665.868	113	28	413	73.418.515	97,50
B01A - Antitrombotiki	851.353	103	23.665.868	113	28	413	73.418.515	97,50
B01AA - Antagonisti vitamina K	107.336	97	1.120.491	99	10	52	6.757.840	8,97
B01AB - Heparinska skupina	72.259	106	7.017.729	101	97	35	3.495.833	4,64
B01AC - Zaviralci agregacije trombocitov brez heparina	593.557	99	5.898.466	91	10	288	56.385.894	74,88
B01AE - Direktni zaviralci trombina	25.228	139	3.531.404	128	140	12	1.891.823	2,51
B01AF - Direktni zaviralci faktorja Xa	51.172	170	5.951.411	168	116	25	4.849.455	6,44
B01AX - Drugi antitrombotiki	1.801	116	146.366	110	81	1	37.670	0,05
B02 - ANTIHEMORAGIKI	2.466	161	5.153.505	123	2.090	1	46.831	0,06
B02A - Antifibrinolitiki	4	100	123	273	31	0	100	0,00
B02AA - Aminokisliline	4	400	123	792	31	0	100	0,00
B02B - Vitamin K in drugi hemostatiki	2.462	161	5.153.382	123	2.093	1	46.731	0,06
B02BA - Vitamin K	17	63	345	98	20	0	194	0,00
B02BD - Krvni koagulacijski faktorji	300	108	2.297.967	96	7.660	0	6.978	0,01
B02BX - Drugi hemostatiki za sistemsko zdravljenje	2.145	175	2.855.070	158	1.331	1	39.560	0,05

B03 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE SLABOKRVNOSTI	127.195	103	6.135.529	102	48	62	7.549.568	10,03
B03A - Zdravila z železom	95.582	100	1.799.500	98	19	46	6.241.473	8,29
B03AA - Zdravila z dvovalentnim železom za peroralno uporabo	11.763	588.150	166.738	1.539.594	14	6	371.574	0,49
B03AB - Zdravila s trivalentnim železom za peroralno uporabo	83.809	87	1.631.806	89	19	41	5.869.825	7,80
B03AC - Zdravila z železom za parenteralno uporabo	10	71	955	74	96	0	74	0,00
B03B - Vitamin B12 in folna kislina	22.075	114	309.134	116	14	11	607.200	0,81
B03BA - Vitamin B12 (cianokobalamin in analogi)	370	99	3.007	86	8	0	210.650	0,28
B03BB - Folna kislina in njeni derivati	21.705	115	306.128	116	14	11	396.550	0,53
B03X - Druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	9.538	110	4.026.894	103	422	5	700.895	0,93
B03XA - Druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti	9.538	110	4.026.894	103	422	5	700.895	0,93
B05 - NADOMESTKI KRVI IN PERFUZIJSKE RAZTOPINE	1.826	95	15.109	93	8	1	50.188	0,07
B05B - Raztopine za intravensko uporabo	1.824	96	15.100	94	8	1	50.186	0,07
B05BA - Raztopine za parenteralno prehrano	4		12		3	0	0	0,00
B05BB - Raztopine za uravnavanje ravnotežja elektrolitov	1.820	96	15.088	94	8	1	50.186	0,07
B05C - Raztopine za izpiranje	2	50	8	59	4	0	2	0,00
B05CB - Raztopine soli	2	50	8	59	4	0	2	0,00
B06 - DRUGA KRVNA ZDRAVILA	534	51	35.758	234	67	0	9.865	0,01
B06A - Druga krvna zdravila	534	51	35.758	234	67	0	9.865	0,01
B06AA - Encimi	519	50	7.829	51	15	0	9.850	0,01
B06AC - Zdravila za zdravljenje hereditarnega angioedema	15		27.929		1.862	0	15	0,00

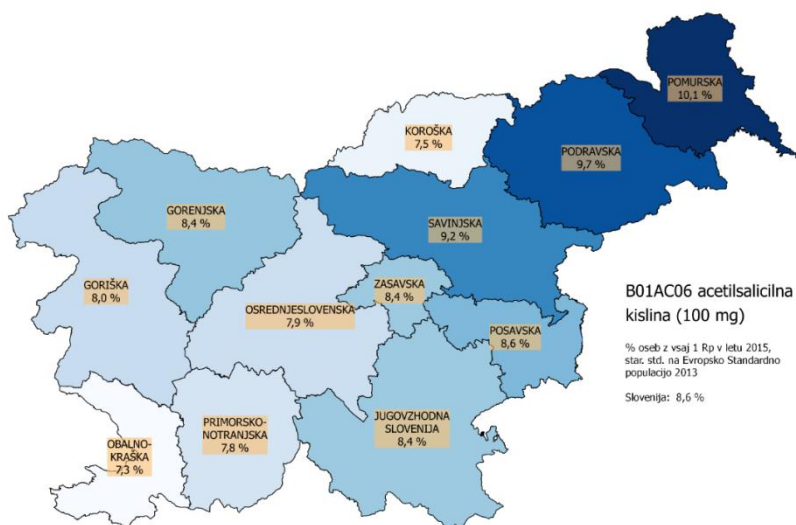
B01 Antitrombotiki

Antitrombotiki so v letu 2015 v okviru ATC skupine B zavzemali 86,6 % delež receptov in 67,2 % delež stroškov za zdravila. Glede na leto 2014 se je število receptov s predpisanimi antitrombotiki povečalo za 3 %, vrednost izdanih zdravil pa za 13 %.

Največ porabljenih antitrombotikov je bilo iz podskupine zaviralcev agregacije trombocitov brez heparina (B01AC), ki so predstavljali 69,7 % delež v številu receptov in 25 % delež stroškov za antitrombotike.

Najpogosteje predpisana učinkovina z antitrombotiki je acetilsalicilna kislina, in sicer predpisano je bilo 543 tisoč receptov v vrednosti 2,9 milijonov EUR.

Največ so acetilsalicilno kislino 100 mg predpisovali v pomurski regiji, sledi podravska ter savinjska regija. Najmanj so jo predpisovali v obalno-kraški in koroški regiji (slika 4.4).

Slika 4.4: Odstotek oseb, katerim je bila predpisana acetilsalicilna kislina (100 mg) v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

Število receptov z antagonisti vitamina K (B01AA) se je glede na prejšnje leto zmanjšalo za skoraj 3 %, stroški so se znižali za 1 %. Največ je bilo predpisanih zdravil z varfarinom (B01AA03), predpisanim je bilo 100 tisoč receptov v vrednosti 1 milijon EUR.

V heparinski skupini zdravil (B01AB) je število receptov poraslo za skoraj 6 % glede na leto 2014 ob 1 % nižjih stroških za zdravila. Predpisanih je bilo 3.495.833 DDD oz. 4,6 DID zdravil heparinske skupine. Največ so se predpisovala zdravila z dalteparinom (B01AB04) s 41 tisoč recepti v vrednosti 4,1 milijon EUR, nadroparinom (B01AB06) z 19,5 tisoč recepti v vrednosti 2,1 milijon EUR in enoksaparinom (B01AB05) z 11,4 tisoč recepti v vrednosti 881 tisoč EUR.

Med direktnimi zaviralci trombina (B01AE) je na slovenskem tržišču prisoten le dabigatraneteksilat (B01AE07) z 25 tisoč recepti v vrednosti 3,5 milijona EUR. Predpisanih je bilo 1.891.823 DDD oz. 2,5 DID tega zdravila.

B02 Antihemoragiki

Skupina antihemoragikov predstavlja le 0,25 % delež v tej skupini, predpisanih je bilo 2.466 receptov, a je njihova vrednost znašala 5,1 milijona EUR, kar pa predstavlja 14,7 % delež vrednosti v tej skupini.

Vrednost enega recepta za ta zdravila je znašala 2090 EUR in je močno odstopala od povprečne vrednosti enega recepta s predpisanimi zdravili iz skupine B (36 EUR). V letu 2015 je bilo predpisanih 61 % več receptov ob 23 % večjih stroških kot leto poprej.

Največ receptov je bilo predpisanih z eltrombopagom (B02BX05), predpisanim na 1161 receptih v vrednosti 852 tisoč EUR in z romiplostimom (B02BX04), predpisanim na 505 receptih v vrednosti 1,2 milijon EUR.

Največ sredstev je bilo porabljenih za zdravila s koagulacijskim faktorjem VIII (B02BD02); predpisanih je bilo 284 receptov v vrednosti 2,0 milijon EUR.

B03 Zdravila za zdravljenje slabokrvnosti

V primerjavi z letom 2014 se je število receptov povečalo za 3 % ob 2 % višjih stroških.

Največji delež v številu receptov so predstavljala zdravila z železom, in sicer zdravila s trovalentnim železom za peroralno uporabo (B03AB). Predpisanih je bilo 13 % manj receptov kot leto poprej, stroški pa so bili nižji za 11 %. Predpisanih je bilo 5.869.825 DDD oz. 7,80 DID zdravil s trovalentnim železom za peroralno uporabo.

Predpisanih je bilo 607.200 DDD oz. 0,8 DID vitamina B12 in folne kisline (B03B).

Največji del stroškov, več kot 65 %, so predstavljala druga zdravila za zdravljenje slabokrvnosti (B03X), povprečna vrednost recepta je bila 422 EUR. Predpisanih je bilo 700.895 DDD oz. 0,9 DID drugih zdravil za zdravljenje slabokrvnosti. Zdravila iz te skupine so vsebovala eritropoetin (B03XA01) s 4,4 tisoč recepti v vrednosti 1,8 milijon EUR, darbepoetin alfa (B03XA02) s 3,8 tisoč recepti v vrednosti 1,9 milijon EUR in metoksipolietilenglikol epoetin beta (B03XA03) s 1316 receptov v vrednosti 341 tisoč EUR.

4.3 C Zdravila za bolezni srca in ožilja

Zdravila za bolezni srca in ožilja so razvrščena v 9 podskupin. Zdravila za bolezni srca in ožilja so najpogosteje predpisana zdravila. V letu 2015 je bilo izdanih 4,58 milijona receptov v vrednosti preko 77 milijonov EUR. Glede na leto 2014 je bilo predpisanih za 1 % več receptov, stroški za zdravila pa so se zmanjšali za 5 %.

Največ receptov, 1,7 milijona) z najvišjimi stroški (preko 30 milijon EUR) je v skupini zdravil z delovanjem na renin angiotenzinski sistem (C09). Glede na leto 2014 je bilo predpisanih 1 % več receptov, stroški pa so se zmanjšali za 11 %.

Na 1000 prebivalcev je predpisanih 827 receptov.

Skupno je bilo predpisanih preko 416 milijonov DDD, to je 553 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09), in sicer 258 DID.

Tabela 4.3: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni srca in ožilja, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
C - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA IN OŽILJA	4.580.438	101	77.021.625	95	17	2.220	416.425.659	553,01
C01 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SRCA	200.039	99	7.114.229	101	36	97	16.180.458	21,49
C01A - Kardiotonični glikozidi	41.052	95	285.741	96	7	20	1.707.150	2,27
C01AA - Digitalisovi glikozidi	41.052	95	285.741	96	7	20	1.707.150	2,27
C01B - Antiaritmiki, skupini I in III	34.410	102	1.037.774	99	30	17	3.188.755	4,23
C01BC - Antiaritmiki skupine IC	13.933	100	306.413	99	22	7	1.292.095	1,72
C01BD - Antiaritmiki skupine III	20.477	102	731.362	99	36	10	1.896.660	2,52
C01C - Spodbujevalci srčne funkcije brez kardiotoničnih glikozidov	3.458	140	168.442	129	49	2	12.746	0,02
C01CA - Adrenergiki in dopaminergiki	3.458	140	168.442	129	49	2	12.746	0,02
C01D - Vazodilatatorji za zdravljenje koronarne ishemije	70.843	94	2.169.694	87	31	34	5.866.511	7,79
C01DA - Organski nitrati	70.843	94	2.169.694	87	31	34	5.866.511	7,79
C01E - Druga zdravila za bolezni srca	50.276	104	3.452.578	113	69	24	5.405.296	7,18
C01EB - Druga zdravila za bolezni srca	50.276	104	3.452.578	113	69	24	5.405.296	7,18
C02 - ANTIHIPERTENZIVI	113.147	99	3.400.682	85	30	55	11.143.593	14,80
C02A - Antiadrenergiki s centralnim delovanjem	13.485	98	289.621	96	21	7	1.235.028	1,64
C02AB - Metildopa	1.450	98	47.379	93	33	1	47.278	0,06
C02AC - Agonisti imidazolinskih receptorjev	12.035	98	242.242	97	20	6	1.187.750	1,58
C02C - Antiadrenergiki s perifernim delovanjem	99.004	99	1.961.350	89	20	48	9.880.353	13,12
C02CA - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa	99.004	99	1.961.350	89	20	48	9.880.353	13,12
C02K - Drugi antihipertenzivi	657	194	1.149.704	77	1.750	0	28.163	0,04
C02KX - Antihipertenzivi za zdravljenje pljučne arterijske hipertenzije	657	194	1.149.704	77	1.750	0	28.163	0,04
C02L - Antihipertenzivi v kombinaciji z diuretiki	1	0	7	0	7	0	50	0,00
C02LA - Alkaloidi rauwolfije v kombinaciji z diuretiki	1	0	7	0	7	0	50	0,00
C03 - DIURETIKI	468.868	99	6.264.927	103	13	227	27.043.848	35,91
C03B - Diuretiki dilucijskega segmenta, brez tiazidov	167.412	93	2.267.568	95	14	81	8.748.038	11,62
C03BA - Sulfonamidi, enokomponentna zdravila	167.412	93	2.267.568	95	14	81	8.748.038	11,62
C03C - Diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke	226.768	101	2.210.098	107	10	110	15.542.945	20,64
C03CA - Sulfonamidi, enokomponentna	226.768	101	2.210.098	107	10	110	15.542.945	20,64

zdravila

C03D - Antikaliuretični diuretiki (varčevalni s kalijem)	74.688	105	1.787.261	110	24	36	2.752.865	3,66
C03DA - Antagonisti aldosteronskih receptorjev	74.688	105	1.787.261	110	24	36	2.752.865	3,66
C04 - PERIFENI VAZODILATORJI	7.856	87	116.238	88	15	4	244.096	0,32
C04A - Periferni vazodilatatorji	7.856	87	116.238	88	15	4	244.096	0,32
C04AD - Derivati purina	5.766	88	90.513	88	16	3	194.196	0,26
C04AE - Alkaloidi ergot	2.090	85	25.726	88	12	1	49.900	0,07
C05 - VAZOPROTEKTIVI	36.619	107	479.092	109	13	18	1.075.775	1,43
C05A - Učinkovine za lokalno zdravljenje hemoroidov in analne fisure	26.438	107	263.658	106	10	13	475.150	0,63
C05AD - Lokalni anestetiki	18.646	105	183.946	105	10	9	376.980	0,50
C05AX - Druge učinkovine za lokalno zdravljenje hemoroidov in analne fisure	7.792	111	79.713	109	10	4	98.170	0,13
C05B - Antivarikozno zdravljenje	3.474	101	41.357	103	12	2	317.350	0,42
C05BA - Heparini ali heparinoidi za lokalno zdravljenje	3.474	101	41.357	103	12	2	317.350	0,42
C05C - Zdravila za stabiliziranje kapilar	6.706	114	174.060	115	26	3	283.245	0,38
C05CA - Bioflavonoidi	6.706	114	174.060	115	26	3	283.245	0,38
C07 - ANTAGONISTI ADRENERGIČNIH RECEPTORJEV BETA	782.722	103	9.486.175	106	12	379	32.870.724	43,65
C07A - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	768.009	103	9.215.658	107	12	372	31.610.182	41,98
C07AA - Neselektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	23.475	89	310.866	94	13	11	869.288	1,15
C07AB - Selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	629.153	106	6.836.034	112	11	305	25.891.126	34,38
C07AG - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa in beta	115.381	94	2.068.758	95	18	56	4.849.768	6,44
C07B - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in tiazidi	14.713	106	270.517	109	18	7	1.260.542	1,67
C07BB - Selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in tiazidi	14.713	106	270.517	109	18	7	1.260.542	1,67
C08 - ZAVIRALCI KALCIJEVIH KANALČKOV	419.249	100	6.152.679	96	15	203	44.371.736	58,92
C08C - Selektivni zaviralci kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile	395.687	100	5.674.824	96	14	192	43.140.258	57,29
C08CA - Derivati dihidropiridina	395.687	100	5.674.824	96	14	192	43.140.258	57,29
C08D - Selektivni zaviralci kalcijevih kanalčkov z direktnim delovanjem na prevodni sistem srca	22.863	93	467.733	93	20	11	1.189.538	1,58
C08DA - Fenilalkilaminski derivati	17.737	92	288.382	92	16	9	919.890	1,22
C08DB - Derivati benzotiazepina	5.126	97	179.351	94	35	2	269.648	0,36
C08G - Zaviralci kalcijevih kanalčkov in diuretiki	699		10.122		14	0	41.940	0,06
C08GA - Zaviralci kalcijevih kanalčkov in diuretiki	699		10.122		14	0	41.940	0,06
C09 - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA RENIN-ANGIOTENZINSKI SISTEM	1.706.617	101	30.019.625	89	18	827	194.402.356	258,16
C09A - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila	776.034	97	10.637.244	92	14	376	105.525.492	140,14
C09AA - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, enokomponentna zdravila	776.034	97	10.637.244	92	14	376	105.525.492	140,14
C09B - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, kombinacije	495.049	108	10.238.606	101	21	240	42.291.390	56,16
C09BA - Zaviralci angiotenzinske konvertaze in diuretiki	359.609	101	6.929.265	101	19	174	31.394.128	41,69
C09BB - Zaviralci angiotenzinske konvertaze in zaviralci kalcijevih kanalčkov	115.194	111	2.731.575	86	24	56	9.473.372	12,58
C09BX - Zaviralci angiotenzinske konvertaze, druge kombinacije	20.246	786	577.766	979	29	10	1.423.890	1,89
C09C - Antagonisti angiotenzina II, enokomponentna zdravila	233.577	100	3.995.194	74	17	113	30.272.192	40,20
C09CA - Antagonisti angiotenzina II, enokomponentna zdravila	233.577	100	3.995.194	74	17	113	30.272.192	40,20
C09D - Antagonisti angiotenzina II, kombinacije	201.141	101	5.102.163	76	25	97	16.229.198	21,55
C09DA - Antagonisti angiotenzina II in diuretiki	158.787	100	3.253.463	71	20	77	12.819.546	17,02
C09DB - Antagonisti angiotenzina II in zaviralci kalcijevih kanalčkov	20.824	104	780.657	80	37	10	1.729.484	2,30
C09DX - Antagonisti angiotenzina II, druge	21.530	108	1.068.043	97	50	10	1.680.168	2,23

kombinacije

C09X - Druga zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem	816	90	46.417	83	57	0	84.084	0,11
C09XA - Zaviralci renina	816	90	46.417	83	57	0	84.084	0,11
C10 - ZDRAVILA ZA SPREMINJANJE RAVNI SERUMSKIH LIPIDOV	845.320	103	13.987.969	97	17	410	89.093.074	118,31
C10A - Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov, enokomponentna zdravila	833.361	102	13.504.474	96	16	404	88.236.544	117,18
C10AA - Zaviralci reduktaze HMG CoA	799.856	102	12.390.596	96	15	388	85.078.643	112,98
C10AB - Fibrati	22.623	102	638.299	103	28	11	2.351.674	3,12
C10AX - Druga zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov	10.882	101	475.579	99	44	5	806.228	1,07
C10B - Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov, kombinacije	11.959	186	483.495	143	40	6	856.530	1,14
C10BA - Zaviralci reduktaze HMG-CoA v kombinaciji z drugimi zdravili za spreminjanje ravni serumskih lipidov	10.500	222	438.776	153	42	5	731.970	0,97
C10BX - Zaviralci reduktaze HMG CoA, druge kombinacije	1.459	86	44.719	86	31	1	124.560	0,17

Deset najpogosteje predpisanih učinkovin skupine C je predstavljalo 54,5 % vseh predpisanih receptov iz skupine C, medtem ko je deset učinkovin za katere je bilo porabljenih največ sredstev predstavljalo 44,9 % stroškov za zdravila skupine C.

Najbolj predpisana zdravilna učinkovina v letu 2015 je bil bisoprolol (C07AB07) s 493 tisoč recepti, sledijo perindopril (C09AA04) s 372 tisoč recepti, rosuvastatin (C10AA07) s 333 tisoč recepti in atorvastatin (C10AA05) z 288 tisoč recepti.

Najdražji pa so rosuvastatin (6 milijonov EUR), perindopril in diuretiki (C09BA04) skoraj 5 milijoni EUR, perindopril (4,8 milijona EUR), bisoprolol (4,4 milijona EUR) in atorvastatin (4,3 milijona EUR).

Tabela 4.4: Najpogosteje predpisane zdravilne učinkovine v skupini C po številu receptov (DDD, DID) ter vrednosti (DDD, DID), Slovenija, 2015

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp	Število DDD	Število DID
C07AB07	bisoprolol	493,564	16,427,559	21.8
C09AA04	perindopril	372,460	40,467,330	53.7
C10AA07	rosuvastatin	332,888	44,138,807	58.6
C10AA05	atorvastatin	287,942	27,794,625	36.9
C09BA04	perindopril in diuretiki	235,764	20,337,120	27.0
C09AA05	ramipril	182,874	34,423,402	45.7
C03CA01	furosemid	166,796	13,447,318	17.9
C03BA11	indapamid	164,791	8,554,518	11.4
C08CA01	amlodipin	151,883	18,437,960	24.5
C09AA02	enalapril	131,066	21,483,513	28.5

C01 Zdravila za bolezni srca

Predpisano je bilo preko 200 tisoč receptov skupine zdravil za bolezni srca, kar predstavlja 4,4 % delež. Glede na leto 2014 so stroški za zdravila ob 1 % manjšem številu receptov za 1 % višji. Povprečna vrednost na en recept v podskupini C01 je znašala 36 eur (leta 2014 - 34,55 EUR).

Najpogosteje predpisana zdravila v tej skupini so tudi v letu 2015 so vazodilatatorji za zdravljenje koronarne ishemije (C01D). Predpisano je bilo 71 tisoč receptov v vrednosti 2,2 milijon EUR, to je 5.866.511 DDD oz. 7,8 DID vazodilatatorjev za zdravljenje koronarne ishemije (gliceriltrinitrat in drugi).

Med kardiotoničnimi glikozidi (C01A) je bila edina predpisana učinkovina metildigoksin (C01AA08) s 41 tisoč receptov. Njegova uporaba še vedno upada. V letu 2015 se je število receptov znižalo za 5 %, njihova vrednost pa se je znižala za 4 %. Predpisanih je bilo 1.707.150 DDD oz. 2,3 DIF metldigoksina.

V skupini antiaritmiki skupine I in III (C01B) sta je najpogosteje predpisani amiodaron (C01BD01) s skoraj tisoč recepti v vrednosti 583 tisoč EUR in propafenon (C01BC03) s 14 tisoč recepti v vrednosti 306 tisoč EUR. Število receptov za podskupino C01B kot tudi stroški so ostali enaki kot v letu 2014. Predpisanih je bilo 3.188.755 DDD oz. 4,2 DID antiaritmikov iz skupin I in III (C01B).

Stroški pa so bili najvišji pri drugih zdravilih za bolezni srca (C01E) – 3,5 milijon EUR, največ sta se predpisovala trimetazidin (C01EB15) s 25,5 tisoč recepti in ivabradin (C01EB17) s 14 tisoč recepti.

C02 Antihipertenzivi

Glede na leto 2014 se je število receptov zmanjšalo za 1 % ob 15 % nižjih stroških. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi antihipertenzivi je znašala 30 EUR.

Podkupina *antiadrenergikov s perifernim delovanjem* (C02C) je predstavljala 87,5 % vseh predpisanih receptov z antihipertenzivi. Največji delež receptov med antihipertenzivi je predstavljala učinkovina doksazosin (C02CA04) z 99 tisoč recepti v vrednosti 2,0 milijon EUR. Iz skupine *antiadrenergikov s centralnim delovanjem* (C02A) se je poleg metildope (C02AB01) s 1.450 recepti v vrednosti 47 tisoč EUR predpisoval še moksonidin (C02AC05) z 12 tisoč recepti v vrednosti 242 tisoč EUR. Predpisanih je bilo 1.235.028 DDD oz. 1,6 DID adrenergikov s centralnim delovanjem.

Povprečna vrednost enega recepta močno izstopa pri bosentanu (C02KX01), saj je bilo predpisanih le 522 receptov v skupnem znesku 0,9 milijona EUR. Zdravilo se uporablja le za dodatno zdravljenje bolnikov s pljučno hipertenzijo, pri katerih je dokazan signifikanten fiziološki odziv in le na osnovi mnenja komisije.

C03 Diuretiki

Število izdanih receptov se je zmanjšalo za 1 % ob 3 % povečanju stroškov. Približno enako pogosto se predpisujejo *diuretiki dilucijskega segmenta brez tiazidov* (C03B) s 167 tisoč recepti v vrednosti 2,3 milijona EUR in *diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke* (C03C) z 227 tisoč recepti v vrednosti 2,2 milijona EUR. Obe skupini skupaj predstavljata 84 % vseh predpisanih receptov z diuretiki in 71 % stroškov za monokomponentna diuretična zdravila.

Največ receptov je bilo predpisanih z indapamidom (C03BA11) s 184,8 tisoč recepti v vrednosti 2,2 milijon EUR iz skupine diuretikov dilucijskega segmenta brez tiazidov. Med diuretiki vhodnega kraka Henlejeve zanke pa so največji delež predstavljala zdravila s furosemidom (C03CA01), predpisanim na 167 tisoč receptih v vrednosti 1,4 milijon EUR. V letu 2015 se je povečalo predpisovanje *antikaliuretičnih diuretikov* (C03D) za 5 % in njihovi stroški pa so se povečali za 10 %. V tej skupini sta spironolakton (C03DA01) s 68 tisoč recepti in

eplerenon (C03DA04) s 7 tisoč recepti. Skupno je bilo predpisanih 2.752.865 DDD oz. 3,66 DID antikaliuretičnih diuretikov.

C04 Periferni vazodilatatorji

Predpisovanje vazodilatatorjev se iz leta v leto zmanjšuje, zajema le 0,2 % vseh predpisanih zdravil za bolezni srca in ožilja. Število receptov se je v letu 2015 glede na leto 2014 zmanjšalo za 13 % in njihova vrednost za 12 %.

Najpogosteje je bil predpisan pentoksifilin (C04AD03) s 5,8 tisoč recepti.

C05 Vazoprotektivi

Predpisovanje vazoprotektivov se je v letu 2015 povečalo za 7 %, stroški pa so se povečali za 9 %. Delež teh zdravil je 0,8 %.

Največ receptov je bilo predpisanih z antihemoroidiki za lokalno zdravljenje s cinhokainom (C05AD04), predpisanim na 17,5 tisoč receptih in z drugimi učinkovinami v kombinacijah (C05AX03), predpisanimi na 7,8 tisoč receptih.

Nekateri vazoprotektivi so na voljo v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, zato je dejanska poraba večja od prikazane.

C07 Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta

Število receptov iz podskupine C07 se je v letu 2015 povečalo za 3 %, stroški za zdravila pa za 6 % glede na leto 2014. Vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz podskupine C07 je bila 12 EUR.

Največ se predpisujejo *selektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07AB)*, glede na celotno podskupino C07A so v letu 2015 zavzemali 82 % delež v številu predpisanih receptov. V letu 2015 se je njihovo predpisovanje povečalo za 6 % in njihovi stroški za 12 %. Predpisanih je bilo 25.891.126 DDD oz. 34,4 DID selektivnih antagonistov adrenergičnih receptorjev beta. Najpogosteje je bil predpisan bisoprolol (C07AB07) s 494 tisoč recepti v vrednosti 5 milijonov EUR. Sledil mu je metoprolol (C07AB02) z 63,5 tisoč recepti.

Neselektivni antagonisti adrenergičnih receptorjev beta (C07AA) se glede na selektivne predpisujejo manj. V letu 2015 je bilo predpisanih 23 tisoč receptov, 869.288 DDD oz. 1,2 DID teh zdravil, od tega največ s propranololom (C07AA05), ki je bil predpisan na 19 tisoč receptih.

Med antagonisti adrenergičnih alfa in beta receptorjev (C07AG) se prepisuje le karvedilol (C07AG02) s 115,4 tisoč receptov. Število receptov se je zmanjšalo za 6 %, vrednost pa za 5 % glede na leto 2014.

Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta in drugi diuretiki (C07C) se predpisujejo v manjši meri.

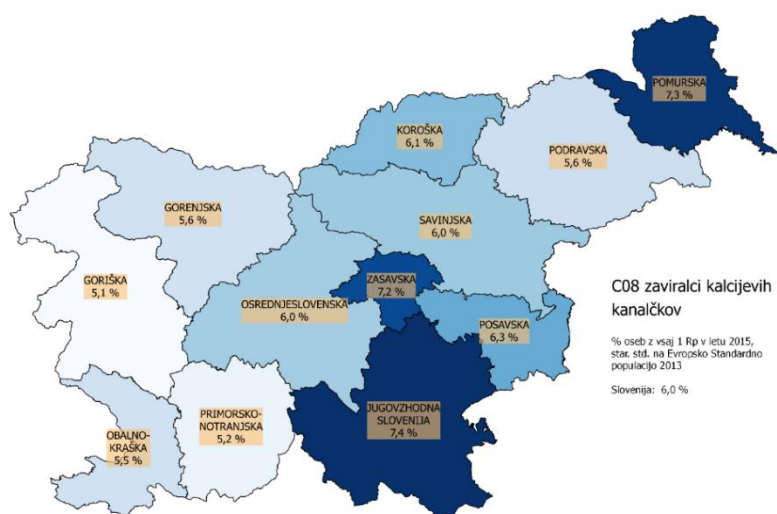
C08 Zaviralci kalcijevih kanalčkov

Število receptov se je zmanjšalo za 0,3 %, stroški za zdravila pa so se zmanjšali za 4% glede na leto 2014. Povprečna vrednost recepta z zdravili iz podskupine C08 je znašala 15 EUR.

Predpisanih je bilo 44.371.736 DDD oz. 58,9 DID zaviralcev kalcijevih kanalčkov (C08). Predpisanih je bilo 43.140.258 DDD oz. 57,3 DID selektivnih zaviralcev kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile (C08C).

Večina vseh predpisanih zdravil iz te skupine je pripadala *selektivnim zaviralcem kalcijevih kanalčkov z delovanjem na žile (C08C)*, od tega je bilo največ derivatov dihidropiridina in sicer amlodipin (C08CA01) s 152 tisoč recepti v vrednosti 1,8 milijon EUR, ter lacidipin (C08CA09) s 121 tisoč receptov v vrednosti 1,8 milijona EUR. Sledila sta lerkanidipin (C08CA13) s 79 tisoč recepti v vrednosti 884 tisoč EUR in nifedipin (C08CA05) s 42 tisoč recepti v vrednosti 1,1 milijon EUR.

Največ so zaviralce kalcijevih kanalčkov predpisovali v jugovzhodni Sloveniji in v pomurski i regiji, sledi zasavska regija. Najmanj so jih predpisovali v goriški in primorsko-notranjski regiji (slika 4.5).

Slika 4.5: Odstotek oseb, katerim je bil predpisan zaviralec kalcijevih kanalčkov v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

C09 Zdravila z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem

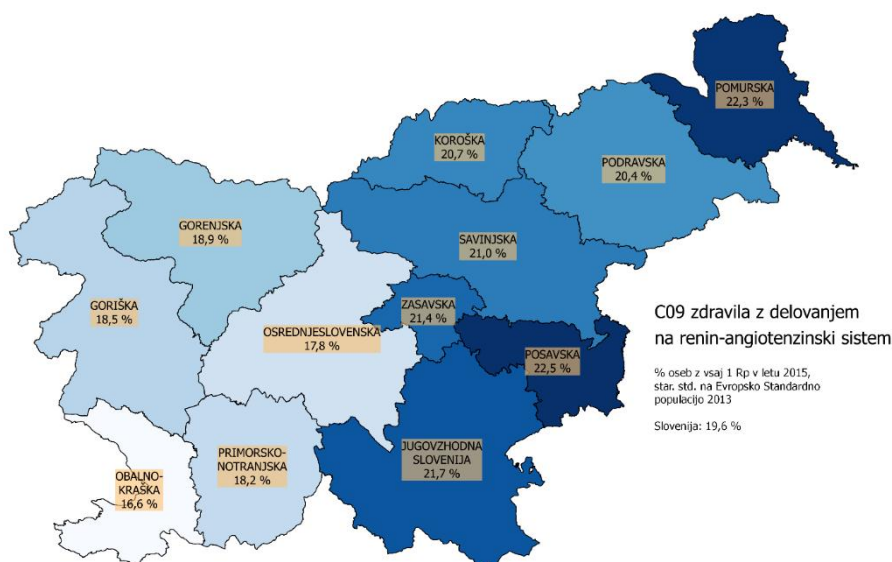
Zdravila z delovanjem na renin – angiotenzinski sistem (C09), so zavzemala največji delež, to je 37,3 % v številu receptov in 39 % delež stroškov zdravil za bolezni srca in ožilja. Predpisanih je bilo 1,7 milijonov receptov, stroški zanje pa so bili 30 milijonov EUR. Predpisanih je bilo 194.402.356 DDD oz. 258,2 DID zdravil z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem (C09).

Zaviralci angiotenzinske konvertaze (C09A in C09B) vključujejo učinkovine iz skupin C09AA, C09BA, C09BB in C09BX. Predpisanih je bilo 147.816.882 DDD in 196,3 DID zaviralcev angiotenzinske konvertaze (C09A in C09B).

Največji delež v številu in v vrednosti izdanih zdravil so zavzemala enokomponentna zdravila iz skupine zaviralcev angiotenzinske konvertaze (C09A). V letu 2015 je bilo predpisanih 105.525.492 DDD oz. 140,1 DID zdravil iz te skupine. Najpogosteje so predpisovala zdravila s perindoprilom (C09AA04) s 372,5 tisoč recepti v vrednosti 4,9 milijon EUR. Sledila so zdravila z ramiprilom (C09AA05) s 182,9 tisoč recepti v vrednosti 2,3 milijon EUR in enalaprilom (C09AA02) s 131,1 tisoč recepti v vrednosti 2,0 milijon EUR.

Antagonisti angiotenzina II vključujejo učinkovine iz skupin C09C in C09D. Predpisanih je bilo 46.501.689 DDD oz. 61,8 DID zdravil iz te skupine.

Največ zdravil z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem so predpisali v posavski regiji, sledi pomurska regija. Najmanj so jih predpisovali v obalno-kraški regiji (slika 4.6).

Slika 4.6: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana zdravila z delovanjem na renin-angiotenzinski sistem v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

C10 Zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov

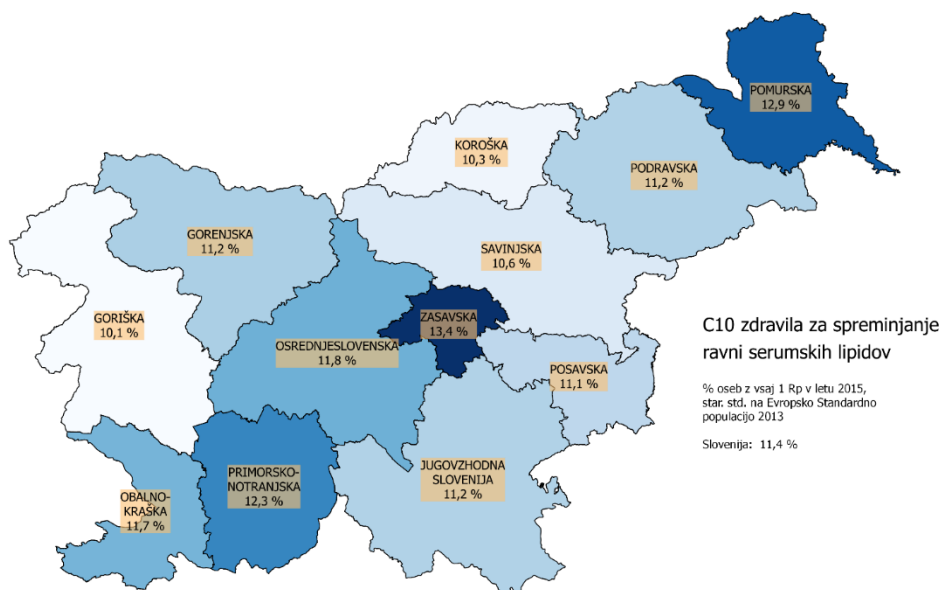
V letu 2015 se je število receptov povečalo za 3 % ob 3 % nižjih stroških. Predpisanih je bilo 845 tisoč receptov v vrednosti 14 milijonov EUR. Vrednost na en recept je znašala 17 EUR in se znižuje že peto leto zapored (od 36,27 EUR v letu 2011; 31,74 EUR v letu 2012, 29,77 EUR v letu 2013 in pa 17,47 v letu 2014).

Porabljenih je bilo 89.093.074 DDD zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov (C10AA, C10AB, C10AX, C10B), oziroma 118,3 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Znotraj podskupine zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov (enokomponentna zdravila) (C10A) so predpisovali predvsem zaviralce reduktaze HMG - CoA (C10AA). Najpogosteje je bil predpisan rosuvastatin (C10AA07) s 333 tisoč recepti v vrednosti 5,8 milijonov EUR. Sledita mu atorvastatin (C10AA05) z 288 tisoč recepti v vrednosti 4,2 milijon EUR in simvastatin (C10AA01) s 128 tisoč recepti v vrednosti 1,7 milijon EUR.

Predpisanih je bilo 22.623 receptov v vrednosti 638,3 tisoč EUR, 2.351.674 DDD oz. 3,1 DID fibratov (C10AB).

Največ so zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov predpisovali v zasavski, sledi pomurska regija. Najmanj so jih predpisovali v goriški regiji (slika 4.7).

Slika 4.7: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana zdravila za spreminjanje ravni serumskih lipidov v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

4.4 D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva

Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva so razvrščena v 11 podskupin.

Predpisanih je bilo preko 628 tisoč receptov z zdravili za zdravljenje bolezni kože in podkožnega tkiva, v vrednosti skoraj 7,9 milijonov EUR.

Število receptov s predpisanimi zdravili za bolezni kože in podkožnega tkiva se je povečalo za 2 %, za prav toliko se je povečala vrednost izdanih zdravil. Najbolj, za 19 % se je povečalo število receptov za zdravila za oskrbo ran in razjed (D03).

Povprečna vrednost predpisanih zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva na en recept je bila 13 EUR. Najvišja vrednost recepta je za zdravila s predpisanimi antipsoriatiki (D05) in je znašala 79 EUR.

Skupno je bilo predpisanih preko 30 milijonov DDD, to je 40 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ, 19 DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini kortikosteroidov – dermatikov (D07).

Tabela 4.5: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil ter število DDD in DID v skupini zdravil za bolezni kože in podkožnega tkiva, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
D - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA	628.054	102	7.935.000	102	13	304	30.608.942	40,65
D01 - ANTIMIKOTIKI ZA ZDRAVLJENJE DERMATOLOŠKIH BOLEZNI	185.123	101	1.765.936	101	10	90	6.365.950	8,45
D01A - Antimikotiki za lokalno zdravljenje	170.753	101	1.393.284	104	8	83	5.776.585	7,67
D01AC - Derivati imidazola in triazola	115.177	102	843.167	104	7	56	3.978.895	5,28
D01AE - Drugi antimikotiki za lokalno zdravljenje	55.576	99	550.117	104	10	27	1.797.690	2,39
D01B - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	14.370	105	372.652	91	26	7	589.365	0,78

D01BA - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	14.370	105	372.652	91	26	7	589.365	0,78
D02 - ZDRAVILA ZA MEHČANJE IN VAROVANJE KOŽE	13.908	116	134.797	115	10	7	1.299.150	1,73
D02A - Zdravila za mehčanje in varovanje kože	13.908	116	134.797	115	10	7	1.299.150	1,73
D02AE - Zdravila s sečnino	13.870	116	134.354	115	10	7	1.296.900	1,72
D02AF - Zdravila s salicilno kislino	8	100	206	110	26	0	0	0,00
D02AX - Druga zdravila za mehčanje in varovanje kože	30	167	237	131	8	0	2.250	0,00
D03 - ZDRAVILA ZA OSKRBO RAN IN RAZJED	3.599	119	37.657	113	10	2	1.177.105	1,56
D03A - Zdravila za oskrbo brazgotin	3.599	119	37.657	113	10	2	1.177.105	1,56
D03AX - Druga zdravila za oskrbo brazgotin	3.599	119	37.657	113	10	2	1.177.105	1,56
D04 - ANTIPRURITIKI Z ANTIHISTAMINIKI, ANESTETIKI ITD.	839	96	8.103	99	10	0	25.680	0,03
D04A - Antipruritik z antihistaminiki, anestetiki itd.	839	96	8.103	99	10	0	25.680	0,03
D04AA - Antihistaminiki za lokalno zdravljenje	839	97	8.103	99	10	0	25.680	0,03
D05 - ANTIPSORIATIKI	17.226	103	1.366.888	100	79	8	2.167.761	2,88
D05A - Antipsoriatiki za lokalno zdravljenje	16.263	102	1.323.008	101	81	8	2.137.440	2,84
D05AX - Drugi antipsoriatiki za lokalno zdravljenje	16.263	102	1.323.008	101	81	8	2.137.440	2,84
D05B - Antipsoriatiki za sistemsko zdravljenje	963	112	43.880	69	46	0	30.321	0,04
D05BB - Retinoidi za zdravljenje psoriaze	963	112	43.880	69	46	0	30.321	0,04
D06 - ANTIKOTIKI IN KEMOTERAPEVTIKI ZA UPORABO V DERMATOLOGIJI	84.814	106	861.223	107	10	41	1.751.867	2,33
D06A - Antibiotiki za lokalno zdravljenje	58.292	107	408.570	108	7	28	980.180	1,30
D06AX - Drugi antibiotiki za lokalno zdravljenje	58.292	107	408.570	108	7	28	980.180	1,30
D06B - Kemoterapevtiki za lokalno zdravljenje	26.522	104	452.653	106	17	13	771.687	1,02
D06BA - Sulfonamidi	3.673	97	31.610	110	9	2	230.150	0,31
D06BB - Protivirusna zdravila	11.462	108	271.154	98	24	6	152.416	0,20
D06BX - Drugi kemoterapevtiki	11.387	102	149.890	123	13	6	389.121	0,52
D07 - KORTIKOSTEROIDI - DERMATIKI	252.847	101	2.167.833	97	9	123	14.379.870	19,10
D07A - Kortikosteroidi, enokomponentna zdravila	186.392	102	1.655.723	96	9	90	9.609.095	12,76
II) D07AB - Kortikosteroidi z zmernim učinkom (skupina II)	49.927	104	366.763	117	7	24	2.097.870	2,79
III) D07AC - Kortikosteroidi z močnim učinkom (skupina III)	136.465	101	1.288.960	92	9	66	7.511.225	9,97
D07C - Kortikosteroidi v kombinaciji z antibiotiki	26.188	102	186.783	104	7	13	472.275	0,63
D07CC - Kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki	26.188	102	186.783	104	7	13	472.275	0,63
D07X - Kortikosteroidi, druge kombinacije	40.267	98	325.327	98	8	20	4.298.500	5,71
D07XC - Kortikosteroidi z močnim učinkom, druge kombinacije	40.267	98	325.327	98	8	20	4.298.500	5,71
D08 - ANTISEPTIKI IN DEZINFICIENSI	243	98	1.196	102	5	0	25.520	0,03
D08A - Antiseptiki in dezinficiens	243	98	1.196	102	5	0	25.520	0,03
D08AC - Bigvanidi in amidini	1		30		30	0	0	0,00
D08AG - Jodova zdravila	188	98	907	97	5	0	18.800	0,02
D08AX - Drugi antiseptiki in dezinficiens	54	96	260	108	5	0	6.720	0,01
D09 - ZDRAVILNE OBVEZE	501	86	2.292	85	5	0	22.485	0,03
D09A - Zdravilne obveze	501	86	2.292	85	5	0	22.485	0,03
D09AB - Cinkovi povoji	501	86	2.292	85	5	0	22.485	0,03
D10 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE AKEN	49.944	97	726.112	94	15	24	2.590.820	3,44
D10A - Zdravila za lokalno zdravljenje aken	43.432	97	553.111	99	13	21	2.414.760	3,21
D10AD - Retinoidi za lokalno zdravljenje aken	8.912	93	95.966	96	11	4	427.620	0,57
D10AF - Protimikrobne učinkovine za zdravljenje aken	22.001	100	245.368	103	11	11	1.217.730	1,62
D10AX - Druga zdravila za lokalno zdravljenje aken	12.519	94	211.777	97	17	6	769.410	1,02
D10B - Zdravila za sistemsko zdravljenje aken	6.512	99	173.001	80	27	3	176.060	0,23
D10BA - Retinoidi za zdravljenje aken	6.512	99	173.001	80	27	3	176.060	0,23
D11 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOŽE IN PODKOŽNEGA TKIVA	19.008	104	862.950	125	45	9	802.664	1,07
D11A - Druga zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	19.008	104	862.950	125	45	9	802.664	1,07
D11AH - Učinkovine za zdravljenje dermatitisa, razen kortikosteroidov	17.110	104	762.900	128	45	8	695.370	0,92
D11AX - Druga dermatološka zdravila	1.603	102	98.370	101	61	1	54.994	0,07

D01 Antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni

Recepti s predpisanimi antimikotiki za zdravljenje dermatoloških bolezni so predstavljali skoraj 30 % delež receptov in 22,2 % delež stroškov za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva. Glede na leto 2014 se je število receptov povečalo za 1 %, za enak procent se je povečala tudi vrednost receptov (1%). Veliko antimikotikov za lokalno zdravljenje, ki predstavljajo večino izdanih zdravil iz te skupine, ima režim izdaje brez recepta, zato je prikazana poraba nižja od dejanske.

Od antimikotikov za lokalno zdravljenje, ki vsebujejo imidazolove in triazolove derivate (D01AC) so bila najpogosteje predpisana zdravila z klotrimazolom (D01AC01) – 79,3 tisoč receptov z vrednostjo predpisanih zdravil 568 tisoč EUR. Skupno je bilo predpisanih 3.978.895 DDD oz. 5,3 DID imidazolovih in triazolovih derivatov.

Od zdravil ki vsebujejo druge antimikotike za lokalno zdravljenje (D01AE) je bil v največjem deležu predpisan terbinafin (D01AE15) na 55 tisoč receptih z vrednostjo predpisanih zdravil 544 tisoč EUR.

D05 Antipsoriatiki

Število receptov s predpisanimi antipsoriatiki je sorazmerno majhno. V letu 2014 je bilo predpisanih 17,2 tisoč receptov. Predpisanih je bilo 2.167.761 DDD oz. 2,9 DID antipsoriatikov.

Primerjalno z letom 2014 se je število receptov povečalo za 3 %, vrednost pa je ostala enaka.

Iz te skupine so zdravniki predpisovali kalcipotriol (D05AX02) s 508 recepti v vrednosti 30,9 tisoč EUR, zdravila, ki vsebujejo kombinacije s kalcipotriolom (D05AX52) s 16 tisoč receptov v vrednosti 1,3 milijon EUR in acitretin (D05BB02) z 963 recepti v vrednosti 44 tisoč EUR.

D06 Antibiotiki in kemoterapevtiki za uporabo v dermatologiji

V letu 2015 se je število receptov s predpisanimi zdravili iz podskupine D06 povečalo za 6 % glede na leto poprej, stroški pa so se povečali za 7 %. Predpisanih je bilo skoraj 85 tisoč receptov, od tega 58 tisoč z antibiotiki za lokalno zdravljenje in 26,5 tisoč receptov za kemoterapevtike za lokalno zdravljenje.

Predpisanih je bilo 980.180 DDD oz. 1,3 DID antibiotikov za lokalno zdravljenje (D06A). Število receptov z antibiotiki za lokalno zdravljenje (D06A) je v letu 2015 znašalo: z gentamicinom (D06AX07) 25,3 tisoč receptov, fusidno kislino (D06AX01) 22,5 tisoč receptov, mupirocinom (D06AX09) skoraj 8 tisoč receptov.

Predpisanih je bilo 771.687 DDD oz. 1,0 DID kemoterapevtikov za lokalno zdravljenje (D06B). Največ, skoraj 11 tisoč receptov, je bilo predpisanih z metronidazolom (D06BX01), sledijo z 8 tisoč receptov aciklovir (D06BB03), s 3,7 tisoč receptov srebrov sulfadiazinat (D06BA01) in s 2,8 tisoč receptov imikvimod (D06BB10).

D07 Kortikosteroidi – dermatiki

Največji delež, preko 40 % predpisanih receptov je pripadal kortikosteroidom – dermatikom. Tudi vrednostno je podskupina D07 s 27,3 % zavzemala največji delež stroškov za zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva.

Glede na leto 2014 je bilo izdanih za 1 % več receptov, vrednost izdanih zdravil pa se je zmanjšala za skoraj 3%. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi kortikosteroidi – dermatiki je znašala 9 EUR, podobno kot leta 2014.

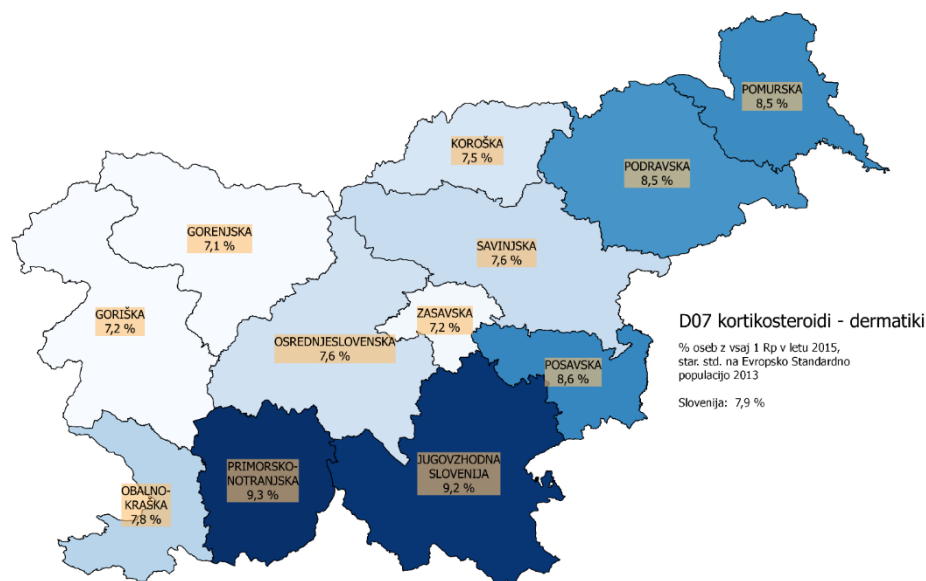
Največji delež števila receptov in stroškov je pripadal enokomponentnim zdravilom, med njimi so največji delež zavzemale kortikosteroidi z močnim učinkom (skupina III) (D07AC). Predpisanih je bilo 7.511.225 DDD oz. 10,0 DID zdravil skupine D07AC.

Iz te podskupine so se najpogosteje predpisovala zdravila z mometazonom (D07AC13) s 64,5 tisoč recepti in z metilprednizolonaceponatom (D07AC14) s 40,5 tisoč recepti. Sledili so kortikosteroidi z zmernim učinkom (skupina II) (D07AB), od tega največ zdravila z hidrokortizonbutiratom (D07AB02), predpisanim na 32,9 tisoč receptih.

V kombiniranih zdravilih s kortikosteroidi z močnim učinkom v kombinaciji z antibiotiki (D07CC) so vsa predpisana zdravila vsebovala betametazon in antibiotike (D07CC01) s 25,6 tisoč recepti, 450.225 DDD oz. 0,6 DID.

Med zdravili ki so vsebovala kortikosteroide v kombinaciji z drugimi učinkovinami (D07X), so vsa predpisana zdravila vsebovala betametazon (D07XC01) s 40,3 tisoč recepti, 4.298.500 DDD oz. 5,7 DID.

Največ so kortikosteroide – dermatike predpisovali v primorsko-notranjski regiji, sledi jugovzhodna Slovenija. Najmanj so jih predpisovali v gorenjski regiji, sledita pa goriška in zasavska regija (slika 4.8).

Slika 4.8: Odstotek oseb, katerim so bila predpisani kortikosteroidi-dermatiki v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

D10 Zdravila za zdravljenje aken

Število izdanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje aken (D10A) se je glede na preteklo leto zmanjšalo za skoraj 3 %, stroški zdravil za sistemsko zdravljenje aken (D10B) pa so se znižali za 6% v primerjavi z letom poprej.

V letu 2015 je bilo največ izdanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje aken s klindamicinom (D10AF01) na 21,2 tisoč receptih, sledila so zdravila z azelainsko kislino (D10AX03) na 10,3 tisoč receptih. Skupno je bilo predpisanih 2.414.760 DDD oz. 3,2 DID zdravil za lokalno zdravljenje aken.

Vsa zdravila za sistemsko zdravljenje aken so vsebovala izotretinoin (D10BA01) s 6,5 tisoč recepti.

4.5 G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni

Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni so razvrščeni v 4 podskupine.

Za bolezni sečil in spolovil ter spolne hormone je bilo glede na leto 2014 izdanih za 3 % manj receptov s povprečno vrednostjo predpisanih zdravil na en recept 26 EUR.

Predpisanih je bilo 55.804848 DDD, to je 74,11 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini spolnih hormonov in zdravil za uravnavanje delovanja spolovil ter zdravil za bolezni sečil (G03).

Tabela 4.6: Število predpisanih receptov, vrednost ter število porabljenih DDD in DID za zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
G - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL IN SPOLOVIL TER SPOLNI HORMONI	858.732	97	22.631.845	95	26	416	55.804.848	74,11
G01 - GINEKOLOŠKA PROTIMIKROBNA ZDRAVILA IN ANTISEPTIKI	83.883	98	764.375	96	9	41	869.896	1,16
G01A - Protimikrobna zdravila in antiseptiki brez kombinacij s kortikosteroidi	83.883	98	764.375	96	9	41	869.896	1,16
G01AA - Antibiotiki	13.444	86	167.724	84	12	7	116.840	0,16
G01AD - Organske kisline	13.274	116	105.545	114	8	6	131.670	0,17
G01AF - Derivati imidazola	53.068	98	454.699	98	9	26	560.052	0,74
G01AX - Druge protimikrobne učinkovine in antiseptiki	4.097	99	36.406	97	9	2	61.334	0,08
G02 - DRUGA GINEKOLOŠKA ZDRAVILA	26.834	75	789.718	41	29	13	2.357.074	3,13
G02B - Lokalni kontraceptivi	25.542	74	760.863	40	30	12	2.296.901	3,05
G02BA - Intrauterini kontraceptivi (maternični vložki)	175	2	17.843	2	102	0	196.005	0,26
G02BB - Intravaginalni kontraceptivi	25.367	106	743.021	102	29	12	2.100.896	2,79
G02C - Druga ginekološka zdravila	1.292	94	28.855	86	22	1	60.173	0,08
G02CB - Zaviralci prolaktina	1.283	94	28.685	86	22	1	59.843	0,08
G03 - SPOLNI HORMONI IN ZDRAVILA ZA URAVNAVANJE DELOVANJA SPOLOVIL	373.551	94	7.678.712	95	21	181	27.635.967	36,70
G03A - Hormonski sistemski kontraceptivi	264.571	94	4.820.832	96	18	128	21.814.104	28,97
G03AA - Progestogeni in estrogeni, enofazna zdravila	216.569	91	3.653.924	93	17	105	17.832.948	23,68
G03AB - Progestogeni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila	15.796	97	470.838	105	30	8	1.305.612	1,73
G03AC - Progestogeni	32.093	108	694.291	107	22	16	2.675.428	3,55
G03AD - Urgentni kontraceptivi	113	83	1.779	88	16	0	116	0,00
G03B - Androgeni	4.219	105	443.010	101	105	2	280.408	0,37
G03BA - Derivati 3-oksoandrost-4-ena	4.219	105	443.010	101	105	2	280.408	0,37
G03C - Estrogeni	29.051	93	507.519	64	17	14	914.004	1,21
G03CA - Naravni in polsintezni estrogeni, enokomponentna zdravila	26.846	94	399.496	60	15	13	735.168	0,98
G03CX - Drugi estrogeni	2.205	89	108.023	82	49	1	178.836	0,24
G03D - Progestogeni	43.996	105	677.379	109	15	21	2.012.337	2,67

G03DA - Derivati pregnena	10.741	117	285.274	115	27	5	660.765	0,88
G03DB - Derivati pregnadiena	10.844	107	275.931	108	25	5	629.722	0,84
G03DC - Derivati estrena	22.411	99	116.173	96	5	11	721.850	0,96
G03F - Progestogeni v kombinaciji z estrogeni	17.219	91	260.949	83	15	8	1.396.416	1,85
G03FA - Progestogeni in estrogeni, kombinacije	9.674	90	208.687	86	22	5	794.892	1,06
G03FB - Progestogeni in estrogeni, dvo- ali trifazna zdravila	7.545	92	52.262	71	7	4	601.524	0,80
G03G - Gonadotropni hormoni in drugi spodbujevalci ovulacije	2.455	90	136.238	84	55	1	145.482	0,19
G03GA - Gonadotropni hormoni	427	86	83.713	78	196	0	14.871	0,02
G03GB - Sintezni spodbujevalci ovulacije	2.028	91	52.525	96	26	1	130.611	0,17
G03H - Antiandrogeni	9.679	81	451.223	97	47	5	943.716	1,25
G03HA - Antiandrogeni, enokomponentna zdravila	2.412	92	331.366	96	137	1	326.400	0,43
G03HB - Antiandrogeni in estrogeni	7.267	78	119.857	98	16	4	617.316	0,82
G03X - Drugi spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil	2.361	98	381.563	128	162	1	129.500	0,17
G03XB - Modulatorji progesteronskega receptorja	906	183	294.041	180	325	0	10.444	0,01
G03XC - Selektivni modulatorji estrogenskega receptorja	1.455	76	87.522	64	60	1	119.056	0,16
G04 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI SEČIL	374.464	103	13.399.039	104	36	182	24.941.911	33,12
G04B - Zdravila za bolezni sečil	132.549	105	6.548.038	110	49	64	4.731.533	6,28
G04BC - Topila za konkremente	837	105	9.746	106	12	0	11.208	0,01
G04BD - Zdravila za zdravljenje povečane pogostosti uriniranja in inkontinence	98.743	104	4.209.322	116	43	48	4.345.083	5,77
G04BE - Zdravila za zdravljenje erektilne disfunkcije	32.769	106	2.325.622	102	71	16	373.797	0,50
G04BX - Drugi urologiki	200	870	3.349	1.030	17	0	1.445	0,00
G04C - Zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate	241.915	102	6.851.002	98	28	117	20.210.378	26,84
G04CA - Antagonisti adrenergičnih receptorjev alfa	167.494	102	4.744.545	99	28	81	14.094.072	18,72
G04CB - Zviralci testosteron-5-alfa reduktaze	74.362	100	2.104.138	94	28	36	6.111.236	8,12

G01 Ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki

Ginekološka protimikrobna zdravila in antiseptiki so v letu 2015 zavzemala 9,7 % delež v številu receptov in 3,3 % delež vrednosti zdravil iz skupine G, od tega so bila vsa antimikrobna zdravila in antiseptiki brez kombinacij s kortikosteroidi (G01A). Večinoma so bili derivati imidazola (G01AF), ki jih je bilo predpisanih 560.052 DDD oz. 0,7 DID. Predpisani derivati imidazola so bila zdravila s klotrimazolom (G01AF02) na 34 tisoč receptih in z mikonazolom (G01AF04) na 19 tisoč receptih. Sledili so antibiotiki (G01AA), vsa zdravila so vsebovala klindamicin (G01AA10) s 13,4 tisoč recepti.

Klotrimazol v obliki zdravil za vaginalno uporabo, se izdaja v lekarnah tudi brez zdravniškega recepta, zato je prikazana poraba nižja od celotne porabe.

G02 Druga ginekološka zdravila

Število receptov za druga ginekološka zdravila se je zmanjšalo za 25 % glede na leto 2014, vrednost izdanih zdravil pa se je zmanjšala za 59 %. Povprečna vrednost zdravil predpisanih na en recept je bila 29 EUR, leto poprej pa 54 eur.

Iz te skupine so bili predpisani vaginalni obročki s progestogenom in estrogenom (G02BB01) na 25 tisoč receptih v vrednosti 743 tisoč EUR. Sledil je bromokriptin (G02CB01) na 1,3 tisoč receptih v vrednosti skoraj 29 tisoč EUR.

G03 Spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil

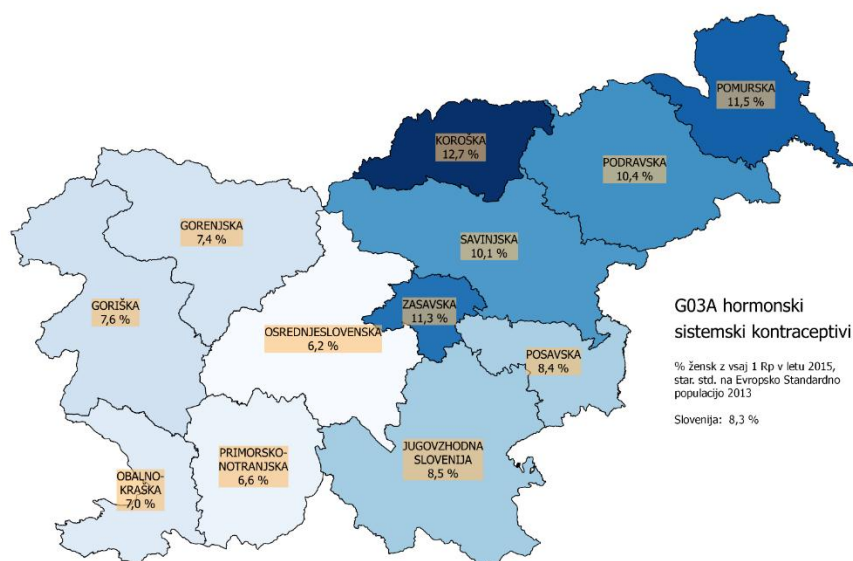
Spolni hormoni in zdravila za uravnavanje delovanja spolovil so zavzemali 43,5 % delež števila receptov in 34 % delež vrednosti zdravil. V letu 2015 je bilo predpisanih 6 % manj receptov s 5 % nižjo vrednostjo predpisanih zdravil.

Največji, skoraj 71 % delež v številu izdanih receptov so predstavljali *hormonski sistemski kontraceptivi (G03A)*. Število receptov se je zmanjšalo za 6 %, vrednost izdanih zdravil pa se je zmanjšala za 4 %. Predpisanih je bilo 21.814.104 DDD oz. 29,0 DID hormonskih sistemskih kontraceptivov.

Največ so hormonske sistemske kontraceptive predpisovali v koroški regiji, sledi pomurska regija. Najmanj so jih predpisovali v osrednjeslovenski regiji, sledita primorsko-notranjska in oblano-kraška regija (slika 4.9).

Najpogosteje predpisani hormonski sistemski kontraceptivi so bila enofazna zdravila, ki so vsebovala gestagen in estrogen (G03AA), in sicer na 216,6 tisoč receptih. Receptov z dvo- ali tri- faznimi zdravili z gestagenom in estrogenom (G03AB) je bilo 15,8 tisoč, samo z gestagenom (G03AC) pa 32,1 tisoč.

Največ je bilo zdravil s kombinacijo drospirenona in estrogena (G03AA12) s 108 tisoč recepti v vrednosti 2,3 milijona EUR. Sledila so zdravila s kombinacijo gestodena in estrogena (G03AA10) na 70 tisoč receptih v vrednosti 823 tisoč EUR.

Slika 4.9: Odstotek žensk, katerim so bili predpisani hormonski sistemski kontraceptivi v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

Recepti z *estrogeni (G03C)* so vsebovali zdravila z estradiolom (G03CA03) s 26,3 tisoč recepti, z estriolom (G03CA04) z 10 recepti in s tibolonom (G03CX01) z 2,2 tisoč recepti. Predpisanih je bilo skupno 914.004 DDD oz. 1,2 DID estrogenov. Glede na leto 2014 se je število receptov zmanjšalo za 7 %, prav tako se je zmanjšala vrednost receptov za 36 %. Največ se je v primerjavi z letom 2014 zmanjšalo število receptov s predpisanim estriolom in sicer za 99%.

Število in vrednost receptov s predpisanimi *gestageni (G03D)* sta se povečali za 5 % odnosno vrednost za 9 %. Predpisanih je bilo 2.012.337 DDD oz. 2,7 DID gestagenov. Glavna učinkovina

v številu predpisanih receptov je bila s 18,2 tisoč recepti noretisteron (G03DC02), sledil je didrogesteron (G03DB01) z 9,9 tisoč recepti.

Pri zdravilih z *gestageni v kombinaciji z estrogeni (G03F)* je prišlo do 9 % znižanja v številu receptov ob sočasnem 17 % znižanju stroškov. Predpisanih je bilo 1.396.416 DDD oz. 1,85 DID gestagenov v kombinaciji z estrogeni. Najpogosteje predpisana zdravila iz te skupine so vsebovala noretisteron in estrogen (G03FA01) na 5,5 tisoč receptih.

Z leti se znižuje število receptov s predpisanimi zdravili iz skupine antiandrogenov (G03H). Tudi v letu 2015 je bilo glede na prejšnje leto znižanje v številu receptov 19 % in vrednostno za 3 %. Predpisanih je bilo 943.716 DDD oz. 1,25 DID antiandrogenov. Glavnino receptov iz te skupine so predstavljali recepti z zdravili, ki so vsebovala kombinacijo ciproterona in estrogena (G03HB01) z 7,3 tisoč recepti, na ostalih receptih iz te skupine je bil predpisan ciproteron (G03HA01), in sicer na 2,4 tisoč receptih.

G04 Zdravila za bolezni sečil

Zdravila za bolezni sečil predstavljajo 43,6 % delež v številu receptov in več kot 59 % delež vrednosti zdravil za bolezni sečil in spolovil ter spolnih hormonov. V letu 2015 je bilo v primerjavi z letom 2014 predpisanih za 3 % več receptov, ob 4 % višji vrednosti. Povprečna vrednost recepta je bila 36 EUR.

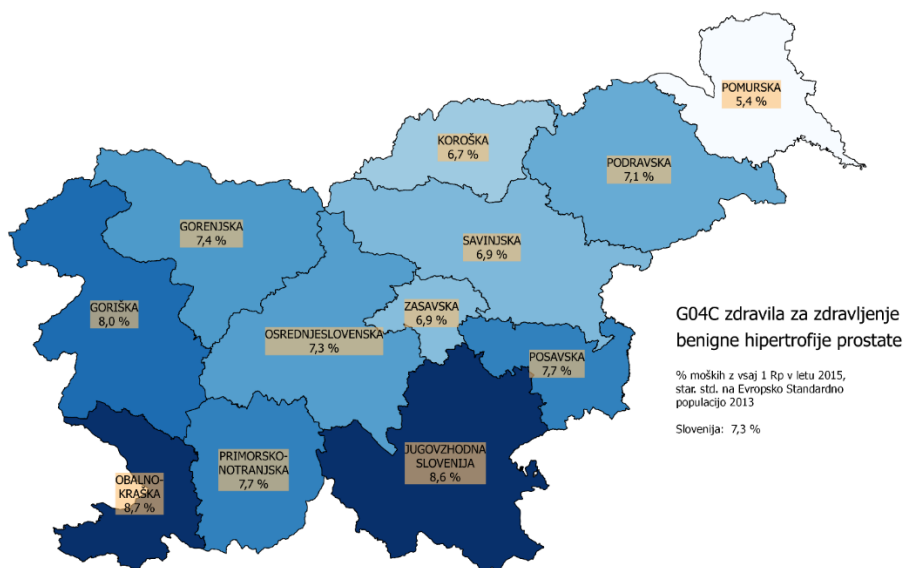
Največ predpisanih zdravil iz podskupine drugih zdravil za bolezni sečil, ki vsebujejo spazmolitike (G04B) je bilo s tropsijem (G04BD09) s 53,2 tisoč recepti in solifenacinom (G04BD08) s 17,0 tisoč recepti.

V skupini zdravil za zdravljenje erektilne disfunkcije (G04BE) je bil najpogosteje predpisan sildenafil (G04BE03) na 20 tisoč receptih.

Zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate (G04C) so predstavljala skoraj 65 % delež v številu receptov in 51 % delež stroškov podskupine G04. V letu 2015 se je povečalo število receptov za 2 %, vrednost izdanih receptov pa se je znižala za 2 %. Predpisanih je bilo 20.210.378 DDD oz. 26,8 DID zdravil za zdravljenje benigne hipertrofije prostate.

Najpogosteje je bil predpisan tamsulozin (G04CA02) na 104,5 tisoč receptih, sledi finasterid (G04CB01) na 55,6 tisoč receptih. Sledijo kombinacija tamsulozin in dutasterid (G04CA52) na 44 tisoč receptih, terazosin (G04CA03) na 20 tisoč receptih in dutasterid (G04CB02) na 18,6 tisoč receptih. Zdravila s tamsulozinom so predstavljala 12,2 % števila receptov in 6,3 % delež stroškov za vsa zdravila skupine G.

Največ so zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate predpisovali v obalno-kraški regiji, sledi jugovzhodna Slovenija. Najmanj so jih predpisovali v pomurski regiji (slika 4.10).

Slika 4.10: Odstotek moških, katerim so bili predpisana zdravila za zdravljenje benigne hipertrofije prostate v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

4.6 H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in insulinov

Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in insulinov so razvrščena v 5 podskupin.

V letu 2015 se je število predpisanih zdravil na recept iz skupine H povečalo za 7 %, vrednost predpisanih zdravil pa za 7 % glede na leto 2014.

Največji delež (80,8 %) števila receptov skupine H je pripadal zdravilom za bolezni ščitnice (H03), medtem ko je tej podskupini pripadal le 20,8 % vrednostni delež. Največji vrednostni delež (51,3 %) je, kljub nizkemu številu predpisanih receptov, pripadal zdravilom iz podskupine H01 – hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine.

Povprečna vrednost na en recept z zdravili iz skupine H je sicer znašala 26 EUR, z odstopanji pri podskupinah H01 (484 EUR) in H05 (407 EUR).

Predpisanih je bilo 17.695.818 DDD, to je 23,50 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za bolezni ščitnice (H03).

Tabela 4.7: Število predpisanih receptov, vrednosti ter porabljenih DDD in DID za hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – razen spolnih hormonov in insulinov, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 Rp	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
H - HORMONSKA ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE - RAZEN SPOLNIH HORMONOV IN INSULINOV	385.844	107	9.914.303	107	26	187	17.695.818	23,50
H01 - HIPOFIZNI IN HIPOTALAMIČNI HORMONI TER SORODNE UČINKOVINE	10.502	111	5.087.760	111	484	5	393.939	0,52
H01A - Hormoni prednjega režnja hipofize in sorodne učinkovine	1.673	142	2.259.386	110	1.350	1	134.489	0,18
H01AC - Somatotropin in njegovi agonisti	1.577	144	1.848.572	116	1.172	1	128.339	0,17
H01AX - Drugi hormoni prednjega režnja hipofize in sorodne učinkovine	96	119	410.813	89	4.279	0	6.150	0,01
H01B - Hormoni zadnjega režnja hipofize	7.338	102	548.992	100	75	4	203.017	0,27

H01BA - Vazopresin in sorodne učinkovine	5.174	101	534.096	99	103	3	167.257	0,22
H01BB - Oksitocin in analogi	2.164	105	14.896	129	7	1	35.760	0,05
H01C - Hipotalamični hormoni	1.491	131	2.279.383	115	1.529	1	56.432	0,07
H01CB - Somatostatini in analogi	1.262	156	2.259.099	116	1.790	1	55.909	0,07
H01CC - Antagonisti gonadotropin sproščajočih hormonov	229	69	20.284	73	89	0	523	0,00
H02 - KORTIKOSTEROIDI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	57.556	105	895.978	90	16	28	4.185.841	5,56
H02A - Kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje, enokomponentna zdravila	57.556	105	895.978	90	16	28	4.185.841	5,56
H02AB - Glukokortikoidi	57.556	105	895.978	90	16	28	4.185.841	5,56
H03 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ŠČITNICE	311.955	107	2.064.223	107	7	151	12.925.228	17,16
H03A - Zdravila za zdravljenje hipotiroze	305.419	107	1.970.278	107	6	148	12.435.008	16,51
H03AA - Ščitnični hormoni	305.419	107	1.970.278	107	6	148	12.435.008	16,51
H03B - Zdravila za zdravljenje hipertiroze (tirostatiki)	6.536	106	93.945	105	14	3	490.220	0,65
H03BA - Tiouracili	558	97	21.715	91	39	0	22.850	0,03
H03BB - Derivati imidazola z žveplom	5.978	107	72.231	110	12	3	467.370	0,62
H04 - HORMONI TREBUŠNE SLINAVKE	1.324	100	31.360	99	24	1	1.809	0,00
H04A - Glikogenolizni hormoni	1.324	100	31.360	99	24	1	1.809	0,00
H04AA - Glikogenolizni hormoni	1.324	100	31.360	99	24	1	1.809	0,00
H05 - ZDRAVILA ZA URAVNAVANJE HOMEOSTAZE KALCIJA	4.507	117	1.834.981	105	407	2	189.002	0,25
H05A - Obščitnični hormoni in analogi	427	109	412.976	105	967	0	38.790	0,05
H05AA - Obščitnični hormoni in analogi	427	109	412.976	105	967	0	38.790	0,05
H05B - Paratiroidee zavirajoče učinkovine	4.080	118	1.422.005	104	349	2	150.212	0,20
H05BA - Zdravila s kalcitoninom	4		82		20	0	20	0,00
H05BX - Druge paratiroidee zavirajoče učinkovine	4.076	118	1.421.923	104	349	2	150.192	0,20

H01 Hipofizni in hipotalamični hormoni ter sorodne učinkovine

Predpisovanje hipofiznih in hipotalamičnih hormonov je v letu 2015 naraslo za 11 % v primerjavi z letom poprej, za enak odstotek (11 %) je narasel tudi delež stroškov za ta zdravila. Predvsem se predpisujejo hormoni zadnjega režnja hipofize (H01B), kot sta dezmopresin (H01BA02) na pet tisoč receptih in oksitocin (H01BB02) na dva tisoč receptih. Manj se predpisujejo hormoni prednjega režnja (H01A), med katerimi se je največ predpisoval somatotropin (H01AC01) s tisoč šesto recepti.

Predpisanih je bilo 134.489 DDD oz. 0,2 DID hormonov prednjega in 203.017 DDD oz. 0,3 DID hormonov zadnjega režnja hipofize.

H02 Kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje

Celotno porabo zdravil iz te podskupine predstavljajo enokomponentna zdravila kortikosteroidov za sistemsko zdravljenje, in sicer zdravila z glukokortikoidi (H02AB). Povprečna vrednost enega recepta s predpisanimi zdravili iz podskupine H02 je bila 16 EUR. Primerjava glede na leto 2014 kaže na skoraj 5 % povečanje števila receptov ob skoraj 10 % manjših stroških.

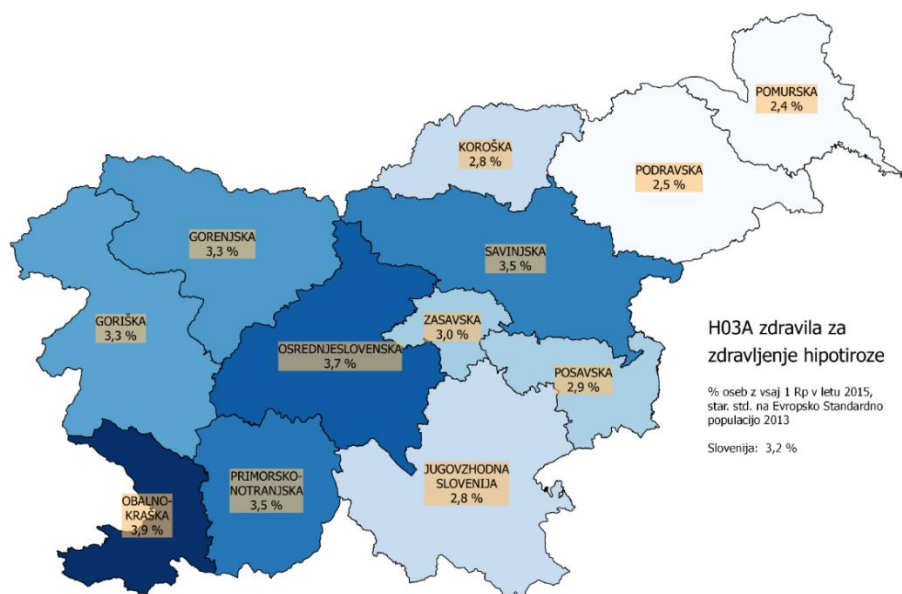
Predpisanih je bilo 4.185.841 DDD oz. 5,56 DID glukokortikoidov. Med kortikosteroidi za sistemsko zdravljenje se je največ predpisoval metilprednizolon (H02AB04) na 49,9 tisoč receptih v vrednosti 529 tisoč EUR. Sledi mu hidrokortizon (H02AB09) s 7,5 tisoč recepti v vrednosti 365,2 tisoč EUR.

H03 Zdravila za bolezni ščitnice

Povprečna vrednost enega recepta iz podskupine H03 je sorazmerno nizka in je bila 7 EUR. Glede na leto 2014 so zdravniki predpisali 7 % več receptov, za enak odstotek so narasli tudi stroški.

Od zdravil za boleznj ščitnice je v letu 2015 daleč največji delež števila receptov in stroškov pripadal zdravilom za zdravljenje hipotiroze (H03A). Vsa zdravila so vsebovala natrijev levotiroksinat (H03AA01), ki je bil predpisan na 286 tisoč receptih in je predstavljal 97,9 % delež receptov v podskupini H03 oziroma 79,2 % v skupini H. Stroškovno je to pomenilo skoraj 2,0 milijon EUR oziroma 19,9 % vrednostni delež zdravil iz skupine H. Predpisanega je bilo 12.435.008 DDD oz. 16,5 DID natrijevega levotiroksinata.

Največ so natrijev levotiroksinat predpisovali v obalno-kraški regiji, sledi osrednjeslovenska regija. Najmanj so ga predpisovali v pomurski in podravski regiji (slika 4.11).

Slika 4.11: Odstotek oseb, katerim so bili predpisana zdravila za zdravljenje hipotiroze v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

Predpisanih je bilo 490.220 DDD oz. 0,65 DID zdravil za zdravljenje hipertiroze (H03B).

H04 Hormoni trebušne slinavke

Izdanih je bilo 1324 receptov za hormone trebušne slinavke, od tega vse za glukagon (H04AA01), ki spada v skupino glikogenolizni hormoni (H04A). V letu 2015 se je glede na leto 2014 število receptov stalo enako, stroški pa so se zmanjšali za 1 %. Predpisanega je bilo 1809 DDD glukagona.

H05 Zdravila za uravnavanje homeostaze kalcija

Za uravnavanje homeostaze kalcija so se predpisovala predvsem zdravila s paratiroideo zavirajočimi učinkovinami (H05B). Glede na leto poprej se je povečalo število receptov za 17 % in stroški za 5 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 407 EUR. Zdravila so vsebovala cinakalcet (H05BX01) na 2,5 tisoč receptih ter parikalcitol (H05BX02) na 1,6 tisoč receptih. Predpisanih je bilo 150.212 DDD oz. 0,2 DID paratiroideo zavirajočih hormonov.

Skupina občitničnih hormonov in analogov (H05A) je bila zastopana samo s teriparatidom (H05AA02), ki je bil predpisan na 427 receptih v vrednosti 412,976 tisoč EUR. Predpisanega je bilo 38.790 DDD teriparatida.

4.7 J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij

Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij so razvrščena v sedem podskupin.

Število receptov s predpisanimi zdravili za sistemsko zdravljenje infekcij se je v letu 2015 zvišalo za 2 %, stroški za zdravila so se zvišali za 34 %.

Povprečna vrednost zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij na en recept je bil 23 EUR, izstopa vrednost receptov s predpisanimi zdravili za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij (J05), ki je znašala 408EUR. Kljub 2,9 % deležu receptov so ta zdravila predstavljala 51,4 % delež vrednosti receptov skupine J.

Predpisanih je bilo 12.087.031 DDD, to je 16,05 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01).

Iz skupine imunskih serumov in imunoglobulinov (J06) je bilo predpisanih 17 receptov.

Tabela 4.8: Število predpisanih receptov, porabljenih DDD, DID ter zdravil za sistemsko zdravljenje infekcij, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
J - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE INFEKCIJ	1.140.984	102	26.595.060	134	23	553	12.087.031	16,05
J01 - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE BAKTERIJSKIH INFEKCIJ	1.081.850	102	11.400.110	102	11	524	11.224.844	14,91
J01A - Tetraciklini	9.949	98	77.408	93	8	5	357.854	0,48
J01AA - Tetraciklini	9.949	98	77.408	93	8	5	357.854	0,48
J01C - Betalaktamski antibiotiki, penicilini	645.795	101	6.814.649	104	11	313	7.488.331	9,94
J01CA - Širokospektralni penicilini	222.527	100	1.529.599	100	7	108	2.596.067	3,45
J01CE - Penicilini, občutljivi na laktamaze beta	121.421	103	1.674.351	105	14	59	1.451.363	1,93
J01CF - Antistafilokocni penicilini (proti laktamazam beta odporni penicilini)	11.773	101	160.372	103	14	6	75.781	0,10
J01CR - Kombinacije penicilinov z zaviralci laktamaz beta	290.074	102	3.450.328	106	12	141	3.365.120	4,47
J01D - Drugi betalaktamski antibiotiki	22.470	111	373.837	103	17	11	232.642	0,31
J01DB - Cefalosporini prve generacije	1.966		18.995		10	1	10.035	0,01
J01DC - Cefalosporini druge generacije	15.741	101	223.634	95	14	8	177.334	0,24
J01DD - Cefalosporini tretje generacije	4.763	103	131.209	102	28	2	45.273	0,06
J01E - Sulfonamidi in trimetoprim	83.655	93	587.720	101	7	41	593.535	0,79
J01EE - Kombinacije sulfonamidov in trimetoprima ter njegovih derivatov	83.655	93	587.720	101	7	41	593.535	0,79
J01F - Makrolidi, linkozamidi in streptogramini	193.169	103	1.437.277	99	7	94	1.402.231	1,86
J01FA - Makrolidni antibiotiki	165.822	104	1.166.445	97	7	80	1.237.091	1,64
J01FF - Piranozidni antibiotiki (linkozamidi)	27.347	100	270.832	105	10	13	165.139	0,22
J01G - Aminoglikozidni antibiotiki	88	114	179.790	105	2,043	0	4.831	0,01
J01GB - Drugi aminoglikozidni antibiotiki	88	114	179.790	105	2,043	0	4.831	0,01
J01M - Kinolonske protimikrobne učinkovine	102.437	105	1.190.289	95	12	50	869.765	1,16
J01MA - Fluorokinoloni	102.437	105	1.190.289	95	12	50	869.765	1,16
J01W -	1	100	5	65	5	0	0	0,00
J01WB -	1	100	5	65	5	0	0	0,00
J01X - Druge protimikrobne učinkovine	24.286	103	739.134	104	30	12	275.655	0,37
J01XB - Polimiksini	49	132	39.599	110	808	0	1.200	0,00

J01XD - Derivati imidazola	1	100	5	107	5	0	0	0,00
J01XE - Derivati nitrofurana	24.007	103	454.266	101	19	12	272.235	0,36
J01XX - Druge protimikrobne učinkovine	229	114	245.263	109	1.071	0	2.220	0,00
J02 - ANTIMIKOTIKI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	24.420	99	1.464.517	116	60	12	201.304	0,27
J02A - Antimikotiki za sistemsko zdravljenje	24.420	99	1.464.517	116	60	12	201.304	0,27
J02AC - Derivati triazola	24.420	99	1.464.517	116	60	12	201.304	0,27
J04 - UČINKOVINE ZA ZDRAVLJENJE INFEKCIJ Z MIKOBAKTERIJAMI	1.102	91	41.810	84	38	1	41.031	0,05
J04A - Zdravila z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	1.102	91	41.810	84	38	1	41.031	0,05
J04AB - Antibiotiki	1		11		11	0	0	0,00
J04AC - Hidrazidi	231	124	8.370	134	36	0	4.440	0,01
J04AK - Druga zdravila z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	4	133	193	168	48	0	42	0,00
J04AM - Kombinacije zdravil z delovanjem na Mycobacterium tuberculosis	866	85	33.235	76	38	0	36.549	0,05
J05 - ZDRAVILA ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE VIRUSNIH INFEKCIJ	33.530	114	13.670.444	185	408	16	619.852	0,82
J05A - Zdravila z direktnim delovanjem na viruse	33.530	114	13.670.444	185	408	16	619.852	0,82
J05AB - Nukleozidi in nukleotidi (razen zaviralcev reverzne transkriptaze)	24.411	106	1.640.572	95	67	12	166.399	0,22
J05AE - Zaviralci proteaz	1.394	105	1.656.787	113	1.189	1	45.243	0,06
J05AF - Nukleotidni in nukleozidni zaviralci reverzne transkriptaze	2.681	143	1.315.133	115	491	1	130.055	0,17
J05AG - Zaviralci nenukleozidne reverzne transkriptaze	581	102	253.142	73	436	0	49.740	0,07
J05AH - Zaviralci nevraminidaz	1.243	256	29.210	230	23	1	6.267	0,01
J05AR - Zdravila za zdravljenje infekcij s HIV, kombinacije	2.387	120	2.526.454	110	1.058	1	183.150	0,24
J05AX - Druga zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij	833	382	6.249.147	1.606	7.502	0	38.998	0,05
J06 - IMUNSKI SERUMI IN IMUNOGLOBULINI	17		15.445		909	0	0	0,00
J06B - Imunoglobulini	17		15.445		909	0	0	0,00
J06BA - Imunoglobulini humanega izvora	9		14.935		1.659	0	0	0,00
J06BB - Specifični imunoglobulini	8		510		64	0	0	0,00
J07 - CEPIVA	65	64	2.733	54	42	0	0	0,00
J07A - Bakterijska cepiva	4	21	56	19	14	0	0	0,00
J07AF - Cepiva proti davici	4	21	56	19	14	0	0	0,00
J07B - Virusna cepiva	61	74	2.677	57	44	0	0	0,00
J07BA - Cepiva proti virusom encefalitisa	61	85	2.677	73	44	0	0	0,00

J01 Zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij

Največ, 94,8 % je bilo predpisanih zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij (J01), delež stroškov je bil 42,9 %. Predpisanih je bilo 11.224.844 DDD oz. 14,9 DID teh zdravil.

Med tetraciklini (J01A) je bilo edino predpisano zdravilo doksiciklin (J01AA02) na 9,9 tisoč receptih v vrednosti 77 tisoč EUR. Predpisane je bilo 357.854 DDD oz. 0,5 DID doksiciklina.

Število receptov betalaktamskih antibiotikov in penicilinov (J01C) se je povečalo za 1 %, stroški so se povečali za 4 %. Predpisanih je bilo 7.488.331 DDD oz. 9,9 DID betalaktamskih antibiotikov in penicilinov.

Od širokospektralnih antibiotikov (J01CA) se je uporabljal samo amoksicilin (J01CA04); število receptov je ostalo praktično enako kot v letu 2014. Predpisane je bilo 2.596.067 DDD oz. 3,5 DID amoksicilina.

Predstavnik penicilinov, občutljivih na laktamaze beta (J01CE), sta benzatin benzilpenicil (J01CE08) in benzatin fenoksimetilpenicilin (J01CE10). Predpisanih je bilo 1.451.363 DDD oz. 1,9 DID teh dveh zdravil ter skoraj 3 % več receptov kot v preteklem letu.

Iz skupine *antistafilokoknih penicilinov* (proti laktamazam beta odpornih penicilinov) (J01CF) se je uporabljal samo kloksacilin (J01CF02). Predpisanega je bilo 75.781 DDD oz. 0,1 DID kloksacilina. Njegova poraba je bila za 1 % višja kot v preteklem letu.

Največ predpisanih receptov je bilo z zdravili, ki vsebujejo kombinacije amoksicilina z zaviralci laktamaz beta (J01CR), in sicer 290 tisoč receptov. Njihova poraba je narasla za 2 %. Predpisanih je bilo 3.365.120 DDD oz. 4,5 DID kombinacij penicilinov z zaviralci laktamaz beta.

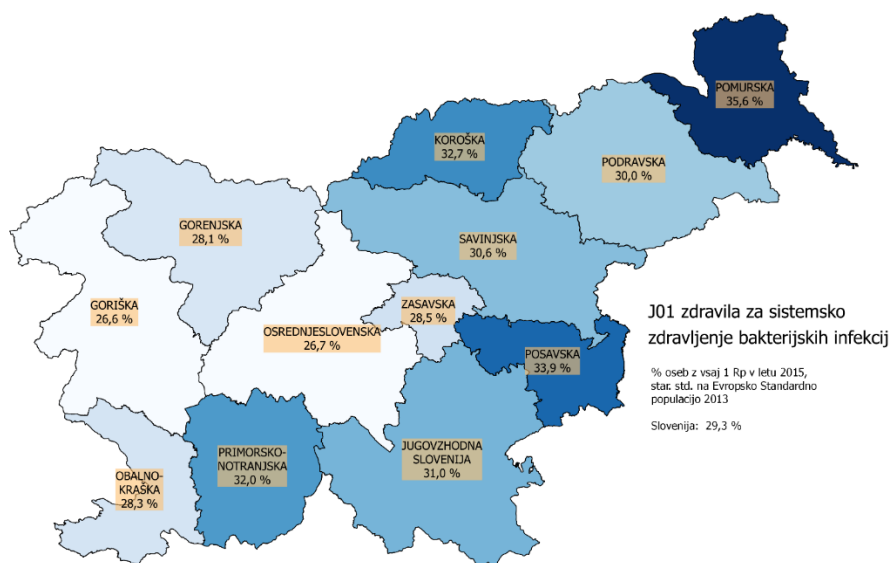
V skupino *drugi beta-laktamskih antibiotikov* (J01D) so uvrščeni cefalosporini, število receptov je bilo za 11 % večje glede na leto 2014. Predpisanih je bilo 232.642 DDD oz. 0,3 DID cefalosporinov. Največ je bilo predpisanih receptov za cefuroksim (J01DC02) z skoraj 13 tisoč recepti in cefiksime (J01DD08) s 3,7 tisoč recepti.

Število izdanih receptov z zdravili s *sulfonamidi in trimetoprimom* (J01E) se je glede na leto 2014 znižalo za 7 %, stroški pa so se povišali za 1 %. Predpisanih je bilo 593.535 DDD oz. 0,8 DID teh zdravil.

Visoka poraba je tudi v skupini *makrolidov, linkozamidov in streptograminov* (J01F). Število receptov makrolidnih antibiotikov (J01FA) se je zvišalo za 3 %, predpisanih je bilo 1.237.091 DDD oz. 1,6 DID makrolidov. Med njimi so bila najpogosteje predpisana zdravila z azitromicinom (J01FA10) na 127,3 tisoč receptih in klaritromicinom (J01FA09) na 27,7 tisoč receptih. Število receptov s piranozidnimi antibiotiki (linkozamidi) (J01FF), katerih edini predstavnik je bil klindamicin (J01FF01), je glede na leto 2014 stalo skoraj enako. Predpisanega je bilo 165.139 DDD oz. 0,2 DID klindamicina.

Od *kinolonskih protimikrobnih učinkovin* (J01M), katerih poraba je bila 869.765 DDD oz. 1,2 DID, so bili najpogosteje predpisani ciprofloksacin (J01MA02) na 70,3 tisoč receptih, norfloksacin (J01MA06) na 13,6 tisoč receptih in moksifloksacin (J01MA14) na 13,8 tisoč receptih.

Največ so zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij predpisovali v pomurski regiji, sledita posavska in koroška regija. Najmanj so jih predpisovali v goriški in v osrednjeslovenski regiji (slika 4.12).

Slika 4.12: Odstotek oseb, katerim so bili predpisana zdravila za sistemsko zdravljenje bakterijskih infekcij v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

J02 Antimikotiki za sistemsko zdravljenje

Vsi antimikotiki za sistemsko zdravljenje (J02), ki so v prometu v Sloveniji, so derivati tiazola (J02AC). Predpisanih je bilo 24,4 tisoč receptov, od tega 18,5 tisoč receptov s flukonazolom (J02AC01) in 5,3 tisoč z itrakonazolom (J02AC02). Z amfotericinom B (J02AA01) ni bil v letu 2015 predpisan noben recept, v letu 2014 pa je bil predpisan eden. Povprečna vrednost enega recepta je bila 60 EUR. V primerjavi z letom 2014 so zdravniki predpisali za 1 % manj receptov, stroški pa so se povišali za 16 %. Predpisanih je bilo 201.304 DDD oz. 0,3 DID antimikotikov za sistemsko zdravljenje.

J04 Učinkovine za zdravljenje infekcij z mikobakterijami

V letu 2015 so zdravniki predpisali 1.102 receptov z zdravili z delovanjem na bakterijo *Mycobacterium tuberculosis* (J04A), od tega največ s kombiniranimi zdravili (J04AM). Povprečna vrednost enega recepta je znašala 38 EUR. V primerjavi z letom 2014 je bilo izdanih 9 % manj receptov, stroški pa so bili za 16 % nižji. Predpisanih je bilo 41.031 DDD oz. 0,05 DID zdravil z delovanjem na *Mycobacterium tuberculosis*.

J05 Zdravila za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij

Izdanih je bilo 33,5 tisoč receptov z zdravili za sistemsko zdravljenje virusnih infekcij, kar je za 14 % več kot leto prej, stroški pa so se povečali za 85 %. Povprečna vrednost na en recept je bila 408 EUR.

Od 24 tisoč receptov z nukleozidi in nukleotidi (razen zaviralcev reverzne transkriptaze) z ATC oznako J05AB, ki so bili predpisani v 166.399 DDD oz. 0,2 DID, je bilo največ izdanih zdravil z valaciklovirjem (J05AB11) na skoraj 14 tisoč receptih. Sledila so zdravila z aciklovirjem (J05AB01) na 5,2 tisoč receptih in brivudinom (J05AB15) na 4,3 tisoč receptih. Največ, 746 tisoč EUR je bilo porabljenih za 714 receptov z valganciklovirjem (J05AB14).

Predpisanih je bilo 2.387 receptov za kombinacije zdravil za zdravljenje infekcij s HIV (J05AR), s povprečno vrednostjo enega recepta 1058 EUR. Predpisanih je bilo 183.150 DDD oziroma 0,24 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Najpogosteje sta bila predpisana lamivudin in abakavir (J05AR02) na 1074 receptih ter dizoprosiltenofovirat in emtricitabin (J05AR03) na 727 receptih.

4.8 L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji

Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji so razvrščena v 4 podskupine.

V Sloveniji je bilo ambulantno predpisanih 138 tisoč receptov za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji, kar predstavlja manjši delež njihove porabe; večji delež teh zdravil prejmejo bolniki v bolnišnicah. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine L je znašala 588 EUR. Najdražji je bil recept s predpisanimi zdravili z delovanjem na novotvorbe (citostatiki, L01) – 943 EUR. Skupno je bilo izdanih za 17 % več receptov z 8 % višjo vrednostjo.

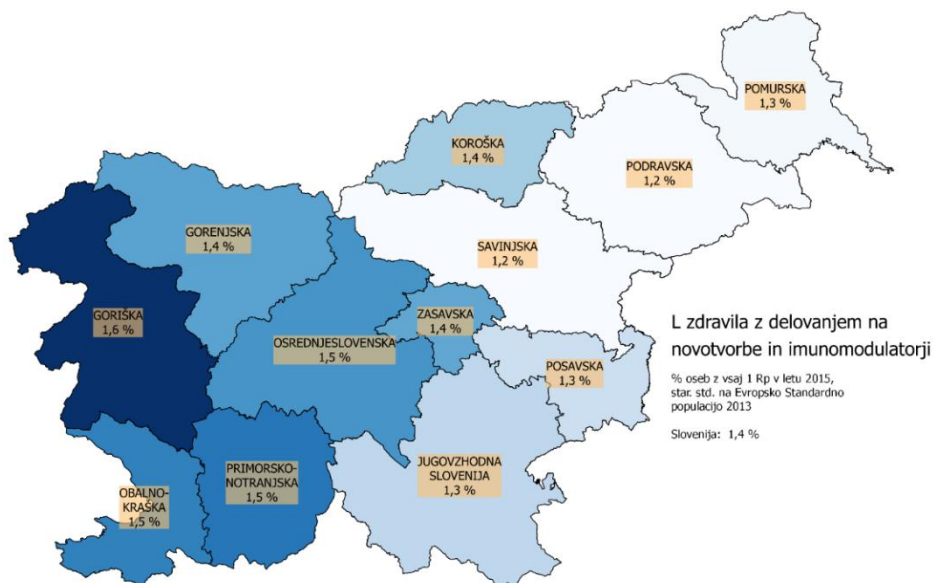
Večina receptov (44 %) je pripadala zdravilom za zaviranje imunske odzivnosti (L04), sledijo zdravila za endokrino zdravljenje (L02).

Predpisanih je bilo 8.402.027 DDD, to je 11,2 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za endokrino zdravljenje (L02) ter zdravil za zaviranje imunske odzivnosti (L04).

Tabela 4.9: Število predpisanih receptov, vrednost ter število porabljenih DDD in DID za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
L - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE IN IMUNOMODULATORJI	138.564	117	81.483.279	108	588	67	8.402.027	11,16
L01 - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA NOVOTVORBE (CITOSTATIKI)	24.035	113	22.670.618	106	943	12	849.433	1,13
L01A - Alkilirajoči citostatiki	3.314	107	711.923	104	215	2	142.581	0,19
L01AA - Analogi dušikovih iperitov	1.623	109	111.523	103	69	1	107.925	0,14
L01AB - Alkilsulfonati	3	27	737	56	246	0	0	0,00
L01AX - Drugi alkilirajoči citostatiki	1.688	106	599.663	104	355	1	34.656	0,05
L01B - Zaviralci celične presnove (antimetaboliti)	9.422	100	1.324.165	69	141	5	361.773	0,48
L01BA - Analogi folne kisline	4.564	94	530.422	101	116	2	137.656	0,18
L01BB - Analogi purinskih baz	563	88	167.226	76	297	0	128.279	0,17
L01BC - Analogi pirimidinskih baz	4.295	110	626.517	54	146	2	95.838	0,13
L01C - Rastlinski alkaloidi in druge naravne učinkovine (zaviralci mitoze)	24	55	6.597	52	275	0	540	0,00
L01CB - Derivati podofiloksina	23	52	6.277	49	273	0	540	0,00
L01CD - Taksani	1		319		319	0	0	0,00
L01X - Druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	11.275	128	20.627.934	110	1.830	5	344.539	0,46
L01XC - Monoklonska protitelesa	2	33	6.401	20	3.200	0	0	0,00
L01XE - Zaviralci proteinskih kinaz	6.682	133	19.313.193	110	2.890	3	197.235	0,26
L01XX - Druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	4.591	120	1.308.340	119	285	2	147.304	0,20
L02 - ENDOKRINO ZDRAVLJENJE	37.372	101	6.490.605	113	174	18	3.728.287	4,95
L02A - Hormoni in sorodne učinkovine	1.529	93	257.883	88	169	1	112.163	0,15
L02AB - Progestogeni	1.484	94	255.227	88	172	1	109.860	0,15
L02AE - Analogi gonadotropin sproščajočih hormonov	45	67	2.656	60	59	0	2.303	0,00
L02B - Hormonski antagonisti in sorodne učinkovine	35.843	101	6.232.722	114	174	17	3.616.124	4,80
L02BA - Antiestrogeni	9.193	107	276.611	83	30	4	738.810	0,98
L02BB - Antiandrogeni	9.233	95	3.016.054	142	327	4	1.466.668	1,95
L02BG - Zaviralci aromataze	16.748	102	731.517	88	44	8	1.387.996	1,84
L02BX - Drugi hormonski antagonisti in sorodne učinkovine	669	105	2.208.540	101	3.301	0	22.650	0,03
L03 - ZDRAVILA ZA SPODBUJANJE IMUNSKE ODZIVNOSTI	16.160	125	12.188.700	88	754	8	594.188	0,79
L03A - Zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti	16.160	125	12.188.700	88	754	8	594.188	0,79
L03AA - Kolonije spodbujajoči faktorji	6.475	112	3.793.084	104	586	3	91.890	0,12
L03AB - Interferoni	7.003	129	5.950.162	80	850	3	417.922	0,55
L03AX - Druga zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti	2.678	160	2.445.432	91	913	1	84.336	0,11
L04 - ZDRAVILA ZA ZAVIRANJE IMUNSKE ODZIVNOSTI	60.997	130	40.133.356	116	658	30	3.230.120	4,29
L04A - Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	60.997	130	40.133.356	116	658	30	3.230.120	4,29
L04AA - Zdravila za selektivno zaviranje imunske odzivnosti	13.740	126	5.443.164	146	396	7	756.103	1,00
L04AB - Zaviralci tumorje-nekrotizirajočega faktorja alfa (TNF- α)	19.771	176	21.512.033	110	1.088	10	697.115	0,93
L04AC - Zaviralci interleukinov	1.603	145	5.458.163	125	3.405	1	158.057	0,21
L04AD - Zaviralci kalcinevrina	9.478	119	1.830.354	114	193	5	276.394	0,37
L04AX - Druga zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	16.405	104	5.889.642	110	359	8	1.342.452	1,78

Največ so zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje predpisovali v goriški regiji, sledijo primorsko-notranjska, obalno-kraška in osrednjeslovenska regija. Najmanj so jih predpisovali v savinjski in v podravski regiji, sledi pomurska regija. (slika 4.13).

Slika 4.13: Odstotek oseb, katerim so bili predpisana zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

L01 Zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)

V letu 2015 je bilo izdanih 24 tisoč receptov z zdravili z delovanjem na novotvorbe. Kljub sorazmerno nizkemu številu predpisanih receptov so bili stroški (22,7 milijon EUR) visoki zaradi visoke povprečne vrednosti zdravil, predpisanih na en recept (943 EUR).

Največ izdanih zdravil je bilo z zaviralci celične presnove (*antimetaboliti*) (L01B). Predpisanih je bilo 361.773 DDD oz. 0,5 DID antimetabolitov. Zdravila iz te skupine so najpogosteje vsebovala metotreksat (L01BA01) s 4,5 tisoč recepti in kapecitabin (L01BC06) s 4,3 tisoč recepti.

Med drugimi zdravili za zdravljenje novotvorb (*citostatiki*) (L01X) so bile najpogosteje predpisane učinkovine hidroksikarbamid (L01XX05) z 2,8 tisoč receptov, anagrelid (L01XX35) z 1,7 tisoč recepti in imatinib (L01XE01) s 1,4 tisoč recepti. Za omenjene učinkovine je bilo porabljenih skupno 4,5 milijon EUR.

L02 Endokrino zdravljenje

Povprečna vrednost enega recepta z zdravili za endokrino zdravljenje je v letu 2015 znašala 174 EUR, kar je nekoliko več kot leto prej (155,54 EUR). Glede na leto 2014 se je število receptov malenkost povečalo in sicer za 1 %, stroški zanje pa so se povečali za 13 %.

Zdravniki so predpisovali predvsem *hormonske antagoniste in sorodne učinkovine* (L02B). Število receptov se je povečalo za 1 %, vrednost pa za 14 %.

Izmed antiestrogenov (L02BA) se je predpisoval samo tamoksifen (L02BA01) z 9,2 tisoč recepti. Od antiandrogenov (L02BB) je bilo izdano največ zdravil z bikalutamidom (L02BB03) na 8,7 tisoč receptih. Od zaviralcev aromataze (L02BG) so se predpisovala predvsem zdravila z letrozolom (L02BG04) na 9,8 tisoč receptih in anastrozolom (L02BG03) na 6,0 tisoč receptih.

Število receptov za izdana zdravila s *hormoni in sorodnimi učinkovinami (L02A)* se je glede na leto 2014 zmanjšalo za 7 %, vrednost izdanih zdravil pa za 12 %. Skoraj vsa zdravila iz te skupine so bila v podskupini progesteroni (L02AB), od katerih se je predpisoval samo megestrol (L02AB01) . Iz skupine estrogenov (L02AA) ni bilo prepisanih zdravil.

L03 Zdravila za spodbujanje imunske odzivnosti

Predpisanih je bilo preko 16,2 tisoč receptov, vsi iz skupine L03A – citokini in imunomodulatorji.

V podskupini kolonije spodbujajoči faktorji (L03AA) je bil najpogosteje predpisan pegfilgastrim (L03AA13) na 2,8 tisoč receptih, sledi filgastrim (L03AA02) na 2,6 tisoč receptih.

V podskupini *interferonov (L03AB)* so bili največ predpisana interferon beta-1a (L03AB07) z 3,5 tisoč recepti in interferon beta-1b (L03AB08) z 2,5 tisoč recepti. Sledita interferon alfa-2b (L03AB05) in peginterferon alfa-2b (L03AB10). Skupna vrednost omenjenih učinkovin je bila skoraj 6 milijonov EUR. Predpisanih je bilo 417.922 DDD oz. 0,55 DID interferonov (L03AB).

L04 Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti

Število receptov z zdravili za zaviranje imunske odzivnosti je predstavljalo 44,0 % delež v številu receptov in 49,3 % delež stroškov za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje.

Izmed zdravil za selektivno zaviranje imunske odzivnosti (L04AA) so se največ predpisovala zdravila z mikofenolno kislino (L04AA06) s 6,4 tisoč recepti oziroma leflunomidom (L04AA13) s 4,4 tisoč recepti.

Izmed zaviralcev tumorje-nekrotizirajočega faktorja (L04AB) sta bili najpogosteje predpisani učinkovini adalimumab (L04AB04) s 12,5 tisoč recepti v vrednosti 13,1 milijon EUR in etanercept (L04AB01) z 4,3 tisoč recepti v vrednosti 4,9 milijon EUR.

V skupini inhibitorjev kalcineurina (L04AD) sta bila najpogosteje predpisana ciklosporin (L04AD01) s 4,7 tisoč recepti in takrolimus (L04AD02) s 4,8 tisoč recepti.

Od drugih zdravil za zaviranje imunske odzivnosti (L04AX) so zdravniki predpisovali predvsem metotreksat (L04AX03) z 10,4 tisoč receptov v vrednosti 208,8 tisoč EUR. Sledil je azatioprin (L04AX01) s 4,8 tisoč recepti v vrednosti 240 tisoč EUR. Znatno manj je bilo receptov s talidomidom (L04AX02) na 218 receptih v vrednosti 150,3 tisoč EUR in lenalidomidom (L04AX04) na 435 receptih v vrednosti 5,1 milijon EUR. Druga zdravila za zaviranje imunske odzivnosti (L04AX) so bila najpogosteje predpisana zdravila za zaviranje imunske odzivnosti sploh. Predpisanih je bilo 1.342.452 DDD oz. 1,8 DID zdravil iz skupine L04AX.

4.9 M Zdravila za bolezni mišično – skeletnega sistema

Zdravila za bolezni mišično-skeletnega sistema so razvrščena v šest podskupin.

V letu 2015 je bilo izdanih 1,2 milijona receptov z zdravili za bolezni mišično – skeletnega sistema, v vrednosti 15,7 milijona EUR. Število receptov se je glede na leto 2014 zmanjšalo za 2 %, vrednost pa je ostala enaka. Upad števila receptov je prisoten v vseh skupinah razen v skupinah M03 in M04. Število receptov s predpisanimi zdravili za zdravljenje protina (M04) že nekaj let narašča.

Predpisanih je bilo 45.961.735 DDD, to je 61,04 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01) (tabela 4.11).

Tabela 4.10: Število predpisanih receptov, vrednost izdanih zdravil, porabljenih DDD in DID za zdravila za boleznimi mišično – skeletnega sistema, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
M - ZDRAVILA ZA BOLEZNI MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA	1.195.273	98	15.666.316	100	13	579	45.961.735	61,04
M01 - ZDRAVILA S PROTIVNETNIM IN PROTIREVMATIČNIM UČINKOM	997.670	98	8.942.587	105	9	484	33.475.723	44,46
M01A - Nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila	997.670	98	8.942.587	105	9	484	33.475.723	44,46
M01AB - Derivati oacetne kisline in sorodne učinkovine	350.339	91	2.792.570	99	8	170	12.807.566	17,01
M01AC - Oksikami	29.994	94	222.096	92	7	15	1.399.698	1,86
M01AE - Derivati propionske kisline	573.247	104	4.509.240	113	8	278	16.803.852	22,32
M01AH - Koksibi	43.952	100	1.416.130	97	32	21	2.461.176	3,27
M01AX - Druge nesteroidne protivnetne in protirevmatične učinkovine	135	3	2.504	5	19	0	3.380	0,00
M02 - ZDRAVILA ZA LOKALNO ZDRAVLJENJE MIŠIČNIH IN SKLEPNIH BOLEČIN	8.109	91	92.634	90	11	4	855.395	1,14
M02A - Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin	8.109	91	92.634	90	11	4	855.395	1,14
M02AA - Protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje	8.097	91	92.528	90	11	4	854.300	1,13
M02AX - Druga zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin	12	92	106	79	9	0	1.095	0,00
M03 - MIŠIČNI RELAKSANTI	37.161	101	432.878	100	12	18	888.487	1,18
M03A - Mišični relaksanti s perifernim delovanjem	17	243	3.482	151	205	0	47	0,00
M03AX - Drugi periferno delujoči mišični relaksanti	17	243	3.482	151	205	0	47	0,00
M03B - Mišični relaksanti s centralnim delovanjem	37.144	101	429.396	100	12	18	888.440	1,18
M03BX - Druge centralno delujoče učinkovine	37.144	101	429.396	100	12	18	888.440	1,18
M04 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE PROTINA	73.340	104	756.460	106	10	36	2.196.191	2,92
M04A - Zdravila za zdravljenje protina	73.340	104	756.460	106	10	36	2.196.191	2,92
M04AA - Zdravila za zaviranje nastajanja sečne kisline	73.340	104	756.460	106	10	36	2.196.191	2,92
M05 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI KOSTI	78.879	92	5.433.326	92	69	38	8.544.689	11,35
M05B - Zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti	78.879	92	5.433.326	92	69	38	8.544.689	11,35
M05BA - Difosfonati	30.999	88	894.267	76	29	15	2.762.102	3,67
M05BB - Difosfonati, kombinacije	26.421	87	906.154	70	34	13	2.208.192	2,93
M05BX - Druga zdravila z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti	21.459	106	3.632.905	106	169	10	3.574.396	4,75
M09 - DRUGA ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE MOTENJ MIŠIČNO-SKELETNEGA SISTEMA	114	86	8.432	79	74	0	1.250	0,00
M09A - Druga zdravila za zdravljenje motenj mišično-skeletnega sistema	114	86	8.432	79	74	0	1.250	0,00
M09AX - Druga zdravila za zdravljenje motenj mišično-skeletnega sistema	114	86	8.432	79	74	0	1.250	0,00

M01 Zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom

Najpogosteje so bila predpisana zdravila s protivnetnim in protirevmatičnim učinkom (M01), ki so predstavljala s 997.670 tisoči 83,5 % delež v številu receptov in 57,1 % delež stroškov skupine M.

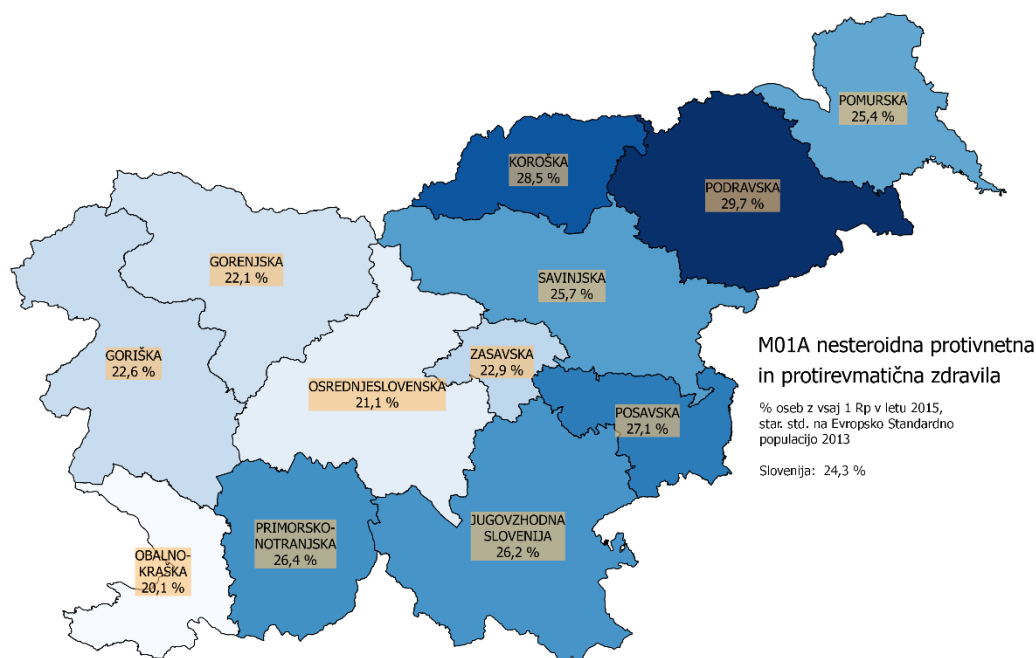
Glede na leto 2014 se je število receptov zmanjšalo za 2 %, stroški pa so se povečali za 5 %. Povprečno vrednost enega recepta podskupine M01, ki je bila 9 EUR, so močno presegali recepti s predpisanimi koksibi (M01AH) s povprečno vrednostjo 32 EUR.

V skupini *nesteroidnih protivnetnih in protirevmatičnih zdravil* (NM01A) so bili najpogosteje predpisani derivati propionske kisline (M01AE) s 573 tisoč recepti, med njimi naproksen

(M01AE02) s 351,1 tisoč recepti, za katerega je bilo porabljenih 3,1 milijon EUR. Predstavljal je 29 % delež receptov in skoraj 20 % delež stroškov skupine M. Drugi najpogosteje predpisan derivat propionske kisline je bil ibuprofen (M01AE01), ki je bil predpisan na 172 tisoč receptih. Sledil mu je s 24 tisoč recepti ketoprofen (M01AE03). Skupno je bilo porabljenih je bilo 16.803.852 DDD oz. 22,3 DID derivatov propionske kisline (M01AE).

Med derivati očetne kisline (M01AB) je bil najpogosteje predpisan diklofenak (M01AB05) s skoraj 329 tisoč recepti, za katerega je bilo porabljenih 2,5 milijon EUR in je predstavljal 27,5 % v številu receptov in 16 % stroškov skupine M.

Največ so nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila (NM01A) predpisovali v podravski regiji, sledita koroška in posavska regija. Najmanj so jih predpisovali v obalno-kraški in osrednjeslovenski regiji (slika 4.14).

Slika 4.14: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana nesteroidna protivnetna in protirevmatična zdravila v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

M02 Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin

Število predpisanih receptov z zdravili za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin, se je glede na leto 2014 zmanjšalo za 9 % in je znašalo 8,1 tisoč receptov. Povprečna vrednost enega recepta je bila 11 EUR. Skoraj na vseh receptih so bila predpisana protivnetna nesteroidna zdravila za lokalno zdravljenje v obliki mazil, ki so vsebovala ketoprofen (M02AA10) s 4,9 tisoč recepti ali diklofenak (M02AA15) s 3,2 tisoč recepti. Zdravila za lokalno zdravljenje mišičnih in sklepnih bolečin se lahko dobijo v lekarnah tudi brez recepta, zato je njihova dejanska poraba znatno večja od prikazane.

M03 Mišični relaksanti

Glede na leto 2014 je prišlo do 1 % povečanja števila receptov ob nespremenjenih stroških za zdravila, ki delujejo kot mišični relaksanti. Povprečna vrednost enega recepta je bila 12 eur (leta 2014 11,73 eur in leta 2013 11,99 EUR).

Od mišičnih relaksantov z osrednjim delovanjem sta se predpisovala tizanidin (M03BX02), ki je bil predpisan na 31,0 tisoč receptih in baklofen (M03BX01) na 6,1 tisoč receptih.

M04 Zdravila za zdravljenje protina

Število receptov s predpisanimi zdravili za zdravljenje protina se je glede na leto 2014 povečalo za 4 %, za 6 % pa se povečali stroški zanje. Povprečna vrednost enega recepta je bila 10 EUR. Vsa zdravila za zdravljenje protina so iz skupine zdravil, ki zavirajo nastajanje sečne kisline (M04AA) in so v skoraj vseh primerih vsebovala alopurinol (M04AA01) s 73,3 tisoč recepti v vrednosti 754,2 tisoč EUR. Samo na 33 receptih je bil predpisan febuksostat (M04AA03).

M05 Zdravila za bolezni kosti

Drugi največji, 34,7 % vrednostni delež so predstavljali recepti z zdravili za bolezni kosti, ki so v številu receptov predstavljali 6,6 % delež skupine M. Povprečna vrednost enega recepta je bila 69 EUR. V primerjavi z letom 2014 je bilo predpisanih 8 % manj receptov, stroški pa so se prav tako zmanjšali za 8 %.

Vsa predpisana zdravila te skupine spadajo v podskupino zdravil z učinkom na strukturo in mineralizacijo kosti (M05B). Predpisanih je bilo 8.544.689 DDD oz. 11,35 DID teh zdravil.

V skupini zdravil difosfonatov (M05BA) so bila največkrat predpisana zdravila z ibandronsko kislino (M05BA06) s 23,2 tisoč recepti v vrednosti 421,6 tisoč EUR.

V skupini difosfonatov in kombinacij (M05BB) je bilo največ zdravil predpisanih z alendronsko kislino v kombinaciji s holekalciferolom (M05BB03), in sicer na 24,4 tisoč receptov v vrednosti 814,5 tisoč EUR. Delež v številu receptov z zdravili iz skupine M je znašal 2,2 % in delež stroškov 5,8 %.

4.10 N Zdravila z delovanjem na živčevje

Zdravila z delovanjem na živčevje so razvrščena v 7 podskupin.

Izdanih je bilo 3,3 milijonov receptov v vrednosti 67,8 milijon EUR, kar je glede na leto 2014 3 % več receptov ob 3 % manjših stroških za zdravila.

Od zdravil z delovanjem na živčevje sta največja odstotna deleža v številu receptov pripadala analgetikom (N02) (40,8 %), psiholeptikom (N05) (28,9 %) ter psihoanaleptikom (N06) (19,1 %).

Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili z delovanjem na živčevje je znašala 21 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 1577 receptov, največ iz skupine analgetikov (645 receptov), sledijo psiholeptiki (457 receptov) ter psihoanaleptiki (302 receptov).

Predpisanih je bilo 109.549.444 DDD, to je 145,48 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini psihoanaleptikov (N06) ter psiholeptikov (N05).

Tabela 4.11: Število predpisanih receptov, vrednosti ter porabljenih DDD in za zdravila z delovanjem na živčevje, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
N - ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	3.252.784	103	67.842.545	97	21	1.577	109.549.444	145,48
N01 - ANESTETIKI	10.246	110	274.464	100	27	5	0	0,00
N01B - Lokalni anestetiki	10.246	110	274.464	100	27	5	0	0,00
N01BB - Amidi	10.228	111	268.430	110	26	5	0	0,00
N01BX - Drugi lokalni anestetiki	18	22	6.035	21	335	0	0	0,00
N02 - ANALGETIKI	1.329.714	106	14.294.286	106	11	645	15.183.693	20,16
N02A - Opioidi	444.232	100	8.036.967	104	18	215	8.817.317	11,71
N02AA - Opiati	33.692	103	1.603.273	102	48	16	427.939	0,57
N02AB - Derivati fenilpiperidina	25.392	96	1.098.714	101	43	12	556.469	0,74
N02AC - Derivati difenilpropilamina	16	160	357	164	22	0	98	0,00
N02AE - Derivati oripavina	3.008	88	175.195	81	58	1	79.374	0,11
N02AX - Drugi opioidi	382.124	100	5.159.428	106	14	185	7.753.437	10,30
N02B - Drugi analgetiki in antipiretiki	850.459	110	5.371.902	116	6	412	5.775.263	7,67
N02BA - Salicilna kislina in njeni derivati	1.932	81	34.295	89	18	1	18.316	0,02
N02BB - Pirazoloni	180.228	124	1.464.518	143	8	87	976.472	1,30
N02BE - Anilidi	668.299	106	3.873.088	109	6	324	4.780.475	6,35
N02C - Zdravila proti migreni	35.023	95	885.417	79	25	17	591.113	0,78
N02CC - Selektivni agonisti serotoninskih 5HT1 receptorjev	35.023	95	885.417	79	25	17	591.113	0,78
N03 - ANTIEPILEPTIKI	209.378	105	9.405.086	98	45	101	8.134.283	10,80
N03A - Antiepileptiki	209.378	105	9.405.086	98	45	101	8.134.283	10,80
N03AA - Barbiturati in njihovi derivati	5.292	103	190.913	100	36	3	210.505	0,28
N03AB - Derivati hidantoina	483	95	5.977	95	12	0	30.233	0,04
N03AD - Derivati sukcinimida	596	106	57.811	102	97	0	20.110	0,03
N03AE - Benzodiazepini	13.354	102	210.726	109	16	6	188.223	0,25
N03AF - Derivati karboksamida	30.555	97	1.271.005	115	42	15	1.441.516	1,91
N03AG - Derivati prostih maščobnih kislin	30.735	99	567.257	101	18	15	1.252.449	1,66
N03AX - Drugi antiepileptiki	128.363	110	7.101.397	95	55	62	4.991.247	6,63
N04 - ANTIPARKINSONIKI	74.274	102	6.614.925	101	89	36	3.176.954	4,22
N04A - Antiholinergiki	23.900	96	246.725	96	10	12	628.880	0,84
N04AA - Terciarni amini	23.900	96	246.725	96	10	12	628.880	0,84
N04B - Dopaminergiki	50.374	105	6.368.199	102	126	24	2.548.074	3,38
N04BA - Dopa in njeni derivati	23.270	106	4.069.324	102	175	11	1.199.734	1,59
N04BB - Derivati adamantana	1.426	96	66.892	98	47	1	110.160	0,15
N04BC - Agonisti dopamina	21.473	106	1.361.281	100	63	10	921.777	1,22
N04BD - Zaviralci monoaminooksidaz tipa B	3.784	100	796.966	101	211	2	297.846	0,40
N04BX - Drugi dopaminergiki	421	95	73.737	89	175	0	18.556	0,02
N05 - PSIHOLEPTIKI	942.333	98	15.476.898	86	16	457	29.532.202	39,22
N05A - Antipsihotiki	272.615	102	10.257.782	81	38	132	9.180.117	12,19
N05AA - Fenotiazini z alifatsko stransko verigo	13.972	95	497.135	94	36	7	287.118	0,38
N05AB - Fenotiazini s piperazinovo strukturo	7.444	97	279.218	77	38	4	426.163	0,57
N05AD - Derivati butirofenona	13.636	104	228.343	106	17	7	577.499	0,77
N05AE - Derivati indola	1.708	101	253.920	69	149	1	102.390	0,14
N05AF - Derivati tioksantena	1.505	105	38.619	100	26	1	111.743	0,15
N05AH - Diazepini, oksazepini, tiazepini in oksepini	147.024	104	3.738.378	82	25	71	5.044.537	6,70
N05AL - Benzamidi	25.217	103	528.229	95	21	12	390.000	0,52
N05AN - Litij	2.663	99	46.465	96	17	1	184.909	0,25
N05AX - Drugi antipsihotiki	59.446	98	4.647.474	77	78	29	2.055.757	2,73
N05B - Anksiolitiki	435.258	97	2.749.939	98	6	211	11.562.064	15,35
N05BA - Benzodiazepini	435.258	97	2.749.939	98	6	211	11.562.064	15,35
N05C - Hipnotiki in sedativi	234.460	95	2.469.178	101	11	114	8.790.021	11,67
N05CD - Benzodiazepini	31.826	90	505.632	128	16	15	711.267	0,94
N05CF - Benzodiazepinom sorodna zdravila	188.577	96	1.452.500	96	8	91	7.914.260	10,51
N05CH - Agonisti melatoninskih receptorjev	556	177	12.036	161	22	0	14.049	0,02
N05CM - Drugi hipnotiki in sedativi	13.501	92	499.010	97	37	7	150.445	0,20
N06 - PSIHANOALEPTIKI	622.606	103	18.054.481	89	29	302	48.566.227	64,50

N06A - Antidepresivi	540.271	103	11.684.386	87	22	262	42.753.045	56,78
N06AA - Neselektivni zaviralci privzema monoaminov	18.731	98	195.764	100	10	9	558.546	0,74
N06AB - Selektivni zaviralci privzema serotonina	326.771	101	4.073.260	70	12	158	28.954.589	38,45
N06AG - Zaviralci monoaminooksidaz A	2.642	93	125.626	94	48	1	219.555	0,29
N06AW -	1	100	59	100	59	0	45	0,00
N06AX - Drugi antidepresivi	192.126	107	7.289.677	99	38	93	13.020.310	17,29
N06B - Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hiperkinezije in učinkovine za obnavljanje celic CZS	13.459	104	879.511	109	65	7	554.430	0,74
N06BA - Simpatikomimetiki s centralnim delovanjem	8.011	115	738.184	114	92	4	335.250	0,45
N06BX - Drugi psihostimulansi in učinkovine za obnavljanje celic CZS	5.448	91	141.327	91	26	3	219.180	0,29
N06D - Zdravila za zdravljenje demence	68.876	106	5.490.584	91	80	33	5.258.752	6,98
N06DA - Antiholinesteraze	48.681	104	4.161.742	89	85	24	3.893.317	5,17
N06DX - Druga zdravila za zdravljenje demence	20.195	111	1.328.842	97	66	10	1.365.436	1,81
N07 - DRUGA ZDRAVILA Z DELOVANJEM NA ŽIVČEVJE	64.233	104	3.722.404	248	58	31	4.956.086	6,58
N07A - Parasimpatikomimetiki	2.319	111	169.089	107	73	1	143.180	0,19
N07AA - Antiholinesteraze	1.936	110	116.862	106	60	1	120.080	0,16
N07AX - Drugi parasimpatikomimetiki	383	118	52.227	107	136	0	23.100	0,03
N07B - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti	2.978	97	283.469	100	95	1	125.568	0,17
N07BA - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom	989	97	42.318	97	43	0	12.442	0,02
N07BB - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom	1.954	100	240.778	101	123	1	112.142	0,15
N07BC - Zdravila za zdravljenje zasvojenosti z opiodi	35	37	373	28	11	0	985	0,00
N07C - Zdravila proti vrtoglavici	55.418	99	619.673	97	11	27	4.557.877	6,05
N07CA - Zdravila proti vrtoglavici	55.418	99	619.673	97	11	27	4.557.877	6,05
N07X - Druga zdravila z delovanjem na živčevje	3.518	596	2.650.174	634	753	2	129.461	0,17
N07XX - Druga zdravila z delovanjem na živčevje	3.518	596	2.650.174	634	753	2	129.461	0,17

Tabela 4.12: Najpogosteje predpisane učinkovine v skupini N, Slovenija, 2015

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp v EUR	% v vred. Rp
N02BE01	paracetamol	663.766	20,4
N02AX52	tramadol, kombinacije	319.557	9,8
N05CF02	zolpidem	188.577	5,8
N02BB02	natrijev metamizolat	180.228	5,5
N05BA12	alprazolam	168.160	5,2
N06AB10	escitalopram	144.880	4,5
N05BA08	bromazepam	134.214	4,1
N06AB06	sertralin	108.386	3,3
N05AH04	kvetiapin	96.763	3,0
N05BA01	diazepam	75.847	2,3

Tabela 4.13: Deset učinkovin iz skupine N, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, Slovenija, 2015

ATC	Zdravilna učinkovina	Število Rp v EUR	% v vred. Rp
N02AX52	tramadol, kombinacije	3.871.729	5,7
N02BE01	paracetamol	3.785.244	5,6
N03AX16	pregabalin	3.748.039	5,5
N06AX21	duloksetin	3.664.523	5,4

N04BA02	levodopa in zaviralec dekarboksilaze	2.992.094	4,4
N05AX12	aripiprazol	2.917.694	4,3
N06DA03	rivastigmin	2.705.507	4,0
N05AH04	kvetiapin	2.412.481	3,6
N07XX09	dimetilfumarat	1.912.233	2,8
N06AB10	escitalopram	1.753.174	2,6

N01 Lokalni anestetiki

Lokalni anestetiki se praviloma uporabljajo v zdravstvenih zavodih in se jih predpisuje na naročilnice. Izjema so zdravila z lidokainom (N01BB02), ki se predpisujejo tudi na zdravniški recept. V letu 2015 je bilo izdanih 10,2 tisoč receptov lokalnih anestetikov (N01), kar je 10 % več receptov kot v letu 2014, njihova vrednost je ostala enaka.

Splošnih anestetikov v letu 2015 ni bilo predpisanih.

N02 Analgetiki

Zdravniki so v letu 2015 predpisali več kot 1,3 milijon receptov z analgetiki (N02), kar je 6 % več kot leta 2014, stroški zanje pa so znašali 14,3 milijon EUR, kar je prav tako 6 % več kot leto prej.

Opioidi (N02A) so predstavljali 33,4 % delež v številu receptov in 56,2 % delež stroškov. Glede na leto 2014 je ostalo število receptov enako, stroški so porasli za 4 %. Povprečna vrednost enega recepta z opioidi je bila 18 EUR. Skupaj je bilo predpisanih 8.817.317 DDD skupine N02A in 11,71 DDD na 1000 prebivalcev na dan.

Predpisanih je bilo 33,7 tisoč receptov, 427.939 DDD oz. 0,6 DID za opiate (N02AA), največ za oksikodon (N02AA05) ter kombinacije z oksikodonom (N02AA55) s skupaj 26 tisoč recepti. S 6,7 tisoč recepti sledi morfin (N02AA01). Med derivati fenilpiperidina (N02AB) je bil s 25 tisoč recepti zastopan le fentanil (N02AB03). Edini derivat oripavina (N02AE) je bil buprenorfin (N02AE01) s 3,0 tisoč recepti.

Največ predpisanih opioidov, 382 tisoč receptov je bilo iz skupine drugi opioidi (N02AX), v katero so razvrščena zdravila s tramadolom (N02AX02) na 56,4 tisoč receptih in njegovimi kombinacijami (N02AX52) na skoraj 320 tisoč receptih (slika 4.11). Predpisanih je bilo 7.753.437 DDD oz. 10,3 DID zdravil s tramadolom in njegovimi kombinacijami.

Največ predpisanih analgetikov, 850,5 tisoč receptov je bilo iz skupine drugi analgetiki in antipiretiki (N02B). Povprečna vrednost enega recepta je bila 6 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 412 receptov. Analgetike in antipiretike lahko bolniki kupijo tudi brez recepta v lekarni, zato je njihova poraba znatno večja od prikazane.

Največ, 668,3 tisoč receptov za analgetike je bilo iz skupine anilidov (N02BE). Najpogosteje predpisana učinkovina iz te skupine je, tako kot že vrsto let, paracetamol (N02BE01) s skoraj 664 tisoč recepti. Paracetamol pa je dostopen tudi brez recepta, zato je poraba precej višja (slika 4.12).

Sledi natrijev metamizolat (N02BB02) s 180,2 tisoč recepti iz skupine pirazonov (N02BB). Salicilne kisline in derivatov (N02BA) je bilo predpisanih 1.932 receptov.

Najmanj predpisanih receptov je bilo v skupini zdravil proti migreni (N02C). Število receptov s temi zdravili se je zmanjšalo za 5 %, ob sočasnem znižanju stroškov za 21 %.

Najpogosteje predpisana zdravila iz te skupine so selektivni agonisti receptorjev 5HT1 (N02CC). Zdravila s sumatriptanom (N02CC01) so bila predpisana na 20,2 tisoč receptov z vrednostjo 532,6 tisoč EUR, sledijo zdravila z eletriptanom (N02CC06) na 5,9 tisoč receptih in zolmitriptanom (N02CC03) na 5,4 tisoč receptih.

Skupaj je bilo predpisanih 591.113 DDD skupine N02C in 0,78 DDD na 1000 prebivalcev na dan, vsa zdravila iz te skupine pa so predstavljali selektivni agonisti serotoninskih 5HT1 receptorjev, podskupina N02CC.

N03 Antiepileptiki

V primerjavi z letom 2014 je bilo izdanih 5 % več receptov, za katere so se stroški znižali za 2 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 45 EUR, na 1000 prebivalcev je bil predpisan 101 recept.

Iz skupine barbiturati in njihovi derivati (N03AA) so bila najpogosteje predpisana zdravila z metilfenobarbitalom (N03AA01) na 2.133 receptih in s primidonom (N03AA03) na 2.431 receptih. Skupno je bilo predpisanih 210.505 DDD oz. 0,3 DID barbituratov in njihovih derivatov.

Edini predstavnik benzodiazepskih antiepileptikov (N03AE) je klonazepam (N03AE01) s 13,4 tisoč recepti.

Med derivati karboksamidov (N03AF) sta se predpisovala karbamazepin (N03AF01) s 25,3 tisoč recepti in oksakarbazepin (N03AF02) s 5,3 tisoč recepti.

Skoraj vsa zdravila, ki so vsebovala derivate prostih maščobnih kislin (N03AG) so vsebovala valprojsko kislino (N03AG01) s 30,4 tisoč recepti.

Najpogosteje predpisane učinkovine v podskupini drugi antiepileptiki (N03AX) so bile pregabalin (N03AX16) s 57,4 tisoč recepti v vrednosti 3,8 milijon EUR, lamotrigin (N03AX09) z 30,9 tisoč recepti v vrednosti 1,1 milijon EUR in levetiracetam (N03AX14) s skoraj 22,0 tisoč recepti v vrednosti skoraj 1,0 milijon EUR. Skupno je bilo predpisanih 4.991.247 DDD oz. 6,63 DID zdravil iz skupine drugih antiepileptikov (N03AX).

N04 Antiparkinsoniki

Predpisanih je bilo 74,3 tisoč receptov z antiparkinsoniki, število receptov se je glede na leto 2014 povečalo za skoraj 2 %, njihova vrednost se je zvišala za 1 %. Povprečna vrednost za 1 recept je bila 89 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 36 receptov.

V podskupini antiholinergiki (N04A) se je zmanjšalo število receptov za 4%, enako tudi stroški za zdravila (povečanje za 4 %, v podskupini dopaminergikov (N04B) se je število receptov povečalo za skoraj 5 %, stroški so porasli za 2 %.

Edini predstavnik antiholinergikov je bil biperiden (N04AA02) s 2,9 tisoč recepti.

Predpisanih je bilo 2.548.074 DDD oz. 3,4 DID dopaminergikov (N04B). Povprečna vrednost enega recepta te skupine je bila 126 EUR. Najpogosteje predpisani dopaminergiki (N04B) so bila zdravila z levodopo in zaviralcem dekarboksilaze (N04BA02) s 16,4 tisoč recepti v vrednosti skoraj 3,0 milijon EUR.

Sledila so zdravila, ki delujejo kot agonisti dopamina (N04BC) in so v največjem deležu vsebovala pramipeksol (N04BC05) z 13,2 tisoč recepti v vrednosti 495 tisoč EUR.

Od zaviralcev monoaminooksidaze tipa B (N04BD) se je predpisoval predvsem razagilin (N04BD02) s 3.635 recepti v vrednosti 791 tisoč EUR.

N05 Psiholeptiki

Psiholeptiki so druga najpogosteje predpisana podskupina zdravil v skupini N in predstavljajo skoraj 30,0 % delež v številu receptov in 22,8 % delež sredstev za zdravila z delovanjem na živčevje. Za 942,3 tisoč receptov s predpisanimi psiholeptiki je bilo porabljenih 15,5 milijon EUR, stroški so padli za 14 % glede na leto 2014. Povprečna vrednost za 1 recept je bila 16 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 457 receptov.

Povprečna vrednosti zdravil iz podskupine antipsihotiki (N05A) predpisanih na en recept je bila 38 EUR. Predpisano je bilo 272,6 tisoč receptov (2 % rast števila receptov), porabljeno je bilo 10,3 milijonov EUR, kar je 19 % upad stroškov. Predpisanih je bilo 9.180.117 DDD oz. 12,2 DID antipsihotikov. Antipsihotiki, za katere je bilo predpisanih največ receptov, so bili po vrsti glede na število receptov: kvetiapin, risperidon, olanzapin, sulpirid, klozapin, haloperidol, aripiprazol in promazin.

Med derivati butirofenona (N05AD) je bil edini predpisan haloperidol (N05AD01) s 13,6 tisoč recepti v vrednosti 228,3 tisoč EUR.

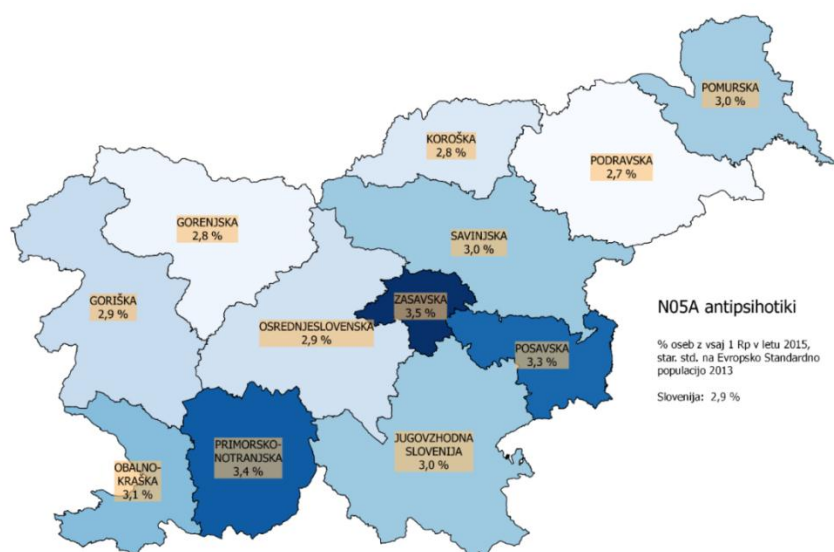
V skupini diazepinov, oksazepinov, tiazepinov in oksepinov (N05AH) je bil najpogosteje predpisan kvetiapin (N05AH04) z 96,8 tisoč recepti v vrednosti 2,4 milijon EUR. Sledila sta olanzapin (N05AH03) s 35,2 tisoč recepti in klozapin (N05AH02) s 14,8 tisoč recepti.

Med benzamidi (N05AL) je bil najpogosteje predpisan sulpirid (N05AL01) z 20,8 tisoč recepti. Med fenotiazini z alifatsko stransko verigo (N05AA) je bil najpogosteje predpisan promazin (N05AA03) z 10,8 tisoč recepti.

Litij (N05AN01) je bil predpisan na 2.663 receptih.

Med drugimi antipsihotiki (N05AX) je bil najpogosteje predpisan risperidon (N05AX08) s 43,5 tisoč recepti. Sledi mu aripiprazol (N05AX12) z 12,4 tisoč recepti.

Največ so antipsihotike predpisovali v zasavski regiji, sledijo primorsko-notranjska in posavska regija. Najmanj so jih predpisovali v podravski regiji (slika 4.15).

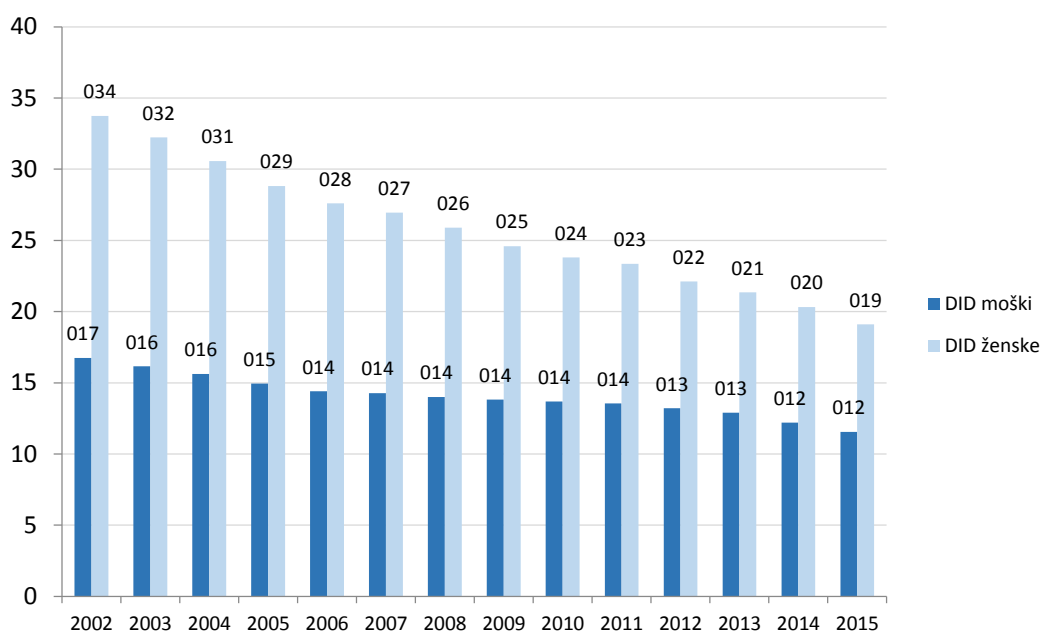
Slika 4.15: Odstotek oseb, katerim so bili predpisani antipsihotiki v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

Anksiolitiki (N05B) predstavljajo že vrsto let najpogosteje predpisano podskupino med psiholeptiki. Predpisanih je bilo 435,3 tisoč receptov v vrednosti 2,7 milijona EUR. Glede na leto 2014 se je število receptov zmanjšalo za 3 %, vrednost zdravil je padla za 2 %. Povprečna vrednost enega recepta je 6 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 211 receptov.

Vse predpisane učinkovine so bile v podskupini *benzodiazepini* (N05BA). Najpogosteje predpisane učinkovine med anksiolitiki so bile alprazolam (168,2 tisoč receptov), bromazepam (134,2 tisoč receptov) in diazepam (75,8 tisoč receptov). Nebenzodiazepinskih anksiolitikov nimamo.

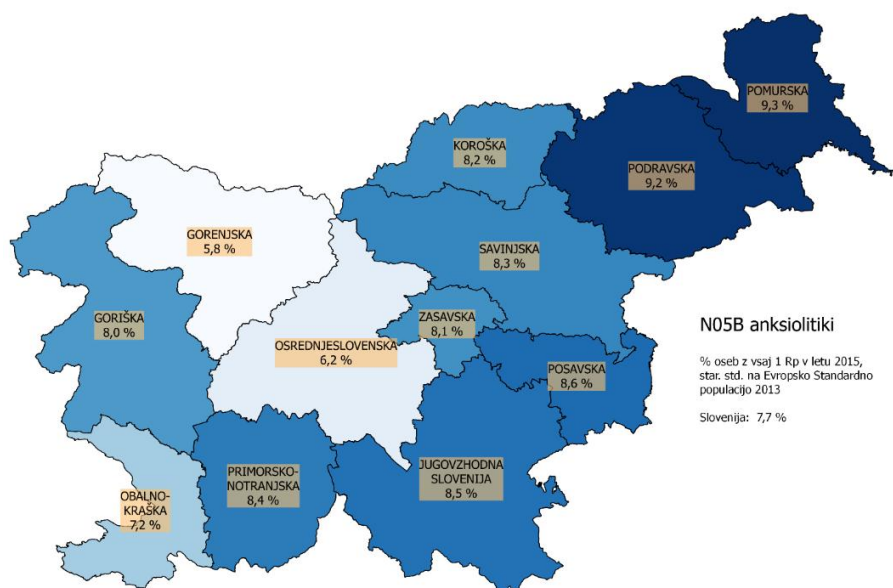
Tabela 4.14: Poraba anksiolitikov (N05B) v številu DDD ter DID po spolu od leta 2002 do 2015

leto	DDD			DDD na 1000. preb. na dan		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
2002	5.968.242	12.558.392	18.538.440	16,75	33,74	25,45
2003	5.761.709	11.990.740	17.768.496	16,15	32,23	24,38
2004	5.569.986	11.375.882	16.962.751	15,62	30,56	23,27
2005	5.342.756	10.735.813	16.096.116	14,94	28,81	22,04
2006	5.182.211	10.300.609	15.487.056	14,40	27,60	21,13
2007	5.187.581	10.069.237	15.256.818	14,28	26,93	20,70
2008	5.089.397	9.692.940	14.782.337	13,99	25,89	20,02
2009	5.100.360	9.250.083	14.350.443	13,81	24,59	19,25
2010	5.070.431	8.988.240	14.058.671	13,69	23,80	18,80
2011	5.024.515	8.836.650	13.861.165	13,56	23,34	18,50
2012	4.904.171	8.382.687	13.286.858	13,21	22,11	17,70
2013	4.801.967	8.099.840	12.901.806	12,90	21,35	17,17
2014	4.545.997	7.713.734	12.259.731	12,19	20,32	16,29
2015	4.310.591	7.251.473	11.562.064	11,55	19,09	15,35

Slika 4.16: Trend porabe anksiolitikov (N05B) po spolu v številu DDD na 1000 prebivalcev na dan

Največ so anksiolitike predpisovali v pomurski regiji, sledi podravska regija. Najmanj so jih predpisovali v gorenjski in osrednjeslovenski regiji (slika 4.17).

Slika 4.17: Odstotek oseb, katerim so bili predpisani anksiolitiki v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

Število receptov s **hipnotiki in sedativi (N05C)** se je zmanjšalo za 5 %, stroški pa so se povečali za 1 %. Predpisanih je bilo skupno 8.790.021 DDD oz. 11,7 DID zdravil te skupine.

Največ je bilo predpisanih benzodiazepinom podobnih zdravil (N05CF) s 188,6 tisoč recepti v vrednosti 1,45 milijona EUR in s povprečno ceno recepta 8 EUR.

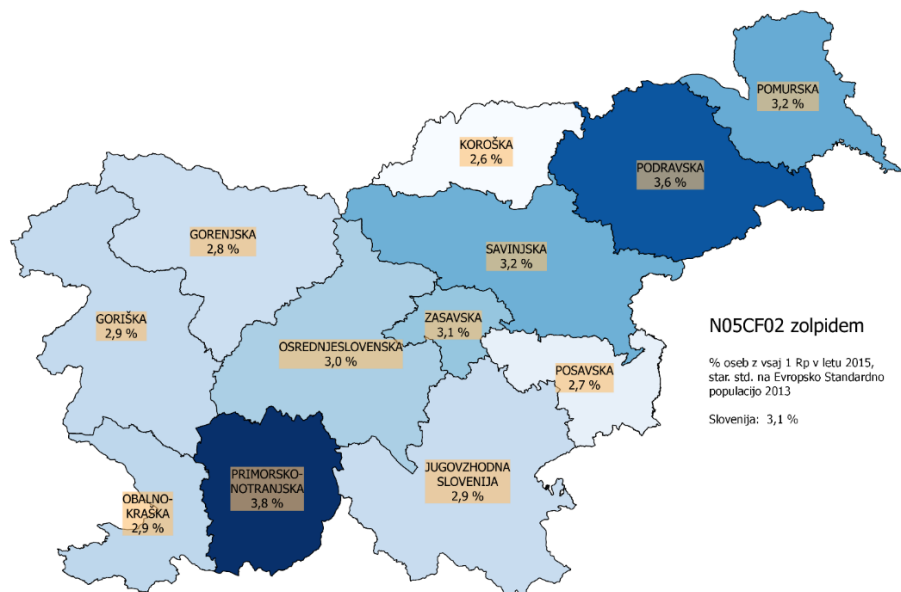
Sledijo benzodiazepini (N05CD) s 31,8 tisoč recepti v vrednosti 506 tisoč EUR s povprečno ceno recepta 16 EUR ter drugi hipnotiki in sedativi (N05CM) s 13,5 tisoč recepti v vrednosti 499 tisoč EUR in s povprečno ceno recepta 37 EUR.

Najpogosteje je bil predpisan **zolpidem (N05CF02)** iz skupine benzodiazepinom podobnih zdravil (N05CF), s 188,6 tisoč recepti v vrednosti 1,5 milijon EUR

Največ so zolpidem predpisovali v primorsko-notranjski regiji, sledijo podravska, savinjska in pomurska regija. Najmanj so ga predpisovali v koroški in posavski regiji (slika 4.18).

Sledita midazolam (N05CD08) iz skupine benzodiazepinov s 14,7 tisoč recepti v vrednosti 324,5 tisoč EUR in klotiazol (N05CM02) iz skupine drugih hipnotikov in sedativov s 13,5 tisoč recepti v vrednosti 498,8 tisoč EUR.

Slika 4.18: Odstotek oseb, katerim je bil predpisan zolpidem v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

N06 Psihoanaleptiki

Psihoanaleptiki so predstavljali 19,1 % delež v številu receptov in 26,6 % delež v vrednosti predpisanih zdravil z delovanjem na živčevje. Povprečna vrednost za 1 recept je bila 29 EUR, na 1000 prebivalcev sta bila predpisana 302 recepta.

Najpogosteje so predpisovali **antidepresive (N06A)**. Predpisanih je bilo 540,3 tisoč receptov v vrednosti 11,7 milijonov EUR. Skupno je bilo predpisanih 42.753.045 DDD oz. 56,8 DID antidepresivov.

Najpogosteje predpisani antidepresivi so bili po vrsti glede na število receptov: escitalopram, sertralin, paroksetin, citalopram, amitriptilin, fluoksetin, maprotilin in moklobemid.

Najpogosteje predpisani antidepresivi so že vrsto let iz skupine *selektivnih zaviralcev privzema serotonina (N06AB)*. Predpisanih je bilo 326,8 tisoč receptov v vrednosti 4,1 milijonov EUR, 28.954.589 DDD oz. 38,5 DID te skupine antidepresivov. Glede na leto 2014 so se stroški za selektivne zaviralce prevzema serotonina ob za 1% večjem številu receptov znižali za 30 %. Najpogosteje so bila predpisana zdravila z escitalopramom (N06AB10) s 144,9 tisoč recepti v vrednosti 1,0 milijon EUR, in s sertralinom (N06AB06) s 108,4 tisoč recepti v vrednosti 1,9 milijon EUR. Sledijo zdravila s paroksetinom (N06AB05) s 45,9 tisoč recepti v vrednosti 903 tisoč EUR in citalopramom (N06AB04) s 16,8 tisoč recepti.

Pogosto so predpisani tudi recepti za *druge antidepresive (N06AX)*, 192 tisoč receptov v vrednosti 7,3 milijonov EUR. Skupno je bilo predpisanih 13.020.310 DDD oz. 17,3 DID drugih antidepresivov (N06AX).

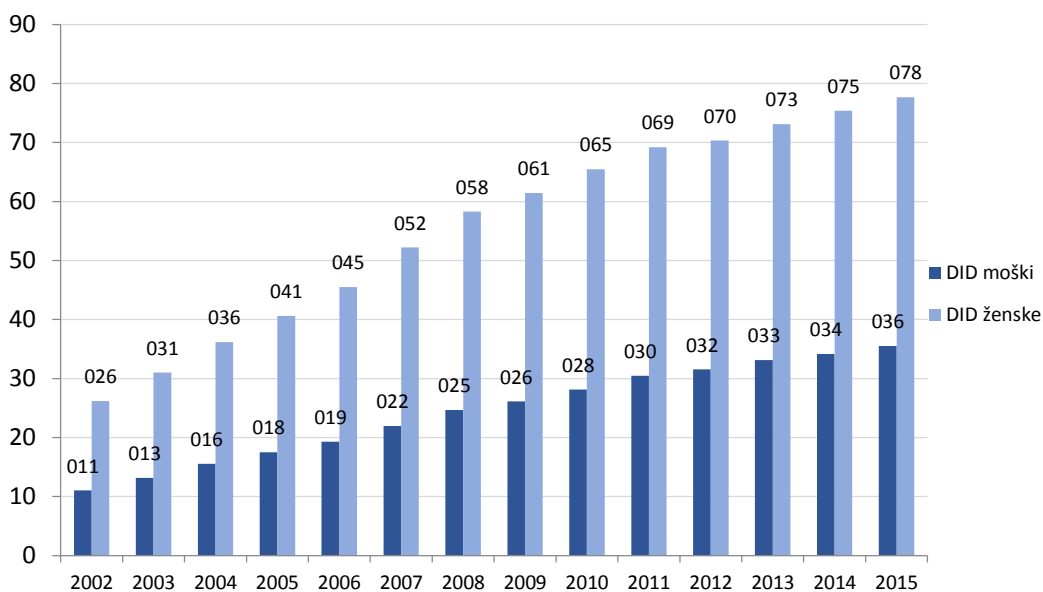
Največ predpisanih zdravil je vsebovalo duloksetin (N06AX21) s 60,7 tisoč recepti v vrednosti 3,7 milijon EUR in mirtazapin (N06AX11) s 38,1 tisoč recepti. Sledijo venlafaksin (N06AX16) z 32,4 tisoč recepti, trazodon (N06AX05) z 22,8 tisoč recepti, bupropion (N06AX12) s 17,7 tisoč recepti in tianeptin (N06AX14) z 10,9 tisoč recepti.

Edini na recept predpisan predstavnik *zaviralcev monoamino oksidaze tipa A (N06AG)* je moklobemid (N06AG02) z 2642 recepti v vrednosti 126 tisoč EUR. Predpisanih je bilo 18,7 tisoč

receptov za neselektivne zaviralce prívzema monoaminov (N06AA) v vrednosti 195,8 tisoč EUR. Najpogosteje predpisan neselektivni zaviralec prívzema monoaminov je bil amitriptilin (N06AA09) s 14,7 tisoč recepti.

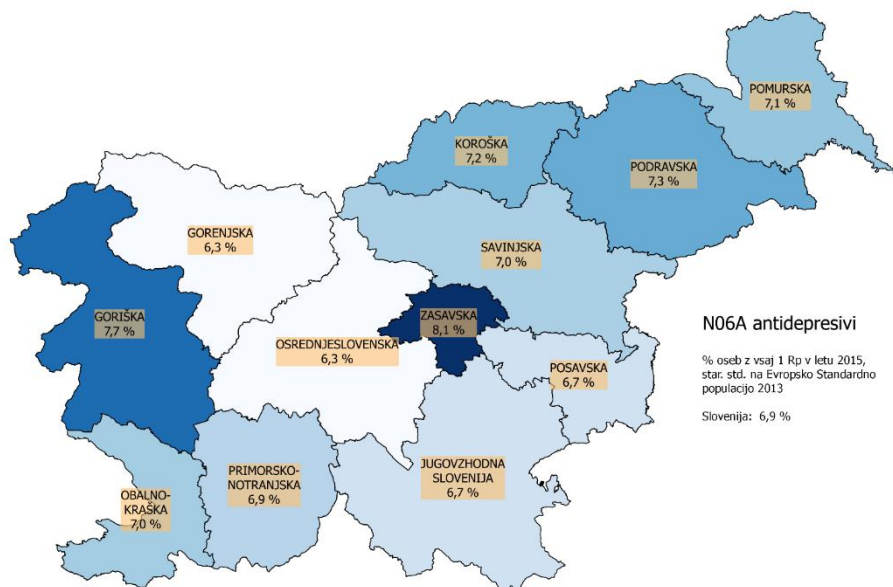
Tabela 4.15: Poraba antidepresivov (N06A) po spolu v številu DDD ter DID od leta 2002 do 2015

leto	DDD			DDD na 1000. preb. na dan		
	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
2002	3.927.574	9.733.803	13.663.352	11,02	26,16	18,76
2003	4.703.438	11.536.421	16.241.734	13,18	31,01	22,28
2004	5.537.711	13.459.861	18.999.049	15,53	36,16	26,07
2005	6.263.461	15.143.864	21.409.172	17,51	40,63	29,31
2006	6.938.126	16.972.763	23.911.311	19,28	45,47	32,62
2007	7.973.067	19.529.012	27.502.079	21,95	52,24	37,31
2008	8.972.043	21.824.163	30.796.206	24,66	58,30	41,71
2009	9.650.635	23.109.215	32.759.850	26,13	61,43	43,95
2010	10.416.552	24.724.393	35.140.945	28,12	65,48	46,98
2011	11.294.324	26.194.612	37.488.937	30,47	69,20	50,04
2012	11.712.077	26.660.791	38.372.868	31,54	70,31	51,13
2013	12.321.810	27.733.957	40.055.767	33,11	73,10	53,30
2014	12.737.994	28.625.246	41.363.239	34,17	75,39	54,97
2015	13.256.730	29.496.315	42.753.045	35,52	77,66	56,78

Slika 4.19: Trend porabe antidepresivov (N06A) po spolu v številu DDD na 1000 prebivalcev na dan

Največ so antidepresive predpisovali v zasavski regiji, sledita goriška in podravska regija. Najmanj so jih predpisovali v osrednjeslovenski ter v gorenjski regiji (slika 4.20).

Slika 4.20: Odstotek oseb, katerim so bili predpisani antidepresivi v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

Psihostimulansi, učinkovine za zdravljenje hipertenzije in učinkovine za obnavljanje celic CŽS (N06B) zavzemajo med psihoanaleptiki manjši delež tako v številu receptov, kot tudi v vrednosti zdravil. V letu 2015 je število receptov povečalo za 4 %, stroški so se povečali za 9 %. Največ predpisanih psihostimulansov, 5,5 tisoč receptov, je vsebovalo piracetam (N06BX03) iz skupine drugih psihostimulansov in učinkovin za obnavljanje celic CŽS (N06BX). Najpogosteje predpisani učinkovini iz skupine simpatikomimetikov s centralnim delovanjem (N06BA) sta bila metilfenadin (N06BA04) s 5.337 recepti in atomoksetin (N06BA09) z 2.582 recepti.

Število receptov in vrednost **zdravil za zdravljenje demence (N06D)** se z leti povečuje in se je glede na leto 2014 povečalo za 6 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 80 EUR in je za 14,3 % nižja kot leto poprej.

Razvrstitev zdravil za zdravljenje demence, ki so se predpisovala v letu 2015, glede na število receptov: rivastigmin, memantin, donepezil, galantamin in list ginka.

Največ predpisanih zdravil iz skupine antiholinesteraz (N06DA) je bilo z rivastigminom (N06DA03) s 24,8 tisoč recepti. Sledita donepezil (N06DA02) z 12,6 tisoč recepti in galantamin (N06DA04) z 11,2 tisoč recepti. Skupno je bilo predpisanih 3.893.317 DDD oz. 5,2 DID antiholinesteraz (N06DA). Med drugimi zdravili za zdravljenje demence (N06DX) je prevladoval memantin (N06DX01) s 19,9 tisoč recepti.

N07 Druga zdravila z delovanjem na živčevje

Recepti s predpisanimi zdravili, ki pripadajo podskupini N07, predstavljajo skoraj 2,0 % delež v številu in 5,5 % vrednostni delež zdravil z delovanjem na živčevje. Število receptov se je glede

na leto 2014 povečalo za 4 %, vrednost pa se je povečala kar za 148 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 58 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo predpisanih 31 receptov.

Večino predpisanih receptov so predstavljali recepti s predpisanimi zdravili proti vrtoglavici (N07C). Predpisanih je bilo 55 tisoč receptov v vrednosti 619,7 tisoč EUR, 4.557.877 DDD oz. 6,05 DID. Najpogosteje predpisana zdravila, ki se uporabljajo proti vrtoglavici so vsebovala betahistin (N07CA01) s skoraj 50 tisoč recepti in cinarizin (N07CA02) s 5,5 tisoč recepti.

Parasimpatikomimetikov (N07A) je bilo predpisanih 2.319 receptov, od tega za piridostigmin (N07AA02) 1.935 receptov, za pilokarpin (N07AX01) pa 383 receptov.

Za zdravljenje zasvojenosti je bilo predpisanih 2.978 receptov, od tega zdravil za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom (N07BB) 1.954 receptov, od tega naltreksona (N07BB04) 1.683 receptov in disulfirama (N07BB01) 48 receptov. Skupno je bilo predpisanih 112.142 DDD oz. 0,15 DID zdravil za zdravljenje zasvojenosti z alkoholom.

Za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom (N07BA) je bilo predpisanih 989 receptov, za vareniklin (N07BA03) 987 receptov in 2 receptov za nikotin (N07BA01). Skupno je bilo predpisanih 12.442 DDD zdravil za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom.

Zdravila za zdravljenje boleznih odvisnosti od opioidov

Za zdravljenje zasvojenosti z **opioidi** (N07BC) je bilo predpisanih 35 receptov, kar je 63 % manj kot leta 2014 (94 receptov), v vrednosti 373 EUR, od tega je bilo predpisanih 23 receptov za metadon in 12 receptov za buprenorfin.

Zdravila za zdravljenje boleznih odvisnosti od opioidov se skladno z Zakonom o preprečevanju uporabe drog in o obravnavi uživalcev (Ur.list 98/99) v mreži Centrov za zdravljenje odvisnosti predpisujejo na naročilnico, zato poraba ni prikazana v številu receptov.

Predpisanih je bilo 15.855 škatel **morfina** (N02AA01) v obliki Substitol 120 mg (škatla s 30 kapsulami (3 x 10 kapsul v pretisnem omotu)) in Substitol 200 mg trdih kapsul s podaljšanim sproščanjem (škatla s 30 kapsulami (3 x 10 kapsul v pretisnem omotu)). Predpisanih je bilo 8,4 % več škatel v primerjavi s prejšnjim letom.

Predpisanih je bilo 13.172 škatel **buprenorfina** (N07BC01) v obliki Buprenorfin Alkaloid 2mgx28tbl (podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu)) in Buprenorfin Alkaloid 8mgx28tbl (podjezične tablete, škatla z 28 tabletami (4 x 7 tablet v pretisnem omotu)). Predpisanih je bilo 5,9 % več škatel v primerjavi s prejšnjim letom.

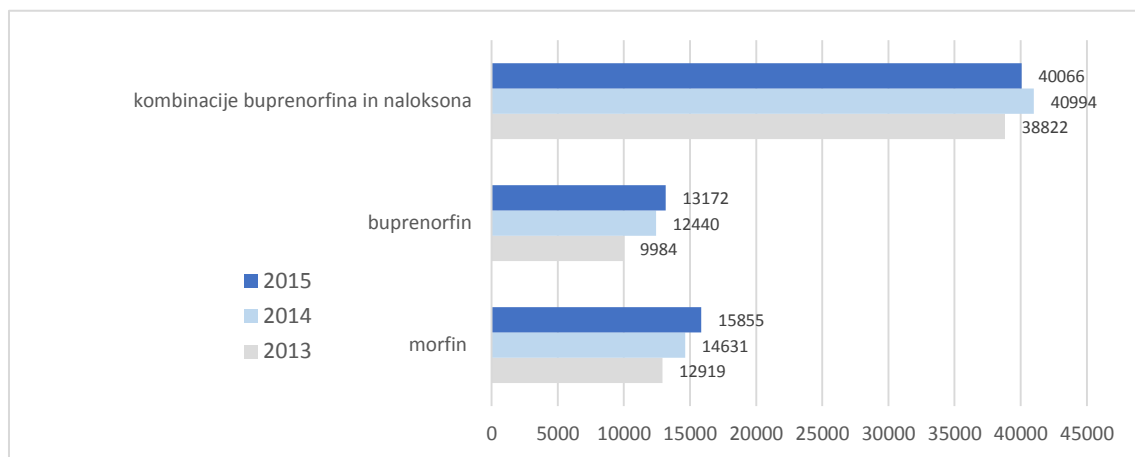
Predpisanih je bilo 5596 steklenic (1 l) **metadona** (N07BC02) v obliki metadonijevega klorida Alkaloid peroralna raztopina 10 mg/1 ml (škatla s steklenico s 1000 ml peroralne raztopine s plastičnim pokrovčkom, plastično odmerno pipeto in plastičnim adapterjem za steklenico), Heptanon 10 mg/ml peroralna raztopina (steklenica s 1000 ml raztopine) in Metadon Krka 10 mg/ml peroralna raztopina (steklenica s 1000 ml raztopine) in 809 steklenic metadona (100 ml) v obliki metadonijevega klorida Alkaloid peroralne raztopine 10 mg/1 ml (škatla s stekleničko s 100 ml peroralne raztopine s plastično odmerno pipeto in plastičnim pokrovčkom) in Metadon Krka 10 mg/ml peroralne raztopine (škatla s steklenico s 100 ml raztopine). Predpisano je bilo za 17,0% več steklenic metadona (1 l) in 16,5 % manj stekleničk metadona (100 ml) v primerjavi s prejšnjim letom.

Predpisanih je bilo 40.066 škatel **kombinacije buprenorfina in naloksona** (N07BC51) v obliki suboxone 2 mg/0,5 mg (podjezične tablete, škatla po 7 tablet) in Suboxone 8 mg/2 mg

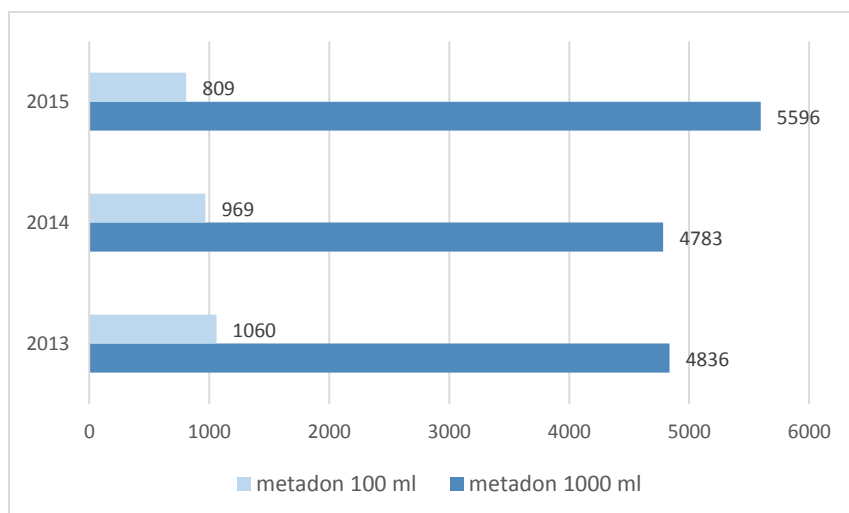
(podjezične tablete, škatla po 7 tablet). Predpisano je bilo 2,3 % manj škatel v primerjavi s prejšnjim letom.

V letu 2015 je znašal strošek zdravljenja odvisnosti za zdravila in pripravo skupaj 2.471.319,78 EUR, kar je 3,8 % manj kot leta 2014 (v znesku ni dodatno upoštevan strošek soka, plastenke, signature in konzervansa ob pripravi metadona).

Od tega je bil izdatek za zdravila, izdana na naročilnice centrov, 2.041.765,6 EUR, kar je 2,2 % več kot leta 2014. Strošek za zdravila z metadonom je bil 390.429,9 EUR (13,5 % manj kot leta 2014) in za pripravo zdravila 429.554,18 EUR, kar je 7,8 % več kot leta 2014 (v znesku ni dodatno upoštevan strošek soka, plastenke, signature in konzervansa ob pripravi metadona). Strošek za zdravila z buprenorfinom je bil 462.553,58 EUR (9,9 % več kot leta 2014), za zdravila z buprenorfinom in naloksonom 385.146,92 EUR (5,4% manj kot leta 2014) ter za zdravila z morfinom 803.635,19 EUR (8,8 % več kot leta 2014).

Slika 4.21: Trend porabe morfina, buprenorfina ter kombinacije buprenorfina in naloksona v letih 2013 – 2015

Slika 4.22: Trend porabe metadona v 100 ml ter 1000 ml stekleničkah v letih 2013 – 2015

4.11 P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti

Antiparazitiki, insekticidi in repelenti so razvrščeni v tri podskupine.

Število in vrednost predpisanih receptov z antiparazitiki, insekticidi in repelenti je sorazmerno nizko glede na ostale skupine zdravil. V letu 2015 je prišlo do 4 % povečanja števila izdanih receptov ob 9 % višjih stroških za zdravila. Povprečna vrednost na en recept z izdanimi zdravili iz skupine P je bila je znašala 9 EUR, na 1000 prebivalcev je bilo izdanih 27 receptov.

Iz celotne skupine P so točno 50,0 % delež v številu receptov in 35,1 % vrednosti zdravil predstavljali recepti s predpisanimi antiprotozoiki (P01). 45,9% delež v številu receptov in 51,4 % vrednosti zdravil pa so predstavljali antihelmintiki (P02). Predpisanih je bilo 83.034 DDD oz. 0,11 DID antiprotozoikov, 121.686 DDD oz. 0,16 DID antihelmintikov in 146.440 DDD oz. 0,19 DID zdravil proti parazitom zunanjih površin in proti garjam, insekticidi in repelenti.

Tabela 4.16: Število predpisanih receptov, vrednosti zdravil ter porabljenih DDD in DID za antiparazitike, insekticide in repelente, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
P - ANTIPARAZITIKI, INSEKTICIDI IN REPELENTI	56.034	104	498.935	109	9	27	351.160	0,47
P01 - ANTIPROTOZOIKI	28.042	96	175.240	98	6	14	83.034	0,11
P01A - Zdravila za zdravljenje ameboz in drugih protozojskih bolezni	28.020	96	172.953	98	6	14	82.446	0,11
P01AB - Derivati nitroimidazola	28.020	96	172.953	98	6	14	82.446	0,11
P01B - Antimalariki	22	96	2.287	97	104	0	588	0,00
P01BA - Aminokinolini	1		12		12	0	0	0,00
P01BB - Bigvanidi	21	91	2.275	96	108	0	588	0,00
P02 - ANTIHELMINTIKI	25.741	114	256.499	113	10	12	121.686	0,16
P02C - Zdravila proti boleznim, ki jih povzročajo nematodi (nitasti črvi)	25.741	114	256.499	113	10	12	121.686	0,16
P02CA - Derivati benzimidazola	25.741	114	256.499	113	10	12	121.686	0,16
P03 - ZDRAVILA PROTI PARAZITOM ZUNANJIH POVRŠIN IN PROTI GARJAM, INSEKTICIDI IN REPELENTI	2.251	118	67.196	127	30	1	146.440	0,19
P03A - Zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam	2.251	118	67.196	127	30	1	146.440	0,19
P03AC - Piretrini in sintezne spojine	2.193	118	66.682	127	30	1	129.180	0,17
P03AX - Druga zdravila proti parazitom zunanjih površin in proti garjam	58	141	514	119	9	0	17.260	0,02

V podskupini antiprotozoikov so bila najpogosteje predpisana zdravila tista, ki so vsebovala metronidazol (P01AB01) na 28,0 tisoč receptih, v skupini antihelmintikov zdravila z mebendazolom (P02CA01) na 25,7 tisoč receptih in v skupini zdravil proti parazitom zunanjih površin in proti garjam, insekticidov in repelentov zdravila s permetrinom (P03AC04) na 2,2 tisoč receptih.

4.12 R Zdravila za bolezni dihal

Zdravila za bolezni dihal so razvrščena v 6 podskupin.

V letu 2015 je bilo predpisanih več kot milijon receptov v vrednosti 26,6 milijon EUR. V primerjavi z letom 2014 se je število receptov zvišalo za 3 %, vrednost je padla za 1 %. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine R je bila 25 EUR.

Predpisanih je bilo 54.203.859 DDD, to je 71,98 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Največ DDD na 1000 prebivalcev na dan je bilo predpisanih v skupini zdravil za zdravila za obstruktivne pljučne bolezni (R03) ter v skupini antihistaminikov za sistemsko zdravljenje (R06).

Tabela 4.17: Število predpisanih receptov, vrednosti zdravil ter porabljenih DDD in DID za zdravila za bolezni dihal, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/ 2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
R - ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL	1.068.818	103	26.429.624	99	25	518	54.203.859	71,98
R01 - ZDRAVILA ZA BOLEZNI NOSNE SLUZNICE	185.823	105	1.825.946	90	10	90	8.402.367	11,16
R01A - Dekongestivi in druga zdravila za lokalno zdravljenje nosne sluznice	185.441	105	1.823.159	90	10	90	8.400.202	11,16
R01AA - Simpatikomimetiki, enokomponentna zdravila	6.663	96	48.865	98	7	3	78.588	0,10
R01AB - Simpatikomimetiki, kombinacije brez kortikosteroidov	568	274	4.757	245	8	0	8.138	0,01
R01AC - Zdravila s protialergijskim delovanjem brez kortikosteroidov	29	33	290	36	10	0	625	0,00
R01AD - Kortikosteroidi	173.333	105	1.747.358	90	10	84	8.228.177	10,93
R01AX - Druga zdravila za bolezni nosne sluznice	4.848	89	21.888	94	5	2	84.675	0,11
R01B - Nazalni dekonjestivi za sistemsko zdravljenje	382	112	2.788	122	7	0	2.165	0,00
R01BA - Simpatikomimetiki	382	112	2.788	122	7	0	2.165	0,00
R02 - ZDRAVILA Z UČINKOM NA ŽRELO	1.415	108	17.263	119	12	1	12.776	0,02
R02A - Zdravila z učinkom na žrelo	1.415	108	17.263	119	12	1	12.776	0,02
R02AA - Antiseptiki	831	102	8.499	108	10	0	8.633	0,01
R02AX - Druga zdravila z učinkom na žrelo	584	122	8.764	135	15	0	4.143	0,01
R03 - ZDRAVILA ZA OBSTRUKTIVNE PLJUČNE BOLEZNI	527.188	103	21.309.004	100	40	256	30.843.626	40,96
R03A - Inhalacijski adrenergiki	349.359	106	14.597.222	105	42	169	18.962.278	25,18
R03AC - Bronhoselektivni agonisti adrenergičnih receptorjev beta-2	110.900	97	1.358.674	87	12	54	4.369.240	5,80
R03AK - Adrenergiki v kombinaciji s kortikosteroidi ali drugimi učinkovinami razen antiholinergikov	112.247	109	10.618.832	100	95	54	8.166.990	10,85
R03AL - Adrenergiki v kombinaciji z antiholinergiki	126.212	113	2.619.716	147	21	61	6.426.048	8,53
R03B - Druga zdravila za obstruktivne pljučne bolezni, za inhaliranje	118.255	99	5.283.125	98	45	57	7.930.625	10,53
R03BA - Glukokortikoidi	77.083	99	2.178.671	94	28	37	4.677.965	6,21
R03BB - Antiholinergiki	41.172	101	3.104.454	101	75	20	3.252.660	4,32
R03C - Adrenergiki za sistemsko zdravljenje	2.385	74	14.603	73	6	1	55.532	0,07
R03CC - Bronhoselektivni agonisti adrenergičnih receptorjev beta-2	2.385	74	14.603	73	6	1	55.532	0,07
R03D - Druga sistemsko zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	57.189	95	1.414.055	71	25	28	3.895.191	5,17

R03DA - Ksantini	10.097	92	163.211	92	16	5	861.565	1,14
R03DC - Antagonisti levkotrienskih receptorjev	46.821	95	1.228.235	69	26	23	3.013.436	4,00
R03DX - Druga sistemska zdravila za obstruktivne pljučne bolezni	271	89	22.609	94	83	0	20.190	0,03
R05 - ZDRAVILA ZA ZDRAVLJENJE KAŠLJA IN PREHLADA	45.042	104	517.636	95	11	22	321.895	0,43
R05C - Ekspektoransi, kombinacije brez antitusikov	9.878	104	244.442	86	25	5	98.021	0,13
R05CA - Ekspektoransi	453	119	2.739	107	6	0	2.472	0,00
R05CB - Mukolitik	9.423	104	241.678	85	26	5	95.530	0,13
R05CW -	1		20		20	0	11	0,00
R05D - Antitusiki, kombinacije brez ekspektoransov	34.569	104	267.438	106	8	17	217.379	0,29
R05DA - Opijevi alkaloidi in njihovi derivati	29.431	104	221.783	106	8	14	119.429	0,16
R05DB - Drugi antitusiki	5.138	105	45.655	105	9	2	97.950	0,13
R05X - Druga zdravila za zdravljenje prehlada	311	123	2.999	124	10	0	2.867	0,00
R06 - ANTIHISTAMINI ZA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE	305.270	101	2.659.575	101	9	148	14.532.018	19,30
R06A - Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	305.270	101	2.659.575	101	9	148	14.532.018	19,30
R06AA - Aminoalkiletri	79	79	655	79	8	0	266	0,00
R06AB - Substituirani alilamini	7.910	107	39.558	111	5	4	43.645	0,06
R06AD - Derivati fenotiazina	10.175	73	56.857	75	6	5	208.355	0,28
R06AE - Derivati piperazina	68.014	98	645.100	97	9	33	3.081.496	4,09
R06AX - Drugi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje	219.092	104	1.917.404	103	9	106	11.198.256	14,87
R07 - DRUGA ZDRAVILA ZA BOLEZNI DIHAL	4.080	109	100.199	120	25	2	91.178	0,12
R07A - Druga zdravila za bolezni dihal	4.080	109	100.199	120	25	2	91.178	0,12
R07AX - Druga zdravila za bolezni dihal	4.080	109	100.199	120	25	2	91.178	0,12

R01 Zdravila za zdravljenje bolezni nosne sluznice

Zdravila za zdravljenje bolezni nosne sluznice so predstavljala 17,3 % v deležu receptov in 6,9 % vrednosti zdravil za bolezni dihal. Glede na leto 2014 se je število receptov zvišalo za 5 %, vrednost zdravil pa se je znižala za 10 %. Predpisanih je bilo 185,8 tisoč receptov, skoraj vsi iz podskupin dekongestivov in drugih zdravil za lokalno zdravljenje nosne sluznice (R01A).

Večina receptov za enokomponentna zdravila za bolezni nosne sluznice, ki vsebujejo simpatikomimetike (R01AA), vsebuje oksimetazolin (R01AA05) s 5,8 tisoč recepti.

Največji delež zdravil za zdravljenje nosne sluznice, predpisanih na recept, zavzemajo kortikosteroidi (R01AD). Skupno je bilo predpisanih 8.228.177 DDD oz. 10,9 DID zdravil te skupine. Število predpisanih receptov se je zvišalo za 5 %, stroški za zdravila pa so se znižali za 10 %. Največje število predpisanih receptov s kortikosteroidi je bilo z zdravili, ki so vsebovala mometazon (R01AD09) na 119,8 tisoč receptih v vrednosti 876 tisoč EUR in flutikazonfuroat (R01AD12) na 33,8 tisoč receptih v vrednosti 412,8 tisoč EUR.

R03 Zdravila za obstruktivne pljučne bolezni

Največji delež v številu receptov (49,3 %) in vrednosti (80,6 %) s predpisanimi zdravili za bolezni dihal, je pripadalo zdravilom za obstruktivne pljučne bolezni. V tej podskupini je bila tudi največja povprečna vrednost na en recept, ki je znašala 40 EUR.

Od zdravil za obstruktivne pljučne bolezni so se najpogosteje predpisovali inhalacijski adrenergiki (R03A), predpisanih je bilo preko 349,4 tisoč receptov v vrednosti 14,6 milijonv EUR, 18.962.278 DDD oz. 25,2 DID.

Večino bronhoselektivnih agonistov adrenergičnih receptorjev beta-2 (R03AC) so predstavljala zdravila s salbutamolom (R03AC02) na 99,9 tisoč receptih v vrednosti 669 tisoč EUR.

V skupini adrenergikov in drugih učinkovin za obstruktivne pljučne bolezni (R03AK) je bilo predpisanih 112,2 tisoč receptov, vrednost zdravil je bila 10,6 milijon EUR. Vsebovala so salmeterol in flutikazon (R03AK06) s 39,6 tisoč recepti in stroški 4,5 milijonov EUR, formoterol in budezonid (R03AK07) z 30,9 tisoč recepti in stroški 2,9 milijonv EUR ter formoterol in beklometazon (R03AK08) s 34,9 tisoč recepti in stroški 2,7 milijona EUR.

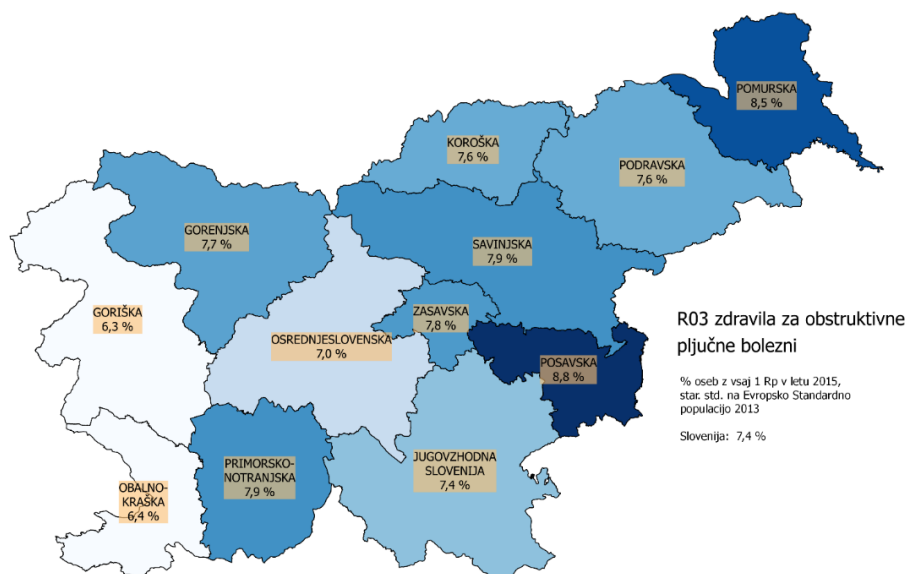
V skupini adrenergikov v kombinaciji z antiholinergiki (R03AL) je bilo predpisanih 126,2 tisoč receptov, v vrednosti 2,6 milijona EUR, večina za fenoterol in ipratropijev bromid (R03AL01).

V skupini drugih zdravil za obstruktivne pljučne bolezni za inhaliranje (R03B) je bilo predpisanih 118,3 tisoč receptov v vrednosti 5,3 milijon EUR. Največ je bilo zdravil, ki so vsebovala glukokortikoide (R03BA). Najpogosteje je bil predpisan flutikazon (R03BA05) z 47,2 tisoč recepti v vrednosti 1,2 milijon EUR.

V skupini antiholinergikov (R03BB) je bil najpogosteje predpisan tiotropijev bromid (R03BB04) z 33,9 tisoč recepti.

V skupini drugih sistemskih zdravil za obstruktivne pljučne bolezni (R03D) je bilo predpisanih 57,2 tisoč EUR v vrednosti 1,4 milijona EUR, od tega največ za montelukast (R03DC03) z 46,7 tisoč recepti in teofilin (R03DA04) z 10,1 tisoč recepti.

Največ zdravil za zdravljenje obstruktivnih pljučnih bolezni so v letu 2015 predpisovali v pomurski regiji, sledita savinjska in primorsko-notranjska regija. Najmanj v goriški in v obalno-kraški regiji (slika 4.23).

Slika 4.23: Odstotek oseb, katerim so bila predpisana zdravila za obstruktivne pljučne bolezni v posameznih statističnih regijah R Slovenije v letu 2015.

R05 Zdravila za zdravljenje kašlja in prehlada

Na recept je bilo predpisanih 45 tisoč zdravil za zdravljenje kašlja in prehlada, od tega 34,6 tisoč receptov za antitusike in kombinacije brez ekspektoransov (R05D).

Največ predpisanih zdravil iz skupine z opijevimi alkaloidi in njihovimi derivati (R05DA) je vsebovalo folkodin (R05DA08) s 26,3 tisoč recepti. Sledil je kodein (R05DA04) s 3,1 tisoč recepti.

Vsa zdravila iz skupine drugi antitusiki (R05DB) so vsebovala butamirat (R05DB13) s 5.138 recepti, 97.950 DDD oz. 0,1 DID.

V skupini ekspektoransov, kombinacij brez antitusikov (R05C) je bilo predpisanih 9,9 tisoč receptov, od tega večina za mukolitike (R05CB). Predpisanih je bilo 95.530 DDD oz. 0,1 DID mukolitikov.

R06 Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje

Antihistaminiki za sistemsko zdravljenje so v letu 2015 predstavljali 28,6 % delež v številu receptov in 10,1 % delež v vrednosti zdravil za bolezni dihal, predpisanih je bilo 305 tisoč receptov. V primerjavi z letom 2014 je bilo predpisanih 1 % več receptov z 1 % višjo vrednostjo zdravil.

Med aminoalkiletri (R06AA) so bila največ predpisana zdravila z difenhidraminom (R06AA02), ki pa imajo režim izdaje brez zdravniškega recepta v lekarni, zato je bila poraba zdravil višja od prikazane.

Od substituiranih alkilaminov (R06AB) se je predpisovala samo učinkovina dimetinden (R06AB03) s 7,9 tisoč recepti, 43.645 DDD oz. 0,06 DID.

Od derivatov fenotiazina (R06AD) so vsa predpisana zdravila vsebovala tietilperazin (R06AD03) s 10,2 tisoč recepti, 208.355 DDD oz. 0,3 DID. Število receptov z derivati piperazina (R06AE) se je zmanjšalo za 2 %, ob znižanju stroškov za 3%, predpisanih je bilo 68,0 tisoč receptov, 3.081.496 DDD oz. 4,1 DID, in sicer s cetirizinom (R06AE07) 46,4 tisoč receptov in levocetirizinom (R06AE09) 21,7 tisoč receptov.

Največ, 219 tisoč receptov in 11.198.256 DDD oz. 14,9 DID s predpisanimi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje je bilo z zdravili v skupini drugi antihistaminiki za sistemsko zdravljenje (R06AX). Zdravila z loratadinom (R06AX13) so bila predpisana na skoraj 122 tisoč receptih, sledila so zdravila z desloratadinom (R06AX27) na 79,5 tisoč receptih in feksofenadinom (R06AX26) na 17,9 tisoč receptih.

4.13 S Zdravila za bolezni čutil

Zdravila za bolezni čutil so razvrščena v tri podskupine.

V letu 2015 je bilo predpisanih preko 700.000 tisoč receptov v vrednosti skoraj 8,3 milijon EUR. V primerjavi z letom 2014 se je število povečalo za 3 %, vrednost receptov pa za 4 %. Povprečna vrednost na en recept s predpisanimi zdravili iz skupine S je bila 12 EUR. Skupno je bilo predpisanih 15.935.921 DDD, to je 21,16 DDD na 1000 prebivalcev na dan. Vsa predpisana zdravila so bila iz skupine zdravil za očne bolezni (S01).

Tabela 4.18: Število predpisanih receptov, vrednost zdravil ter porabljenih DDD in DID za zdravila za zdravljenje očesnih, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks 2015/ 2014	Vrednosti zdravil 2015	Indeks 2015/ 2014	Povprečna vrednost na 1 recept	Št. Rp na 1000 prebivalcev	Število DDD	Število DID
S - ZDRAVILA ZA BOLEZNI ČUTIL	700.988	103	8.295.257	104	12	340	15.935.921	21,16
S01 - ZDRAVILA ZA OČESNE BOLEZNI	700.988	103	8.295.257	104	12	340	15.935.921	21,16
S01A - Zdravila za preprečevanje in zdravljenje infekcij	224.122	100	1.127.790	101	5	109	1.100.897	1,46
S01AA - Antibiotiki	182.043	99	863.473	100	5	88	823.375	1,09
S01AD - Protivirusna zdravila	4.056	75	40.863	75	10	2	21.762	0,03
S01AE - Fluorokinoloni	38.023	107	223.455	108	6	18	255.760	0,34
S01B - Protivnetna zdravila	68.780	109	589.385	116	9	33	533.795	0,71
S01BA - Kortikosteroidi, enokomponentna zdravila	51.202	111	407.543	122	8	25	440.320	0,58
S01BC - Nesteroidna protivnetna zdravila	17.578	104	181.842	105	10	9	93.475	0,12
S01C - Protivnetne učinkovine v kombinacijah s protimikrobnimi učinkovinami	150.073	101	737.333	109	5	73	797.534	1,06
S01CA - Kortikosteroidi v kombinaciji s protimikrobnimi učinkovinami	150.073	101	737.333	109	5	73	797.534	1,06
S01E - Zdravila za zdravljenje glavkoma in zdravila za zožitev zenice	143.043	104	4.048.619	98	28	69	9.800.003	13,01
S01EA - Simpatikomimetiki za zdravljenje glavkoma (zelene mreže)	2.245	271	33.959	306	15	1	122.025	0,16
S01EB - Parasimpatikomimetiki	3		119		40	0	10	0,00
S01EC - Zaviralci karboanhidraze	16.784	100	382.283	79	23	8	1.035.808	1,38
S01ED - Antagonisti adrenergičnih receptorjev beta	66.354	102	2.260.781	112	34	32	4.564.415	6,06
S01EE - Analogi prostaglandina	57.657	105	1.371.477	84	24	28	4.077.745	5,42
S01F - Midriatiki in cikloplegiki	45	125	385	131	9	0	1.560	0,00
S01FA - Antiholinergiki	45	125	385	131	9	0	1.560	0,00
S01G - Dekongestivi in protialergijska zdravila	44.884	103	530.583	105	12	22	1.487.270	1,98
S01GA - Simpatikomimetiki za ožjenje krvnih žil	261	86	2.195	90	8	0	4.305	0,01
S01GX - Druga protialergijska zdravila	44.623	103	528.388	105	12	22	1.482.965	1,97
S01H - Lokalni anestetiki	12	120	133	117	11	0	1.050	0,00
S01HA - Lokalni anestetiki	12	120	133	117	11	0	1.050	0,00
S01L - Učinkovine za zdravljenje očesno žilnih bolezni	3	60	2.155	54	718	0	3	0,00
S01LA - Učinkovine za preprečevanje neovaskularizacije	3	60	2.155	54	718	0	3	0,00
S01X - Druga zdravila za očne bolezni	70.026	110	1.258.874	123	18	34	2.213.810	2,94
S01XA - Druga zdravila za očne bolezni	70.026	110	1.258.874	123	18	34	2.213.810	2,94

S01 Zdravila za očne bolezni

Največ predpisanih receptov z zdravili za očne bolezni je bilo iz skupine zdravil za preprečevanje in zdravljenje infekcij (S01A), 224 tisoč receptov, od tega največ zdravil z antibiotiki (S01AA), 182 tisoč receptov.

Največ predpisanih zdravil je vsebovalo tobramicin (S01AA12) s 157,4 tisoč recepti. Zdravila s tobramicinom so predstavljala 22,4 % delež v številu receptov in 8,8 % delež v vrednosti vseh zdravil za bolezni čutil. Od drugih zdravil za preprečevanje in zdravljenje infekcij je bilo predpisanih največ receptov s ciprofloksacinom (S01AE03) z 34 tisoč recepti v vrednosti 192,7 tisoč EUR.

Protivnetna zdravila (S01B) so v večini vsebovala kortikosteroide, od tega največ (35,6 tisoč receptov) z deksametazonom (S01BA01).

Z deksametazonom (S01CA01) so bila predpisana tudi vsa kombinirana zdravila, ki so vsebovala tudi antimikrobne učinkovine (S01C); predpisanih je bilo 150 tisoč receptov, 797.534 DDD oz. 1,1 DID.

Število receptov z zdravili za zdravljenje glavkoma in zožitev zenice (S01E) se je v letu 2015 povečalo za 4 %, stroški so se znižali za 2 %. Povprečna vrednost enega recepta je bila 28 EUR. Predpisanih je bilo skupno 9.800.003 DDD oz. 13,0 DID zdravil za zdravljenje glavkoma in zožitev zenice.

Največ predpisanih zdravil za zdravljenje glavkoma je vsebovalo zaviralca adrenergičnih receptorjev beta timolol v kombinaciji z drugimi učinkovinami (S01ED51) s skoraj 53 tisoč recepti in monokomponentnim timololom (S01ED01) z 10,2 tisoč recepti. Najpogosteje predpisan analog prostaglandinov je bil latanoprost (S01EE01) z 35,7 tisoč recepti v vrednosti 718 tisoč EUR.

Med dekonjestivi in protialergijskimi zdravili (S01G) so bila najpogosteje predpisana zdravila z olopatadinom (S01GX09) na 26,4 tisoč receptih in s ketotifenom (S01GX08) na 16,0 tisoč receptih. Skupno je bilo predpisanih 1.487.270 DDD oz. 2,0 DID dekonjestivov in protialergijskih zdravil.

V skupino druga zdravila za zdravljenje očesnih bolezni (S01X) so razvrščene umetne solze in druga nevtralna zdravila (S01XA20) s 70,0 tisoč recepti v vrednosti 1,3 milijon EUR.

4.14 V Razna zdravila

Razna zdravila so zdravila, ki niso uvrščena v nobeno izmed prej omenjenih skupin in so razvrščena v 8 podskupin: alergijo sprožajoče snovi (alergeni), druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni, diagnostiki, osnovna hranila, drugi neterapevtski pripravki, kontrastna sredstva, radiodiagnostiki in radioterapevtiki.

Število receptov v skupini V, ki jo sestavljajo različna zdravila, znaša dobrih 60 tisoč, kar pa izkazuje 69% porast.

Največ predpisanih zdravil je bilo iz skupine osnovnih hranil (V06) s 24,5 tisoč recepti ter iz skupine drugih nerazvrščenih zdravil za različne bolezni (V03) z 8,1 tisoč recepti.

Med osnovnimi hranili prevladujejo recepti za hranila, ki vsebujejo maščobe, ogljikove hidrate, proteine, minerale in vitamine ter kombinacije (V06DB) z 19,4 tisoč recepti.

Tabela 4.19: Število predpisanih receptov, vrednosti zdravil ter porabljenih DDD in DID za skupno razna zdravila, Slovenija, 2015

ATC skupina	Število Rp	Indeks	Vrednosti	Indeks	Povprečna	Št. Rp na	Število	Število
		2015/ 2014	zdravil 2015	2015/ 2014	vrednost na 1 recept	1000 prebivalcev	DDD	DID
V - RAZNA ZDRAVILA	60.506	169	6.557.348	109	108	29	413.710	0,55
V01 - ALERGIJO SPROŽAJOČE SNOVI (ALERGENI)	2.666	83	514.566	78	193	1	104.100	0,14
V01A - Alergijo sprožajoče snovi (alergeni)	2.666	83	514.566	78	193	1	104.100	0,14
V01AA - Alergenski ekstrakti	2.666	83	514.566	78	193	1	104.100	0,14
V03 - DRUGA NERAZVRŠČENA ZDRAVILA ZA RAZLIČNE BOLEZNI	8.603	106	2.745.589	111	319	4	309.610	0,41
V03A - Druga nerazvrščena zdravila za različne bolezni	8.603	106	2.745.589	111	319	4	309.610	0,41
V03AB - Antidoti	59	17	1	17	0	0	59	0,00
V03AC - Kelirajoča sredstva za zdravljenje akutnih zastrupitev z železom	704	123	1.010.314	115	1.435	0	13.573	0,02
V03AE - Zdravila za zdravljenje hiperkalemije in hiperfosfatemije	7.107	111	1.673.817	109	236	3	269.174	0,36
V03AG - Zdravila za zdravljenje hiperkalcemije	543	93	45.467	86	84	0	19.920	0,03
V03AX - Druga zdravila za različne bolezni	190	96	15.991	89	84	0	6.885	0,01
V06 - OSNOVNA HRANILA	49.201	201	3.296.869	115	67	24	0	0,00
V06C - Hranila za otroke	2.370	133	788.069	97	333	1	0	0,00
V06CA - Hranila brez fenilalanina	478	102	605.410	94	1.267	0	0	0,00
V06D - Druga hranila	46.822	206	2.507.716	122	54	23	0	0,00
V06DB - Maščobe, ogljikovi hidrati, proteini, minerali in vitamini, kombinacije	43.328	224	2.204.871	132	51	21	0	0,00
V06DF - Mlečni nadomestki	3.494	106	302.845	80	87	2	0	0,00
V07 - DRUGI NETERAPEVTSKI PRIPRAVKI	31	57	251	83	8	0	0	0,00
V07A - Drugi neterapevtski pripravki	31	57	251	83	8	0	0	0,00
V07AB - Raztopine in pripravki za redčenje, vključno s tekočinami za izpiranje	1	17	8	8	8	0	0	0,00
V07AC - Krvne transfuzije, pomožni izdelki	30	63	243	121	8	0	0	0,00
V08 - KONTRASTNA SREDSTVA	5	250	74	349	15	0	0	0,00
V08A - Jodirana rentgenska kontrastna sredstva	5	250	74	349	15	0	0	0,00
V08AB - Nefrotropna, nizkoosmolalna rentgenska kontrastna sredstva, topna v vodi	5	250	74	349	15	0	0	0,00

5 BOLNIŠNIČNA ZDRAVILA

Tatja Kostnapfel Rihtar, Aleš Korošec, Irena Krotec

Področje preskrbe z zdravili zajema tako ambulantno predpisana zdravila na zelene in bele recepte, zdravila, ki se predpisujejo tudi v bolnišnicah ter zdravila, ki se izdajajo brez recepta.

Po Zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (ZZPPZ) na področju zdravil je NIJZ določen kot upravljavec zbirk podatkov **IVZ 64**: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, **IVZ 65**: Evidenca porabe zdravil izdanih brez zdravniškega recepta, na naročilnico ter **IVZ 66**: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (1).

Ker NIJZ spremlja le porabo ambulantno predpisanih zdravil so na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) predvsem zaradi zagotavljanja racionalne rabe dragih zdravil v bolnišnicah in obvladovanja stroškov ter zaradi načina financiranja bolnišničnih zdravil oblikovali dve skupini, seznam B in seznam A.

Oba seznama zdravil sta v skladu s Splošnim dogovorom, kjer partnerji določijo program zdravstvenih storitev in izhodišča za njegovo izvajanje ter oblikovanje cen v Republiki Sloveniji za tekoče pogodbeno leto, ločeno financirana bolnišnicam tako za uporabo v bolnišnični kot tudi specialistični ambulantni dejavnosti (18).

Seznam A

Leta 2013 je bil uveden seznam ampuliranih in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje (seznam A). Vanj so uvrščena ločeno zaračunljiva zdravila v specialistični ambulantni in v osnovni zdravstveni dejavnosti, katera niso bila predpisana na recept. V seznamu A so po vrednosti najpomembnejša onkološka zdravila, sledijo depo antipsihotiki (13).

Seznam B

Na seznam B se uvrščajo tista bolnišnična zdravila, katerih cena v priporočenem odmerku presega vrednost 5000 EUR na osebo v enem letu.

Zdravila s seznama B se financirajo na osnovi mesečnih zahtevkov bolnišnic glede na njihovo dejansko porabo. Po podatkih ZZZS je skupna poraba zdravil s seznama B v letu 2015 znašala 64.978.778 EUR in se je povečala za 2 % glede na leto 2014 (tabela 5.1) (13).

Onkološka zdravila so največja skupina na seznamu B (tabela 5.1). Izmed njih so imeli daleč najvišjo celotno vrednost (27 milijonov EUR) in največje število pakiranj (26,7 tisoč) citostatiki (L01X – druga zdravila z delovanjem na novotvorbe) in citotoksični antibiotiki in sorodne učinkovine (L01D). Obe vrsti zdravil se večinoma uporabljajo za zdravljenje metastatskih vrst raka in levkemij. Sledijo zdravila za zaviranje imunske odzivnosti (L04A). Izmed ostalih ATC skupin zdravil so imela največjo skupno vrednost (11,4 tisoč EUR) in tudi število pakiranj (15,7 tisoč) biološka zdravila za zdravljenje bolezni mrežnice (S01L), po vrednosti sledijo druga krvna zdravila (B06A) ter druga zdravila za bolezni prebavil in presnove (A16A) (13).

Tabela 5.1: Poraba dragih bolnišničnih zdravil (seznam B) v letu 2015

ATC, 3. nivo	ATC, 5. nivo	generično ime	Ime zdravila	Povzetek omejitev predpisovanja	Celotna vrednost	Št. pakiranj	Povprečna cena pakiranja
A16A Druga zdravila za bolezni prebavil in presnove	A16AB02	imigluceraza, rekombinantna	Cerezyme	Za zdravljenje Gaucherjeve bolezni.	1.027.094	586	1.753
	A16AB03	agalzidaza alfa	Replagal	Za zdravljenje Fabryjeve bolezni pod nadzorom Centra za zdravljenje Fabryjeve bolezni SB Slovenj Gradec.	1.627.578	847	1.922
	A16AB04	agalzidaza beta	Fabrazyme	Za zdravljenje Fabryjeve bolezni pod nadzorom Centra za zdravljenje Fabryjeve bolezni SB Slovenj Gradec.	1.550.525	448	3.461
	A16AB07	alglukozidaze alfa	Myozyme	Za zdravljenje: 1. otrok z zgodnjo obliko Pompejeve bolezni. 2. odraslih s poznim nastopom Pompejeve bolezni.	671.073	1.283	523
	A16AB08	galsulfaza	Naglazyme	Za zdravljenje bolnikov z mukopolisaharidozo VI.	608.006	419	1.451
	A16AB10	velagluceraza alfa	VPRIV	Za zdravljenje Gaucherjeve bolezni.	690.820	397	1.740
						6.175.096	3.980
B01A Antitrombotiki	B01AC09	epoprostenol	Epoprostenol	Za bolnike s pljučno arterijsko hipertenzijo ali neoperabilno kronično trombembolično pljučno hipertenzijo NYHA-WHO III ali IV, ki se jih ne da stabilizirati z zaviralci fosfodiesteraze in/ali endotelinskih receptorjev. Po odobritvi konzilija za pljučno hipertenzijo.	5.153	78	66
	B01AC11	iloprost	Ilomedin	Za zdravljenje ishemije udov.	40.157	189	213
	B02BD02	efmoroktokog alfa koagulacijski faktor VIII	Elocta	Za zdravljenje in preprečevanje krvavitev pri bolnikih s hemofilijo A.	49.077	105	467
	B02BD02	faktor VIII	ReFacto	Za zdravljenje in preprečevanje krvavitev pri bolnikih s hemofilijo A.			
	B02BD02	oktokog alfa	Kovaltry	Za zdravljenje in preprečevanje krvavitev pri bolnikih s hemofilijo A.			
	B02BD02	simoktokog alfa	Nuwiq	Za zdravljenje in preprečevanje krvavitev pri bolnikih s hemofilijo A.			
	B02BD02	turoktokog alfa	NovoEight	Za zdravljenje in preprečevanje krvavitev pri bolnikih s hemofilijo A.			
	B02BD03	zaviralci inhibitorjev faktorja VIII	Feiba	Le za zdravljenje krvavitev pri bolnikih s hemofilijo A in inhibitorji faktorja VIII, zdravljenje krvavitev pri bolnikih brez hemofilije, ki imajo pridobljene inhibitorje faktorja VIII, in za preprečevanje krvavitev pri bolnikih s hemofilijo A zaradi inhibitorjev, ki so imeli značilne mišičnoskeletne krvavitve, zaradi katerih je bila potrebna uporaba zaviralca inhibitorjev, ali ki so imeli značilno zmanjšano kakovost življenja zaradi krvavitev in/ali so doživeli eno življenjsko nevarno krvavitev (npr. intrakranialno, intraabdominalno ali intratorakalno krvavitev)	101.657	229	444

	B02BD08	eptakog alfa (aktivirani)	NovoSeven	Za zdravljenje krvavitev in za preprečevanje krvavitev pri operacijah ali invazivnih postopkih v naslednjih skupinah bolnikov: pri bolnikih s prirojeno hemofilijo z zaviralci koagulacijskih faktorjev VIII ali IX > 5 Bethesda-enot (BU), pri bolnikih s prirojeno hemofilijo, pri katerih je pričakovan visok anamnestičen odziv na uporabo faktorja VIII ali faktorja IX, pri bolnikih s pridobljeno hemofilijo, pri bolnikih s prirojenim pomanjkanjem FVII, pri bolnikih z Glanzmannovo trombastenijo s protitelesi proti GP IIb-IIIa in/ali HLA in refraktarnostjo proti transfuzijam trombocitov zdaj ali kdaj v preteklosti.	184.204	94	1.960
					380.248	695	547
B06A Druga krvna zdravila	B06AC01	inhibitor C1- esteraze	Berinert	Za zdravljenje bolnikov z napadi hereditarnega angioedema.	1.530	3	510
	B06AC02	ikatibant	Firazyr	Za zdravljenje bolnikov z anamnezo težjih napadov hereditarnega angioedema.	5.567	5	1.113
	B06AC04	konestat alfa	Ruconest	Za zdravljenje bolnikov z napadi hereditarnega angioedema.	3.971	5	794
					11.068	13	851
L01A Alkilirajoči citostatiki	L01AA09	bendamustinijev klorid	Levact	a) Za zdravljenje prvega izbora kronične limfatične levkemije (Binetov stadij B ali C) pri bolnikih, pri katerih kombinirano zdravljenje s fludarabinom ni primerno. b) Za zdravljenje indolentnega ne-Hodgkinovega limfoma kot monoterapija pri bolnikih, ki so med zdravljenjem z rituksimabom ali režimom, ki vključuje rituksimab, oziroma 6 mesecev po njem, napredovali. c) Za prednostno zdravljenje multiplega mieloma (Durie-Salmonov stadij II z napredovanjem ali stadij III) v kombinaciji s prednizonom pri bolnikih, starejših od 65 let, ki niso primerni za avtogeno presaditev izvornih celic in imajo v času diagnoze klinično nevropatijo, ki izključuje uporabo zdravljenja s talidomidom ali bortezomibom.	9.165	38	242
	L01BA04	pemetreksed	Alimta	V kombinaciji s cisplatinom v prvi liniji zdravljenja s citostatsko terapijo: 1. bolnikov z lokalno napredovalim ali metastatskim nedrobnoceličnim karcinomom pljuč, ki nima pretežno skvamozne celične histologije, 2. bolnikov z neresektabilnim malignim plevralnim mezoteliomom.	1.994.929	3.285	607
L01B Zaviralci celične presnove (antimetaboliti)	L01BB06	klofarabin	Evoltra	Za zdravljenje otrok z akutno limfoblastno levkemijo.	38.801	28	1.411
	L01BC07	azacitidin	Vidaza	Za zdravljenje odraslih bolnikov, ki niso primerni za presaditev hematopoetskih matičnih celic z: 1. mielodisplastičnimi sindromi (MDS) s srednjo stopnjo 2 in visoko stopnjo tveganja po Mednarodnem prognostičnem sistemu ocenjevanja, 2. kronično mielomonocitno levkemijo (KML) z 10 do 29 % blastnih celic kostnega mozga brez mieloproliferativne bolezni, 3. akutno mieloično levkemijo (AML) z 20 do 30 % blastnih celic in displazijo več celičnih linij.	1.129.890	3.091	366
	L01BC08	decitabin	Dacogen	Le za zdravljenje odraslih bolnikov, starih 65 let ali več z nedavno ugotovljeno de novo ali sekundarno akutno mieloično levkemijo (AML) po razvrstitvi Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), za katere standardna indukcijska kemoterapija ni primerna.	224.785	183	1.231
					3.397.570	6.625	513

L01C Rastlinski alkaloidi in druge naravne učinkovine (zaviralci mitoze)	L01CD01	paklitaksel	Abraxane	Za zdravljenje: 1. metastatskega raka dojke pri odraslih bolnicah, pri katerih je bilo zdravljenje prve izbire neuspešno, ali pri bolnicah, pri katerih je zdravljenje z drugimi antraciklini kontraindicirano. 2. V kombinaciji z gemcitabinom za zdravljenje prve izbire bolnikov z metastatskim adenokarcinomom trebušne slinavke.	584.843	1.965	298			
	L01CD04	kabazitaksel	Jevtana	V kombinaciji s prednizonom ali prednizolonom za zdravljenje bolnikov z metastatskim, proti hormonom odpornim rakom prostate, predhodno zdravljenim s shemo, ki je obsegala docetaksel.	587.670	147	3.988			
	L01CX01	trabektedin	Yondelis	Za zdravljenje: 1. bolnikov z napredovalim sarkomom mehkega tkiva, po neuspešnem zdravljenju z antraciklini in ifosfamidom, ali pri bolnikih, pri katerih uporaba teh zdravil ni primerna. 2. bolnic, občutljivih na platino, s ponovljenim karcinomom jajčnikov 6-12 mesecev po prvem zdravljenju, v kombinaciji s pegiliranim liposomalnim doksorubicinom.	344.183	246	1.397			
					1.516.696	2.358	643			
L01D Citotoksični antibiotiki in sorodne učinkovine	L01DB01	doksorubicin	Myocet	Za zdravljenje metastatskega raka dojke pri odraslih ženskah v kombinaciji s ciklofosfamidom, za bolnice, ki imajo kardiomiopatijo z iztisnim deležem levega prekata 0,30 ali manj.	369.445	783	472			
	L01DB01	doksorubicinijev klorid	Caelyx	Za zdravljenje: 1. napredujočega diseminiranega plazmocitoma v kombinaciji z bortezomibom pri bolnikih, ki so pred tem že prejeli najmanj eno terapijo in so bodisi imeli presaditev kostnega mozga ali pa niso primerni zanjo in imajo kardiomiopatijo z iztisnim deležem levega prekata 0,30 ali manj. 2. metastatskega raka dojke v obliki monoterapije za bolnice, ki imajo kardiomiopatijo z iztisnim deležem levega prekata 0,30 ali manj. 3. napredovanega raka jajčnikov, če prva, platinska kemoterapija pri bolnici ni bila uspešna.						
	L01XC02	rituksimab	MabThera	Za zdravljenje: 1. Ne-Hodgkinovega limfoma (NHL). 2. Kronične limfocitne levkemije (KLL) v kombinaciji s kemoterapijo za zdravljenje bolnikov s kronično limfocitno levkemijo, ki predhodno še niso bili zdravljeni oziroma se na prejšnje zdravljenje niso odzvali ali pa se je bolezen pri njih ponovila. 3. Revmatoidnega artritisa v kombinaciji z metotreksatom za zdravljenje odraslih bolnikov z zelo aktivnim revmatoidnim artritismom, ki niso zadostno odgovorili na druga imunomodulirajoča zdravila vključno z enim ali več zaviralci tumorje nekrotizirajočega faktorja, ali jih niso prenašali. 4. Za zdravljenje avtoimunih buloznih dermatoz.				7.604.141	6.735	1.129
	L01XC03	trastuzumab	Herceptin	Za zdravljenje HER2 pozitivne oblike: 1. metastatskega raka dojke v kombinaciji s kemoterapijo ali zaviralcem aromataze do napredovanja bolezni. 2. zgodnjega raka dojke po operaciji, kemoterapiji ali radioterapiji v trajanju enega leta ali manj v primeru ponovitve bolezni. 3. metastatskega adenokarcinoma želodca ali gastroezofagealnega prehoda, v kombinaciji s kapecitabinom ali 5-fluorouracilom in cisplatinom, ki še niso prejeli zdravil za zdravljenje raka za metastatsko bolezen. Uporablja se le za bolnike z				4.810.619	7.369	653

metastatskim rakom želodca, katerih tumorji imajo čezmerno izražen HER2, definiran kot IHC2+ z nadaljnjim potrditvenim SISH ali FISH rezultatom ali kot IHC3+.

L01X Druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)

L01XC06	cetuximab	Erbitux	Za zdravljenje bolnikov z: 1. metastatskim kolorektalnim rakom z ekspresijo receptorjev za epidermalni rastni faktor (EGFR) in nemutiranim tipom RAS. 2. rakom skvamoznih celic glave in vratu.	1.477.039	2.139	691
L01XC07	bevacizumab	Avastin	Za zdravljenje: 1. metastatskega raka debelega črevesa in danke v kombinaciji s kemoterapijo na osnovi fluoropirimidina, le do napredovanja bolezni. 2. v kombinaciji s karboplatinom in paklitakselom za prvo linijo zdravljenja napredovalega (FIGO klasifikacija: stadij III B, III C in IV) epiteljskega raka jajčnikov, karcinoma jajcevoda ali primarnega peritonealnega karcinoma; če zdravilo ni bilo uporabljeno v prvi liniji, se lahko uporabi v nadaljnjih linijah zdravljenja. 3. bolnic z rakom materničnega vratu, pri katerih je bolezen prisotna tudi po zaključenem primarnem zdravljenju, se je ponovila ali je metastatska, v kombinaciji s paklitakselom in cisplatinom ali, alternativno, s paklitakselom in topotekanom pri bolnicah, ki ne morejo dobiti zdravljenja s platino.	7.176.763	6.622	1.084
L01XC08	panitumumab	Vectibix	Za zdravljenje bolnikov z metastatskim kolorektalnim rakom z ekspresijo receptorjev EGFR in nemutiranim tipom RAS.	847.007	2.100	403
L01XC10	ofatumumab	Arzerra	1. V kombinaciji s klorambucilom ali bendamustinom v prvi liniji zdravljenja bolnikov s kronično limfocitno levkemijo (KLL), ki imajo neugodno citogenetiko (delecijo kromosoma 11 ali 17) in za starejše bolnike, ki niso primerni za intenzivno zdravljenje. 2. Pri bolnikih s KLL, pri katerih je bolezen neodzivna na zdravljenje s fludarabinom in alemtuzumabom in so kandidati za presaditev krvotvornih matičnih celic.	243.871	202	1.205
L01XC11	ipilimumab	Yervoy	Le za zdravljenje napredovalega neoperabilnega ali metastatskega melanoma pri predhodno zdravljenih odraslih bolnikih.	660.117	175	3.772
L01XC12	brentuksimab vedotin	Adcetris	Za zdravljenje bolnikov s: 1. ponovljenim ali refraktarnim CD30-pozitivnim Hodgkinovim limfomom (HL) po presaditvi avtolognih matičnih celic ali po vsaj dveh predhodnih zdravljenjih, ko presaditev avtolognih matičnih celic ali večtirna kemoterapija ne prideta v poštev kot obliki zdravljenja, 2. bolnikov s ponovljenim ali refraktarnim sistemskim anaplastičnim limfomom velikih celic (sALCL).	464.036	154	3.012
L01XC13	pertuzumab	Perjeta	V kombinaciji s trastuzumabom in docetakselom za zdravljenje odraslih bolnikov z metastatskim HER2 pozitivnim rakom dojke ali z lokalno, neoperabilno ponovitvijo raka dojke, ki pred tem še niso prejeli anti-HER2 terapije ali kemoterapije za metastatsko bolezen.	882.871	323	2.731
L01XC15	obinutuzumab	Gazyvaro	V kombinaciji s klorambucilom za zdravljenje bolnikov s kronično limfocitno levkemijo (KLL), ki niso primerni za intenzivno zdravljenje.	28.641	8	3.580
L01XE09	temsirolimus	TORISEL	Za zdravljenje: 1. Kot zdravilo prve izbire za zdravljenje bolnikov z napredovalim karcinomom ledvičnih celic, ki imajo vsaj tri od šestih prognostičnih dejavnikov tveganja. 2. odraslih bolnikov z recidivnim in/ali proti zdravljenju odpornim limfomom plaščnih celic.	118.829	134	884

L01X Druga zdravila z delovanjem na novotvorbe (citostatiki)	L01XX32	bortezomib	VELCADE	Zdravilo se uporablja: 1. Kot ena od možnosti za prvo linijo zdravljenja bolnikov z diseminiranim plazmocitomom, pri katerih kemoterapija v visokih odmerkih pred presaditvijo kostnega mozga ni primerna. 2. Kot ena od možnosti za drugo linijo zdravljenja bolnikov z diseminiranim plazmocitomom po presaditvi kostnega mozga, ali presaditev kostnega mozga pri njih ni mogoča.	2.634.244	2.359	1.117	
	L01XX41	eribulin	HALAVEN	Za zdravljenje bolnic z lokalno napredovalim ali metastatskim rakom dojke, ki je napredoval po vsaj dveh režimih kemoterapije za napredovalo bolezen vključno z antraciklinom in taksanom.	87.724	251	349	
	L01XX44	aflibercept	Zaltrap	Za zdravljenje bolnikov v kombinaciji s kemoterapijo z irinotekanom/5-fluorouracilom/folno kislino (FOLFIRI) z metastatskim kolorektalnim rakom, ki je odporen na ali je napredoval po zdravljenju s shemo, ki je vključevala oksaliplatin.	108.720	211	516	
					27.514.067	29.565	931	
L04A Zdravila za zaviranje imunske odzivnosti	L04AA23	natalizumab	TYSABRI	Zdravilo se uporablja za zdravljenje multiple skleroze (MS) v drugem redu zdravljenja: 1. za bolnike, ki so ob zdravljenju z interferonom beta ali glatiramer acetatom imeli vsaj en zagon bolezni v zadnjem letu in imajo na MR znake aktivnosti z vsaj eno s kontrastnim sredstvom obarvano lezijo, 2. za bolnike s hitro napredujočo in aktivno obliko recidivno remitentne MS z dvema ali več zagoni v enem letu in imajo na MR eno ali več s kontrastnim sredstvom obarvanih lezij.	1.427.628	859	1.662	
	L04AA25	ekulizumab	Soliris	(terapevtski indikaciji iz povzetka glavnih značilnosti zdravila) Zdravilo Soliris je indicirano pri zdravljenju odraslih in pediatričnih bolnikov: - s paroksizmalno nočno hemoglobinurijo (PNH). - z atipičnim hemolitično-uremičnim sindromom (aHUS)	2.128.612	452	4.709	
	L04AA26	belimumab	Benlysta	Le za zdravljenje odraslih bolnikov z aktivnim, na avtoprotitelesa pozitivnim sistemskim eritematoznim lupusom, ki imajo kljub standardnemu zdravljenju visoko stopnjo bolezenske aktivnosti (npr. pozitivno anti-dsDNA in nizek komplement).	21.449	71	303	
	L04AA34	alemtuzumab	Lemtrada	Zdravilo se uporablja za zdravljenje multiple skleroze (MS) v drugem redu zdravljenja: 1. za bolnike, ki so ob zdravljenju z interferonom beta ali glatiramer acetatom imeli vsaj en zagon bolezni v zadnjem letu in imajo na MR znake aktivnosti z vsaj eno s kontrastnim sredstvom obarvano lezijo. 2. za bolnike s hitro napredujočo in aktivno obliko recidivno remitentne MS z dvema ali več zagoni v enem letu in imajo na MR eno ali več s kontrastnim sredstvom obarvanih lezij.	299.633	43	6.968	
	L04AB02	infliksimab	Remicade	Za zdravljenje: 1. Revmatoidnega artritisa, aksialnega spondiloartritisa, psoriatičnega artritisa. 2. Crohnove bolezni in ulceroznega kolitisa. 3. Psoriaze.	7.205.914	14.638	492	
	L04AC07	tocilizumab	RoActemra	Za zdravljenje: 1. Revmatoidnega artritisa v kombinaciji z metotreksatom pri odraslih bolnikih, ki se niso zadostno odzvali na predhodno zdravljenje z enim ali več imunomodulirajočimi protirevmatičnimi zdravili in zaviralci tumorje nekrotizirajočega faktorja, ali takšnega zdravljenja niso prenašali. 2. Sistemskega juvenilnega idiopatskega artritisa in juvenilnega idiopatskega	2.328.435	4.813	484	

poliartritis in razširjenega oligoartritis.

	L04AC08	kanakinumab	Ilaris	Le za zdravljenje s kriopirinom povezanih periodičnih sindromov pri odraslih, mladostnikih in otrocih, ki so stari 4 leta ali več in imajo telesno maso večjo od 15 kg	69.720	6	10.985
					13.481.391	20.882	646
S01L Učinkovine za zdravljenje očesno žilnih bolezni	S01LA04	ranibizumab	Lucentis	Le za zdravljenje: 1. neovaskularne (vlažne) starostne degeneracije rumene pege pri odraslih. 2. okvare vida zaradi diabetičnega makularnega edema.	6.870.518	9.370	733
				Le za zdravljenje: 1. neovaskularne (vlažne) starostne degeneracije rumene pege pri odraslih, 2. okvare vida zaradi makularnega edema, kot posledice zapore veje mrežnične vene ali zapore centralne mrežnične vene, 3. okvare vida zaradi diabetičnega makularnega edema, 4. okvare vida zaradi miopične horoidalne neovaskularizacije.	4.531.912	6.347	714
					11.402.430	15.717	725
V10X Drugi radioterapevtiki	V10XX03	[223Ra]radijev klorid	Xofigo	Za zdravljenje bolnikov z na kastracijo odpornim rakom prostate, simptomatskimi metastazami v kosteh in brez znanih metastaz v notranjih organih.	1.100.212	249	4.419
SKUPAJ VSA ZDRAVILA					64.978.778	80.084	811

6 ZDRAVILA ZA IZVAJANJE PROGRAMA CEPLJENJA

Štaša Javornik

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) vsako leto pripravi predlog Programa cepljenja in zaščite z zdravili in ga predlaga ministru za zdravje v sprejem. V njem so opredeljeni programi cepljenja in zaščite z zdravili za različne skupine prebivalstva.

Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2015 je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 40/15. Letni programi se objavijo na spletni strani Ministrstva za zdravje in na spletni strani NIJZ.

Preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini za izvajanje Programa cepljenja, ki se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavlja NIJZ.

V tabeli 6.1 prikazujemo izdajo zdravil, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvedbo programa cepljenja. Tabela prikazuje količine zdravil v odmerkih izdanih in distribuiranih na cepilna mesta v letih 2012, 2013, 2014 in 2015 ter porabljenega sredstva za nakup zdravil za izvajanje programa cepljenja v letu 2015, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja (vrednosti so v EUR brez DDV).

* Nakup humanega imunoglobulina proti tetanusu (ATC: J06BB02) in cepiva proti meningokokom tipa C s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (ATC: J07AH07) v letu 2015 ni bil izveden zaradi uporabe obstoječih zalog.

Tabela 6.1: Število izdanih odmerkov zdravil za izvajanje programa cepljenja v letih 2012, 2013, 2014 in 2015

ATC	Vrsta zdravila	Število odmerko v v letu 2012	Število odmerko v v letu 2013	Število odmerko v v letu 2014	Število odmerkov v letu 2015	Indeks 2015/2014	Vrednost v letu 2015 (EUR brez DDV)
J06BB02	Humani imunoglobulin proti tetanusu	15.687	12.139	11.423	12.153	106	_*
J06BB04	Humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	28	39	26	29	112	3.011,04
J06BB05	Humani imunoglobulin proti steklini	277	313	195	147	75	24.300,00
J06BB16	Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	265	285	358	265	74	165.784,32
	Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	849	808	977	768	79	764.685,00
J07AG01	Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	287	348	347	400	115	2.665,00
J07AH04	Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	152	222	25			1.275,00
J07AH07	Cepivo proti meningokokom tipa C s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni	38	22	8	10	125	_*

J07AH08	Štirivalentno cepivo proti meningokokom tipov A,C,Y,W-135 z očiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni	/	/	228	304	133	10.411,50
J07AJ52	Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	18.093	18.900	18.134	19.160	106	200.128,30
J07AL01	Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	887	898	820	923	113	11.000,00
J07AL02	Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni	729	1.104	1.310	1.344	103	58.138,53
J07AL52	Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (nosilni protein – hemofilus influenzae)	312	242	813	18.354	2.258	389.758,00
J07AM01	Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	48.742	46.655	45.479	44.409	98	135.884,00
J07AM51	Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	44.200	40.100	36.950	37.390	101	117.510,00
J07AN01	Cepivo proti tuberkulozi z oslabiljenimi bakterijami	5.410	5.200	7.200	6.640	92	4.942,10
J07BA01	Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	1.183	924	1.217	1.187	98	16.459,20
	Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	4.424	4.172	4.145	3.198	77	87.422,83
J07BB02	Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influenzae (za otroke)	306	216	223	154	69	1.438,50
	Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influenzae (za odrasle)	83.720	73.663	68.329	60.743	89	260.297,50
	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	54.690	56.080	59.810	61.210	102	301.599,00
J07BC01	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	4.725	3.203	2.309	2.386	103	18.237,60
	Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za dializne bolnike)	/	/	452	1.050	232	75.000,00
J07BC02	Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	5	57	/	9		184,80
	Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	125	117	55	64	116	1.352,04
J07BC20	Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	304	319	362	337	93	13.263,90
J07BD01	Cepivo proti ošpicam z oslabiljenimi virusi	60	50	40	160	400	1.350,00
J07BD52	Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslabiljenimi virusi	42.140	40.930	44.250	43.120	97	162.184,00
J07BF03	Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	306	262	260	343	132	1.574,70
J07BG01	Cepivo proti steklini z	4.023	3.827	3.656	3.732	102	37.200,00

	inaktiviranimi virusi						
J07BK01	Cepivo proti noricam z oslabiljenimi virusi	64	31	30	35	117	930,00
J07BM01	Cepivo proti humanim papiloma virusom (tipom 6, 11, 16, 18)	14.569	13.692	10.725	8.527	80	124.435,35
J07CA06	Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	85.715	83.540	81.410	80.750	99	966.840,00
SKUPAJ							3.959.262,21

Preskrba z zdravili za izvajanje programa cepljenja sledi spremembam v programu cepljenja, epidemiološkim razmeram, številu rojstev pri rutinskih cepljenjih ter številu oseb s posamezno zdravstveno indikacijo pri nerutinskih cepljenjih. Pri preskrbi se upoštevajo tudi najnovejše raziskave na področju cepiv in morebitne spremembe na trgu zdravil.

Na preskrbo z zdravili za izvajanje programa cepljenja so v letu 2015 vplivale naslednje spremembe:

Vključitev rutinskega cepljenja otrok proti pnevmokoknim okužbam v program cepljenja. Cepljenje se izvaja kot neobvezno cepljenje pri otrocih rojenih od oktobra 2014 dalje, od dopolnjenih treh mesecev starosti dalje. V prvem letu starosti otroci dobijo dva odmerka, v drugem letu pa še en odmerek cepiva. Cepljenje se opravi s konjugiranim cepivom (ATC: J07AL52). NIJZ je pričel z izdajo cepiva za izvajanje rutinskega cepljenja otrok proti pnevmokoknim okužbam v decembru 2014.

S šolskim letom 2014/2015 se je spremenilo rutinsko cepljenje proti HPV in sicer sta po spremenjeni shemi potrebna dva in ne več trije odmerki. Raziskave so pokazale, da sta za zaščito pred izbranimi genotipi HPV pod določeno starostjo ob začetku cepljenja (manj kot 14. let) dovolj dva odmerka z vsaj šest mesečnim presledkom.

Štirivalentno cepivo proti meningokokom tipov A, C, Y, W135 z očiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (ATC: J07AH08) je zamenjalo štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W135 in Y) (ATC: J07AH04). Proizvajalec je prenehal s proizvodnjo polisaharidnega cepiva. Konjugirano cepivo je v primerjavi s polisaharidnim cepivom bolj učinkovito, bolj imunogeno, trajanje imunskega odziva je daljše.

Od maja 2014 je bolnikom z ledvično insuficienco (vključno s predhemodializnimi in hemodializnimi bolniki) na voljo cepivo proti hepatitisu tipa B z adjuvansom. Predhemodializni in hemodializni bolniki so namreč še posebej izpostavljeni okužbi s HBV, poleg tega pa je pri njih tveganje za kronično okužbo večje. Cepivo z adjuvansom je bolj imunogeno in se uporablja zaradi slabšega odziva bolnikov na trajnem zdravljenju s hemodializo na neadjuvantna cepiva.

Na povečano izdajo cepiva proti ošpicam (ATC: J07BD01) je vplival izbruh ošpic v Sloveniji v marcu 2015.

7 LITERATURA IN VIRI

1. Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Ur.list RS št. 65/00).
2. Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2015 - 2025: »Skupaj za družbo zdravja«. Uradni list RS št. 25/2016. Pridobljeno dne 07.09 2016 s spletne strani <https://www.uradni-list.si/1/content?id=125979#!/Resolucija-o-nacionalnem-planu-zdravstvenega-varstva-2016-2025-Skupaj-za-druzbo-zdravja-%28ReNPZV16-25%29>
3. Zakon o zdravilih (Uradni list RS št.17/14).
4. ATC/DDD metodologija. Pridobljeno s spletne strani: http://www.whocc.no/atc/structure_and_principles/
5. Savšek Š. Ovrednotenje ključnih parametrov ambulantnega predpisovanja zdravil v Sloveniji v obdobju 2002-2008: diplomska naloga. Ljubljana: Fakulteta za farmacijo, 2014.
6. Pečar Čad S, Kasesnik S. Povezava med podatki in informacijami na področju porabe zdravil. Informatika, bilten 2006; 3: 83-84.
7. Guidelines for ATC classification and DDD assignment. 12th ed. Oslo: Norwegian Institute of Public Health, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, 2011
8. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS št. 72/06, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT).
9. Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo (Ur. list RS št. 35/2013).
10. Učinki uvedbe prvih terapevtskih skupin zdravil v letu 2013 in 2014. Pridobljeno dne 2.9.2015 s spletne strani: [http://www.zzs.si/ZZS/info/gradiva.nsf/0/919867aebfbc427cc1257d65002fa7e4/\\$FILE/PR_uedba%20novih%20terapevtskih%20skupin_u%C4%8Dinki_2.10.2014.pdf](http://www.zzs.si/ZZS/info/gradiva.nsf/0/919867aebfbc427cc1257d65002fa7e4/$FILE/PR_uedba%20novih%20terapevtskih%20skupin_u%C4%8Dinki_2.10.2014.pdf)
11. Čufar A. Terapevtske skupine zdravil ob letu osorej. Lekarništvo 2014;4: 5-7.
12. Kostnapfel Rihtar T, Albreht T, urednika. Poraba ambulantno predpisanih zdravil v Sloveniji 2013. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2014.
13. Recept. Bilten o zdravilih iz obveznega zdravstvenega zavarovanja 2016 (Ur. Fürst J). Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije 2016, 13/1.
14. Marčun T, Hafner R, Rezar U, Mikuš P, Magajna S, Brborović O et al. Učinkovito upravljanje cen zdravil. In: Boljše informacije za več zdravja. Ljubljana: Slovensko društvo za medicinsko informatiko, 2014: 62-66.
15. Kos M. Elementi upravljanja s stroški zdravil v Sloveniji. Farm Vestn 2015; 66: 239-244.
16. Marđetko N, Kos M. Sistem zunanje primerjave cen zdravil z vidika Slovenije. Farm Vestn 2015; 66: 231-237.
17. Kostnapfel T, Mikolič J, Petrič VK. Pomen upravljanja in vrednotenja zdravstvenih tehnologij. ISIS, Ljubljana, oktober 2015.
18. Splošni dogovor za pogodbeno leto 2016. Pridobljeno dne 7.9.2016 s spletne strani <http://www.zzs.si/egradivap/827714AA6BBB87D2C1257FD40041FCC2>

Dostopno na spletni strani
www.nijz.si

September 2016